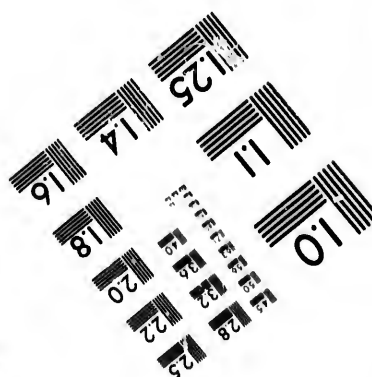
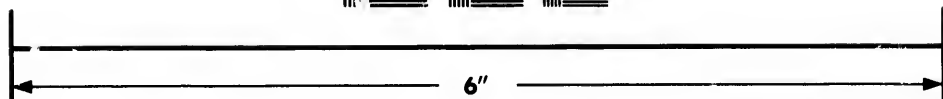
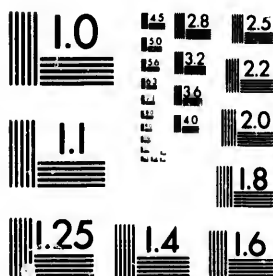

**IMAGE EVALUATION
TEST TARGET (MT-3)**

**Photographic
Sciences
Corporation**

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

1.5 1.8 2.0 2.2 2.5
2.8 3.2 3.6 4.0

**CIHM/ICMH
Microfiche
Series.**

**CIHM/ICMH
Collection de
microfiches.**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

1.5 1.8 2.0 2.2 2.5
2.8 3.2 3.6 4.0

© 1982

Technical and Bibliographic Notes/Notes techniques et bibliographiques

The Institute has attempted to obtain the best original copy available for filming. Features of this copy which may be bibliographically unique, which may alter any of the images in the reproduction, or which may significantly change the usual method of filming, are checked below.

L'Institut a microfilmé le meilleur exemplaire qu'il lui a été possible de se procurer. Les détails de cet exemplaire qui sont peut-être uniques du point de vue bibliographique, qui peuvent modifier une image reproduite, ou qui peuvent exiger une modification dans la méthode normale de filmage sont indiqués ci-dessous.

- Coloured covers/
Couverture de couleur
- Covers damaged/
Couverture endommagée
- Covers restored and/or laminated/
Couverture restaurée et/ou pelliculée
- Cover title missing/
Le titre de couverture manque
- Coloured maps/
Cartes géographiques en couleur
- Coloured ink (i.e. other than blue or black)/
Encre de couleur (i.e. autre que bleue ou noire)
- Coloured plates and/or illustrations/
Planches et/ou illustrations en couleur
- Bound with other material/
Relié avec d'autres documents
- Tight binding may cause shadows or distortion along interior margin/
La reliure serrée peut causer de l'ombre ou de la distortion le long de la marge intérieure
- Blank leaves added during restoration may appear within the text. Whenever possible, these have been omitted from filming/
Il se peut que certaines pages blanches ajoutées lors d'une restauration apparaissent dans le texte, mais, lorsque cela était possible, ces pages n'ont pas été filmées.
- Additional comments:/
Commentaires supplémentaires:

- Coloured pages/
Pages de couleur
- Pages damaged/
Pages endommagées
- Pages restored and/or laminated/
Pages restaurées et/ou pelliculées
- Pages discoloured, stained or foxed/
Pages décolorées, tachetées ou piquées
- Pages detached/
Pages détachées
- Showthrough/
Transparence
- Quality of print varies/
Qualité inégale de l'impression
- Includes supplementary material/
Comprend du matériel supplémentaire
- Only edition available/
Seule édition disponible
- Pages wholly or partially obscured by errata slips, tissues, etc., have been refilmed to ensure the best possible image/
Les pages totalement ou partiellement obscurcies par un feuillet d'errata, une pelure, etc., ont été filmées à nouveau de façon à obtenir la meilleure image possible.

This item is filmed at the reduction ratio checked below/
Ce document est filmé au taux de réduction indiqué ci-dessous.

10X	14X	18X	22X	26X	30X
☐	☐	☒	☐	☐	☐
12X	16X	20X	24X	28X	32X

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

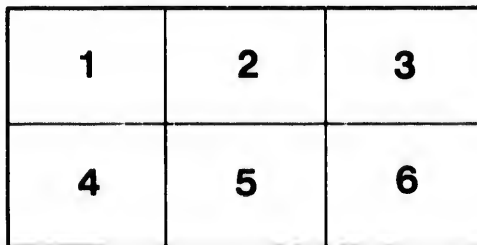
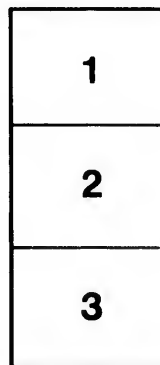
National Library of Canada

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol $\rightarrow$ (meaning "CONTINUED"), or the symbol ∇ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

Bibliothèque nationale du Canada

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole $\rightarrow$ signifie "A SUIVRE", le symbole ∇ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

estalls
e du
modifier
r une
Image

s

irata
to

pelure,
on à

THE GOSPEL ACCORDING TO
S T. M A T T H E W.

TRANSLATED INTO THE LANGUAGE
OF THE
BLACKFOOT INDIANS.

BY THE
REV. JOHN WILLIAM TIMS,
C. M. S. MISSIONARY.

LONDON :
PRINTED FOR THE
BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.
1890.

PRONUNCIATION.

<i>a</i> as <i>a</i> in father.	<i>ǎ</i> as <i>a</i> in fat.
<i>e</i> „ <i>a</i> „ hate.	<i>ě</i> „ <i>e</i> „ met.
<i>i</i> „ <i>i</i> „ pique.	<i>ĩ</i> „ <i>i</i> „ fit.
<i>o</i> „ <i>o</i> „ note.	<i>ǔ</i> „ <i>o</i> „ not.
<i>u</i> „ <i>u</i> „ rule.	<i>ũ</i> „ <i>u</i> „ but.
<i>ai</i> as <i>i</i> in pike.	
<i>au</i> „ <i>ou</i> „ bough.	
<i>aw</i> „ <i>aw</i> „ law.	

The accent (') requires the syllable which it follows to be emphasized.

ÖKHS' I TSĪN IK SĪN NI

MATTHEW

OT SĪN AI PI.

CHAPTER I.

SINAK'SIN Jesus Christ David okkuai' Abraham okkuai' un'ix o sĭnaks'oiĕxĕsts.

2 Abraham ikuyiu' Isaac; ki Isaac ikuyiu' Jacob; ki Jacob ikuyiau' Judas ki omu'papiipix;

3 Ki Judas ikuyiu' Phares ki Zara, Thamar ipau'kaiĕmmiuax; ki Phares ikuyiu' Esrom; ki Esrom ikuyiu' Aram;

4 Ki Aram ikuyiu' Aminadab; ki Aminadab ikuyiu' Naasson; ki Naasson ikuyiu' Salmon;

5 Ki Salmon ikuyiu' Booz, Rachab ipau'kaiĕmmiuaiĕ; ki Booz ikuyiu' Obed, Ruth ipau'kaiĕmmiuaiĕ; ki Obed ikuyiu' Jesse;

6 Ki Jesse ikuyiu' David omŭx'nin'a; ki David omŭx'ina ikuyiu' Solomon, annök' ake'uök itom'itomiuök Urias man'itotsipokaiĕmmiuaiĕ;

7 Ki Solomon ikuyiu' Roboam; ki Roboam ikuyiu' Abia; ki Abia ikuyiu' Asa;

8 Ki Asa ikuyiu' Josaphat; ki Josaphat ikuyiu' Joram; ki Joram ikuyiu' Ozias;

9 Ki Ozias ikuyiu' Joatham; ki Joatham ikuyiu' Achaz; ki Achaz ikuyiu' Ezekias;

10 Ki Ezekias ikuyiu' Manasses; ki Manasses ikuyiu' Amon; ki Amon ikuyiu' Josias;

11 Ki Josias ikuyiu' Jechonias ki omu'pappi-
ipix, aunik' ito'toöpikau Babylon;

12 Ki ot'sitotos au Babylon, Jechonias ikuyiu' Salathiel; ki Salathiel ikuyiu' Zorobabel;

13 Ki Zorobabel ikuyiu' Abiud; ki Abiud ikuyiu' Eliakim; ki Eliakim ikuyiu' Azor;

14 Ki Azor ikuyiu' Sadoc; ki Sadoc ikuyiu' Achim; ki Achim ikuyiu' Eliud;

15 Ki Eliud ikuyiu' Eleazar; ki Eleazar ikuyiu' Matthan; ki Matthan ikuyiu' Jacob;

16 Ki Jacob ikuyiu' Joseph, Mary om'i, an-
nök ipau kai'mmiaök Jesus, an'istau Christ.

17 David otsis'tsits'unoauai Abraham itsi-
puk'süpokosim motseiiu ke'pitappiiu nisse-
koputtsi; ki ot'sitotosau Babylon omats'istsi-
ts'unoauai David mats'itsipuk'süpokosim mo-
tseiiu, matsisse'koputtsi; Christ omats'istsi-
ts'unoauai ot'sitotosau Babylon mats'itsipuk-
süpokosim motseiiu matsisse'koputtsi.

18 Jesus Christ, otsipokai'isinni ün'niniitsi-
u: Annik' Mary, Jesus oksis'tsi, Joseph otak'o-
kemattösaie itopitappi'inai, otse'kosatsok A-
tsim'istaaw.

19 Joseph om'i moköm'motsitappiu, ki mat-
sitsitau'ats mök'aiitsinniköttösaie; osime'tsi-
tan möksisim'ianistüpskoösaie.

20 Ki otai'ksimstatoaie, Satsit, Ap'istotok-
iuã ototokatsis otsipopök'toakaie ki otan'-

ikaie, Joseph, David okku'i, pinstūnos Mary
kōk'okemattosi, otse'kosatsok Atsim'iStaaw.

21 Ki ai'ak sipokai iumiu aie okku'yi, ki
kitak'an ištšinnikōttau Jesus: tūk kā, otšitap-
pim'ix otsau um'itsi tappi'isuau ēsts aiakitai-
kōm otse'piuax.

22 Itūn'nitsiuaie mōk'itsenūpaništōsi Ap'-
ištōtokiuā otse'poawsists, otšipropheti itotse'-
poawsinēsts, ki an'i inai,

23 Satsik, mokōk'iake ai'akopitappiiu, ki
ai'ak sipokai iumiu aie okku'yi, ki ak'an ištšinn-
nikōtšiau aie Emmanuel, itō'kīsasat top Ap'is-
totokiuā ipokai' tappi iumau.

24 Joseph otšipuawk'si otso'kani, ūn'niitš-
tappiiu Ap'ištōtokiuā otō'tokatatsis otan'ii pi-
aie, ki itō'tuyiu aie otokem'an:

25 Ki ototom'okkuyi otsau om ai'pokaišsai e
matopoksokam iu'atsaie: ki nitsin'nikōtšiu aie
JESUS.

CHAPTER II.

JESUS otai'pokaiisi Bethlehem, auōšin'im
Judæa, annists'isk ksistsiku'istsk, Herod ot-
sits inaiipi; Satsik, mokōk'ie tappix umut' auts-
tsipi apinōk'kuyi itsipuk'sipui au Jerusalem,

2 An'iau, ūnan'ōk manipok'auōk Jews ots-
in'aimoaiuaie? tūk kā, annim' apinōk'kuyi
stai'tappiosi nitsin'ō'ūnan okōkatosim, ki ni-
mut'otopinān nōk'itaua tsim mīm mōš inān.

3 Herod omūx'ina otokh'tšisaie, otap'itš-
tanaie, ki Jerusalem ištōkōnai'tappix ikōno-
vokap'ai tsitanuax.

4 Ikōnaumoi'piūsax omūk'atoiapiekuax ki

ai'sinakix, süppoöttesattsuax Christ mök'it-sipokai piaie.

5 Ki an'istsiauaie, Bethlehem, Judæa istau-ös'in'im, ün'nimaie; ün'an'istappi prophet o-sin'aksin;

6 Ki ksësto'a Bethlehem, Judæa istauös'in'im, kimats'inükssipuaua, Judah istsin'ax; Nin'-auök, ksesto'a ak'itsistauasiu ki osto'i ai'akau-kökitsimau nitsitappin'ix Israel.

7 Herod, simi'nikötüssax mokök'ietappix, sokap'süppoötseattsuax otsokap'inökuyisaie kökatosi.

8 Ki itüpüt'oköttsiuax Bethlehem; ki an'iu, kükko' sokap'apsüm mok pokau'ök; ki ikon o-ainoeniki, itüm'ütskitsinikokik nök'itsitotosi nök'itatsimim mosi.

9 Otokh'tsisau omüxina otan'iipiaie, itsis'-tapuiau; ki satsik, anni'isk kök'atosiisk otsitsinoauaiisk umut'autstsi pi apinök'uyi otsitom'-akoaiuaie, ki otai'totosi inük'sipokai ot'si-taupipiaie itots'iketsipuyiaie.

10 Otsinno'össauaie kök'atosi, eks'kamük otse'tametüksuaii.

11 Ki otaitsipis'sau nap'ioyis, Mary oksis'tsi ipinnu'yiauaie pokai'isk, ki innissi'iau, ki itatsim'mimniau: ki otai pasuk'inissauësts ot-akomütskotüksuauësts, issak'okotsiauaie gold ki frankincense ki myrrh.

12 Ap'istotokiuä papaukökianistüsax mök-staiskito'tosau, noke'tsi moksokui itüp'akai-iau.

13 Ki otau'mattosau, satsik, Ap'istotokiuä sto'tokata tsis papau ta'atsiu aie Joseph, an'is-itouaie, Nipuat', ki mattos'au pokau' ki o-

ksis'tsi ki iküm'itappoat Egypt, ki stau'pit ki kītak'otūmanisto; tük'kä, Herod ai'akapsūm miuaie inūk'sipokau möks'enitōsaie.

14 Otai'puawksi, sepi'ai'akotuyiuax inūk'sipokau ki oksis'tsi ki Egypt itūp'itappoiau:

15 Ki itau'piuaie otai'insaie Herod, mökse-nūp'an istosi Ap'istotokiuā otse'poawsin, ot-sipropheti totsi'uaie, Egypt, ün'nimaie nitsit'ütūmmau noko'a.

16 Herod, otai'noōsax mokök'ietappix ot-ap'apisto toyisax, eks'kai istsetük kiu, ki itūp'otokōttsiuax (*otsen'nakem ie*) Bethlehem ki sa'akapotsim, ai'stokistuyimix sök'umappix ikön'ainittsiuax; kūttaistoki'stuyimix sök'umappix mat'okönainittsiuax, umut'otsksinippi otso kap'sūppoōt sesat tūsax mokök'ietappix.

17 Itūm'enūpan istomaie Jeremy prophet otse'poawsin otan'ipi,

18 Epo'awsinni itsik'kitokhtsip Rama, asain'sinni ki ai'im'motseisinni ki omükoyesinni, Rachel o'kosix itau'asñniu ki matokuiki awpiketük kiu'ats, tük'kä, itsen'iau.

19 Herod otse'insi, sat'sik, Ap'istotokiuā ototokatatsis Joseph otsipapau'takaie, Egypt otsitai'tappiisaie.

20 An'istsiuaiie, Nipuat' ki mattos'au inūk'sipokau ki oksis'tsi, ki itūp'itappoat Israel istau'ōsinim; tük'kä ini'au anniks'isk ap'ūssum miiskaie otsipai'tappiisinni.

21 Ki itsipuu ki aiako'tuyiuax pokau'a ki oksis'tsi, ki Israel istau'ōsin'im ito'to.

22 Ki otokh'tsissi Archelaus otau'atsuaiit-sitapai'naiisi un'ni otsin'naiisinni, isstūn'im-

aie mők'ittaposaie; ki Ap'istotokiuă otsi-
papauan istosaie, Galilee itan is'tup itappo:

23 Ki akapioyis, Nazareth: an istau, ito'to
ki itoko'yi; mők enüpan istosaie prophetix ot-
an'ii piax, ak an istai'niköttau Nazaren'aiku ün.

CHAPTER III.

ANNISTS'ISK ksistsiku'istsk John Baptist
ito'to Judæa istoksis'tapiksök kui, itüs'-
ksin imats tokiu,

2 Ki an'iu sauai'tsitak, spots'im istin'naii-
sin ni aststsiu'.

3 Am'auk annök' ma tap'piuök Isaiah pro-
phet an'iu Nitsitäppiuă ksistapitauosinim
sokse'pu yiu, Süppoats is tokh'sattoat Nin'a
oksokui, oksoku'ists moköm'otsstsis ests.

4 Ki John, Camel oku'yists, itsis'totosiu, ki
istsiköp'okui itsep'siu; ki otso'össinësts tsik-
atsix ki namap'iniu.

5 Jerusalem istokönai'tappix otokönitota'ak-
ax, ki Judæa istokönai'tappix, ki Jordan istauös-
sin'im istokönai'tappix mat'okönitau taak ax.

6 Ki nie'tük tai Jordan (*an'istop*), otsit'üstap-
pinopi ax, ki otsau um'itsitappiisuësts aiinüp'-
an istomiauësts.

7 Ki otsinno'össax otas'taai issax akai'-
tappi ax Pharisees ki Saducees, otsittüp'au au-
ökössax otsit'üsta'pinükipi, an'istsiu ax, Pitse-
ksinau'kosix, tükka' kitan'ikoau kökan istüp-
istüpiksatossuai annik' istse'tüksinik astai'-
tsiik?

8 Ai'süksattok matsin'ists mők'itan istosi
kitsauai'tsitan i:

9 Pini'tsitsiikasik kītsitsi'tanauēsts kok'-kītūnīssuai Kīn'un Abrahami; kitan'istopuau Ap'istotokiua, am'oxim okotokix ikotsistaua-tomoaiu Abraham pokax.

10 Kiannok' kōts'eksīsts kaxa'kin itsipo'to-
au: kōnai'istsīs saiīnasīssi ak'aikakiaiau ki
ak'au tutsaiu.

11 Okke' kimut'sitūstapīnopuau kōkkītsi-
sauai'tsitasuai: apatots'ik annōk' ai'aksako-
toōk ai'is'skunītapsiu, nīmatsīkōkōkōpa'to-
moauats matsikīsts': Ostoi' kimutak'istapīn-
okoau Atsīm'istaaw ki is'tsi:

12 Ose'kotūkkiatsīs ai'īnīm aie, kiaupūx'-
īxtoxixi otsīt'ai suisuitsi pīk'iakipi aiak sokap-
se'maie, osos'tsi pīkiapi oyīs aiakītsīptipotom-
ēsts otapaiēn'īnsīmmanīsts; ki istotox'ksiīsts
ītsi'i matakatsiu'ats ai'aketsīnsīmēsts.

13 Jesus Galilee itūm'au matto, Jordani ni-
e'tūk tai ito'to, John mōkītsīstapīnīīsaie.

14 Ki John paiu'tsīmīuaie, ki otan'ikaie,
ksēsto'a ista'pīnokīt, kitaketak'si pūksipat to
kōkōkotsīs'tapīnōksi, ki kumauksi pūksipa-
akīks?

15 Jesus an'īstsiuaie pokītsē'tsīt annok':
nōks'īstutsiīsīnan mōkōm'motsītappīīsīni. I-
tūmīpai o'kītsētomoyīuaie.

16 Ki Jesus ai'is'tapīnōssi, itopītsīssoa'-
tomaie okke': ki, sat'sīk, spots'im kau'opiu, ki
nan'nuyiuaie Ap'istotokiua otatsīm'istaaw i-
tutui'sūpīnūmaie sītsi'i itsīnauūnī'īnai, ki
itokhitopī'īnai:

17 Ki, satsik, epō'awsīni spots'im itunni'u
amok'auk nītūk'omīmōkoa, nīsekōkh'sīmau.

CHAPTER IV.

A TSIM' ISTA AW ksīs'tapiksök kui itūmi-
tūppīp'iu aie Jesus, sau um'itsitappiua
mök saksksīn noōsaie.

2 Ki nīsīp'puyi koku'ists, ki nīsīp'puyi ksīs-
tsikuists otsīt'saioyipists, it sakoo'nots iu.

3 Ki Issaks'ksīnīmai tappii itoto'yīuaie an'-
iīnai, Ikūm'ūmeni ki Ap'istotok iua okku'i,
am'oxim ok'otokixīm sītsīp'satsīsau mök itap-
aiēnasau.

4 Ki itūnīs'tsiuaie, Sīnaip Matap'pi mato-
kot'otspai tappi'iu ats napaiēn, Ap'istotok iua
maoi'i umutokōnai'poawsīsts aiakotsepai tap-
piiu.

5 Sauum'itsitappiua otsītsitapīppiok A-
tsīm'akapioyīs, ki itokhit'sipotoyeik Natō'i-
apioyīs,

6 Ki an'istsiuaie, Ikūm'ūmeni ki Ap'isto-
tokiua okku'i, inīs'sui auūnit: sīn'aip, akanīs-
tsiua xoto'tekata tsix ksēsto'a: ki otsu'auēsts
kitakitotsike tsi'enokiau, kokōt'sīsts kōkstai'-
tūkōksau ok'otoki.

7 Jesus itūnīs'tsiuaie, mat'sīnaip, kimatak-
saksksīnoau'ats Nin'a, kitap'istotok ā.

8 Sauum'itsitappiua spaištūkki otsitūm-
mī'piokaie itaištūmmūt'tsiikaie kōnauau'ōs-
īnīsts ki īstap'inatsiikiēsts;

9 Ki an'istsiuaie, am'ostsim kōnauau'ōsīn-
īsts kitak'okoto, apīs'tuksīs anopiēni ki, atsim'-
mīm mokeni ki.

10 Jesus itūman'istsiuaie, Mīs'taput, Satan:

sín'aip, Nina Ap'ístotokiua kitak'a tsímmím-mau, ki kitak'aitanístaitoau.

11 Ki Sauum'itsitappiüã otai'skikaie ki, sat'sik, ot'o'tokata tsix ito'toyikiax ki otspum'-okax.

12 Jesus otokh'tsímsi John eën'ösaie itsi-tap'po Galilee :

13 Ki otünístüpa'atosae Nazareth, Capernaum ito'to ki itoko'yiu, issoots'i omük'sikími ai'aketsksökkui Zebulon ki Nephthalim :

14 Isaiah otse'poawsin möksenüpanístosi otanipi,

15 Zebulon istau'ossíni ki Nephthalim istau'össíni o mük'sikími ista'potsim, Jordan ap'ümotsim, Galilee istok'auaax ;

16 Anniks'isk matap'pixk, skí'natsi itau'pixk omük'anatsi nau'ümniau : ki anniks'isk matap'pixk auössíni eínsüni itstsi'ipi ki eñiu'tüxíssíni itstsi'ipi, itau'pixk, ksístsi-kui'natsiu otsüs'köpsiu.

17 Annik' Jesus au müt'üpsokse'puyiu, ki an'iu, Sauai'tsitak ; Spots'im istokök'itsimani äststsiu'.

18 Ki Jesus, auau'ökassi, Galilee istomük'sikími, itsín nu'yiuax ai's'kúnnümotsei yix, Simon, an'ístau Peter ; ki osküu' an'ístau Andrew, isksím matük'kiomikatsis omük'sikími itai'suia-pix imiauaie, tük'ka itomik'aitappiisau.

19 Ki itünis'tsiuax, noksüppa'akik, ki kitak-itau mik'ottai au matap'pix.

20 Ki atomik'atsuai itskím'miau ki itopokiuo'iauaie.

21 O müt'tük kiosi matsítsín nayeiuax mat-toskúnümotseiix, James, Zebedee o ku'yi, ki

John oskūn', ipīt'sūpīnnuyiuax ak'iosatsīs, Zebedee, nu'oauaie, aip'sīmiāx otomik'atsuaiax: ki itsīn'nikōttsiuax.

22 Ki ipīt'skīttsiiauaie un'oauaie ki ak'iosatsīs, ki itopokiuo'iauaie.

23 Ki Jesus Galilee īstokōnau'ōssīnni itap'auauōkau, otatoiapioko'auōsts itai'pīstksīnimatstokiu ki aisokse'puyiu spots'im istsetam'itsīniksīnni; ki matap'pix opūs'tsīmmesuai ki otok'tokossīnuauēsts ikōnau'kūtutuyiuax.

24 Ki otap'īstutūksīnni ikōnauanētūnīstēpaie Syria īstau'ōssīnni; ki ikōnai'oktokosix, ki amianīstsi pūs'tsīmīsix, ki annīks'isk matap'pixk sauumitsitappiūā itsīps'tokoyiau, ki mat'tapsix, ki an'auxenix, ikōnītautsīppotōaiāx; ki ikōnau'kūtutuyiuax

25 Ki Galilee īstokōnai'tappix ikōnaw'pokiūoiauaie, ki Decapolis, ki Jerusalem, ki Judāea, ki Jordan ap'ūmmotsim īstokōnai'tappix matsēkōnaw'pokiūo'iauaie.

CHAPTER V.

KI otsīnno'ossax akai'tappix nitum'mo ita'mīssō: ki otap'pīssi otsitappim'ix ototakax:

2 Ki itsīpa'kuiakiu ki itūsksīnīm'atsiuax, ki itūniū,

3 Annīks'isk matap'pixk oskēttsipōppuauēxk īkīkīn'etūkkiisk, etam'etūkkiau: spots'im īstsin'naiisīnni osto'auai otsinan'oaiāu.

4 Au'yesix etam'etūkkiau: aiaksīkiawpīksīstōtoaiāu.

5 Ikkīnap'itappiix etam'etūkkiau: ksōk'-kum otaksīnan'oaiau.

6 Ino'tāttomix mokōm'motsipaitappiisīn ni ki ināk'attomix mokōm'motsipaitappiisīn ni etam'etūkkiau: ai'akokuyiau.

7 Kīmapi'itappix etam'etūkkiau: otak'sikīmokiau

8 Ksikus'skēttsipōppix etam'etūkkiau: ai'aksīn nuyiauaie Ap'īstotokuā.

9 Inūs'tsetappix etam'etūkkiau: akanīstainikōttaiiau Ap'īstotokuā o'kosix.

10 Anniks'isk matap'pixk itsikīm'atsīstototaiiau otokōm mo'tsītappiūōsoauēsts etam'etūkkiau; otsinan'oaiau spots'im istśin'naiisīn ni.

11 Oksīs'totokoēniki ki maka'pi sītśip'sūkōēniki, ki aisīmīm'motsenikiau, tūka kitūk'omīm mokoau kitsē'tametūksuai.

12 Sopoke'tametūkkīk, spopai'piik; kitakitakai'sakīn nosūkō spots'im: apatots'ik neto'yik ūnninetoksīstotoyiuax Ap'īstotokuā otsiprophetix.

13 Kēsto'akauk ksōk'kum īstsīstīxipoku: atstosaie umut'aiawxipi itsīx'ipokuyi, tsanīstapiu ksōk'kum umutaiaksīstīxipoku īstutsip? matūtokoapi'uats, ki aksīs'tapīxip, ki akitsitautūtsamiai'osi.

14 Kēsto'akauk ksōk'kum īstūn'natsii. Akap'ioyīs aitokittokhi netum'moyi matokotsīksīs at top'ats.

15 Matap'pix matotśīm'axauaie anak'imatsīs mōkītsitaitakhtotosauaie assuyūn'i, itai'sūppatomiau itai'sūpanakīmatsopi, ki matap'pix itsīps'taupix napioyīs itokōnnauan'akīmaiiau.

16 Neto'yik kitan'akimatsis istot'un nasuyit matap'pix mök'itsin ni isau kitawx'istutsipists mök'its tsakütosauaie kin'a spots'im.

17 Pinstak nimut'otopi nökitün nistupipotsisau okök'itsimani, ki prophetix otün'issuai: nimatüto to'pa nökitün nistüpipotsisau, nimut'oto nökitüspan is'tsistutsisau.

18 Kitau'mün istopuau spots'im ki ksök'kumotsau omai'tsinikasi, ki okök'itsimani otsit-sau omsüpan istsiopi tüks'kai sikük'sinakšin okök'itsimani ittsi'ipi mat'akitsinikauatsaie.

19 Annök tukskai am'ostsim inüxe'poaw-sists kütta'aksistutsimökaie, ki ai'aksšin imatsokax matap'pix mök'staistutsisaxaie, ak'an istainiköttau inüks'tsim spots'im; annök'ai'aksistutsimësts ki ai'aksšin imatsökax matap'pix möks'istutsimësts, ak'an istainiköttau omük'sim spots'im.

20 Kitan'istopuau kitokömotsipaitappiisinni saiis'tüpükuiökhsissi Scribes ki Pharisees ot'okömotsipaitappiisuësts kimatakitsipipuuats spots'im istin'naiisinni.

21 Kikai'okhtsipuau ükkaiiap'ix otan'ikoi-aiu, Pinuye'nikik: ki annök'ai'akoyenikiuök ai'akesetsimaie okök'itsimani:

22 Ki kitan'istopuau annök'ksistapistsim'iuök ox'okoä ai'akesetsimaie okök'itsimani; ki annök'ak'an istsiuök ox'okoa Raca, ai'akesetsimaie okök'itsimani: ki annök'ak'an istsiuök, kitüt'tsapsi, ai'akesetsimaie Giheuni ots'tsiimiaie.

23 Puksi pöp'otomüniki kitak'iksistomütskotüksinni natoi'apioyis, ki isksin'imüniki kixokoa kitsis'tsimnok,

24 Ūn'nim altar istsskit' kitaksi s'istomütskotüksinni, ki matskot'; matom'ots matsin'nüstseik ksěsto'a ki kixokoa, ki tüm'ütsipuk-siput ki sakümüts'kotoat kitsiksist'omütskotüksinni.

25 Kip'innüs'tseim is kikakhtum'o, kitsakiokhpokau'pimössi: kökstai istapipiok au'kök'itsim'ai, ki au'kök'itsim'ai ök'staukotsei e-ənake'nai, ki kitakitsips'tapixik itai'inükiopi.

26 Kitau'münisto kitsauomai'ponitatossi kitak'sakookotossi, kimatak'suxpa.

27 Kikai'okhtsipuau otan'ipuauěsts ükkaiiap'ix, kimatakauökotapuaua:

28 Ki nęstoakitan'istopuau, annök'üs'sümniuök ake'uök mök'statossaie, ükankhtauauökau tättseuaie u'skět'sipöppi.

29 Kinet'oopspi itsuyisseeniki, sauau'tos ki mis'tüpapiksistsis: ökh'siu tuks'küma mök'saiinakuaiissi koöpspi, ökstaiis'tupapiks'is kostüm Gehenna.

30 Kinet'otsis itsuyisse'eniki kawksinnit', ki mis'tüpapixit: ökh'siu tuks'kaii kotsis'i mök'saiinakuaiissi, ökstaiis'tüpapiks'is kostüm Gehenna.

31 Ük'auanistop annök' aiaksiksiuatsiuök otokem'ani ün'nianist'okotsis iksiuo'isimaksin:

32 Ki kitan'istopuau annök' aiaksiksiuatsiuök otokem'ani, otsauomauauökotasi, nokets'inai otauökotäts'okaie; ki annök' aiakokkem'iuök otai'ksiuatai'isk itau'ökatau.

33 Sts'ik'i, kikai'okhtsipuau otan'ipuauěsts ük'kaiiap'ix, kimatak'siksistapatauün'ipa, ki, kitakitauanistau Ap'istotokiua kitatauün'is-sinni:

34 Ki kitan'istopuau, Pinūt'auñnik; spots'im pinitüpütauñnik; tük'ka Ap'istotokiaua otspiso'pötsisaie:

35 Ksök'kum pini'tüpütauñnik; itsissuikau'piu: Jerusalem pini'tüpütauñnik; tükka Omux'ina ot'akapioyimaie.

36 Kimat'akitüpütauunipa kotokön', kimat-okotsixistutsipats nitu'kuyekai ki kimatokotsixistutsipats.

37 Ki anik' A, A; Sa, Sa; mato'ketuanieniki, mat'ökhsiu.

38 Kikai'okhtsipuau, ük'auan'istop sauau'toainiki moöps'pi, kitak'okötan'istotoko: ki sauau'tsim'iniki mokhpe'kinni, kitak'okötan'istotoko.

39 Ki kitan'istopuau pinstsim'mim'motsemis sauum'itsitappiuä: ki annök' kitakauaiak'ioök kītsets'stoksis, matoko'tsis ki mat'stoksis'.

40 Ki matap'pi makitotsissip'puyissaie aukökitsim'ai, ki stakhts'isokösim mök'otsisaie, mat ün'nistotsis kisau'tütsisokösim.

41 Ki annök' kitsitappa'atsokök tuks'ka üskskak'sinni, pokom'is na'toki iskskaksinni.

42 Annök' kitau'kömönikök, ko'tsis, ki annök' kitai'akükku matükok, pin o'tükaatsis.

43 Kikai'okhtsipuau ük'auan'istop kitak'ükomimmau kitopokau 'pimokä ki kitak'aukimaukikakhtum'o.

44 Ki kitan'istopuau ük omim'misau kikakhtum'ix, Atsim'mim'misau anniks'isk matap'pixk kitai'pakosinikokoauaxk ökhs'istutosau anniks'isk matap'pixk kitau'kimokoauaxk, ki aua'tsimoiikatomosau anniks'isk matap'pixk

kitse'ksisto toko au axk, ki kitai'kī matsisto toko au axk ;

45 Kōkaukosīm mi'issuai Kīn'oau spots'im : tūk'ka ikkūnats'iu aie natos'i sau um'itsi tappix ki ōkh'sitappix, ki soio'tūmstuyiuax mokōm'otsitappix ki sau'okōmotsitappix.

46 Ūkomīm'mainoainikiau anniks'isk matap'pixk kitūk'omīm moko au ixx, tsaak'an istappiuats kisa'kinosuai? kūt tom ūn istau ūk omīm motseiu'axau publicanix?

47 Ki namiksematsīm'ai noainikiau kīxokox, tsan istapiu'ats kumutau motsapiu stsik'ix? kūt tom ūn istaikse matsīm motseiu'axau publicanix?

48 Ki sūp-puiap'sik man ist'sūppuiaps pi kīn'oau spots'im.

CHAPTER VI.

ISKSKATS'ĪK kōkstau'kōm motsitappiisuai matap'pix kōkainu'yissi; ikūmits'tsiki kīn'oau spots'im kimataksakinosūk oauats.

2 Mak'aumūtskotūkkieniki pinik'it man istsik'ipi aiksistapokōmotsitappikasix itai'puyissax nato'apioyists ki moksoku'ists, matappix mōksin nu'yissax. Kitau'mūn istopuau sakinosut tai au.

3 Ki aumūts'kotūkkieniki pinsksin is' i'aksissautsis kinet'otsisi otai'istutsipi;

4 Mōksisīm is'si kitau mūts'kotūksin ni; ki Kīn'a, aisīm miūs'sūppiuōk, kitaksin noam'sakinosūk.

5 Ki atsīm oi'ikainoeniki pinet'oman istsik aiksistap'okōmotsitappikasix: otūk'ome tsīm-

anoai au mõkauatsimoiikasau otsitai'pu yisau
natoi'apioyists ki moksoku'ists itsi'kokeists,
matap'pix mõksinnu'yissau. Kitau'münisto-
puau, sakino'sattai au.

6 Ki Ksěsto'a, a'tsimoiikainiki, istsipi ko-
ko'ai, okim'iniki, a'tsimoiikamis kin'a ai'sim-
miapsiuä; ki kin'a, aisimmius'suppiuök, kit-
aksinnuam'sakinosük.

7 Ki atsimoiikainoeniki piniksistape'pu-
awtsis, manistaiksistapepoatopiau aie saie'tük-
kix: tük'ka us'tai au ak'aiokhtokiau otakai'pu-
yissau.

8 Pinet'omanistsik, tükka Kin'ou isksin-
im'ests kitsipu'inakitsipists kitsauomauan'is-
topi.

9 Ün'an istüttsimoiikak: Nin'an spots'im
kitsitau'pipi, ün'an istatsim'metsis kitsin'ikös-
im:

10 Ün'an isto'tos Kitotüm ap'sinni: spots'im
Kitsitai'tan kanis'tutsipi, annom'ksök'kum
noküt'an istutsit:

11 Annok'ksistsiku'ik nokkok'inan aau'ös-
sinn:

12 Ki ünniksinnit'au nitsauum'itsitappi-
sinnančests, manistus'ksinoawpi anniks'isk ma-
tap'pix nitsauum'itsistotokinnanixk:

13 Ki pinistskim'ükinan, ki nokitsikömots-
e'piokinan Sauum'itsitappiuä; kitusk'sainan-
iau nün'naiššini, ki otüm ap'sinni, ki istap-
ina'sinni. Amen.

14 Ünniksksinnu'ainoeniki matap'pix otsau-
um'itsitappiisuaučests, Kin'ou spots'im kitak'-
oksksinokou.

15 Ki sauksksinnu'ainoeniki matap'pix ot-

sau um'itsitappiisu au ěsts, Kĭn'o au Spots'im kimatak oksksĭnok o au'ats.

16 Kŭttai oyi eno eniki pin omŭs'sŭppik man-ist'omŭssŭppipiau ksĭstapokŭm otsitappikasix: tŭkka iksĭstuts'imiau ostokso'au ěsts, matap'pix mŭks'ksĭno ōsax kŭtta au'yiau. Kitau'mŭn-istopu au ŭk'otsimiau saiakinosatopiau.

17 Ki ksĕsto'a, kŭttai au'yeniki pu'ikĭniit, ki ĭssĭs'kiosit;

18 Matap'pix kŭkstai'ĭksĭnokiau kikŭtauyi, kŭksksĭnu'yĭssi Kĭn'a aisĭmmiŭssŭppiuă: ki Kĭn'a aisĭmmiŭs'sŭppiuă kitaksĭnno am'sakin-
nosŭk.

19 Pin au moi'potosik ak au'tsapsĭni annom'ksŭk kum, apŭn'ix ki apĭssu'yei otsĭts'oyipi, ki kŭmos'iepĭtsix otsipĭs'sax ki otsikŭmos'sax:

20 Ki au moi'potosik ak au'tsapsĭni spots'im, apŭn'ix ki apĭssu'yei otsitsau'oyipiau, ki kŭmosie pitsix otsitsauaisisŭppokatŭu'akĭipiau ki otsĭssauai'kŭmospiau:

21 Itstsi'piau kitsinan'ĭsts, ŭn'nimauk ku'skĕttsipŭppi.

22 Mostŭm'i ĭsta'natsii moŭps'piina; nituks'kŭssi koopsi, kostŭm' ak'otuitsiu anat'sii:

23 Ki koŭps'pi minĭx'ĭssi, kostŭm'i ak'otuitsiu ski'natsii. Anat'sii annĭk' i tsĭpsts'tsiik kostŭm'i ski'natsĭssi maun'au mŭkŭski'natsĭnni!

24 Tukskŭn matap'pi matokotsapotomoyiu-atsax na'tokŭmĭx nŭn'ax: aksĭkŭmŭkŭnĭu tukskum ki aksĭkŭmŭkomĭmmiu stsĭk'i: akĭkŭme'enĭu tuks'kŭn ki aksĭkŭm'ĭstsĭmmĭmĭu stsĭk'i. Kimatokotapotomou ax au Ap'ĭs-totokiuă ki sau um'itsitappiuă.

25 Ūn nikaie kitan'istopuau pinap'itsitatoat kitsipai'tappiisinni kitaks'oattoppi ki kitak'simatoppi: ki pinap'itsitatoat kostūm'i kitai'aksūpskawsatoppi. Tse'ka isskīts'tau opai'tappiisinni ki aau'ōssin, mostūm'i ki istotos'ists?

26 Sūm'mokau paiu'tax: mat'omaiinsīm-mauaxau ki matomai'pokiakiauaxau, ki matom-au moi potūk'kiu'axau insīm'apioyists; ki Kiu'oau spots'im ai'issoyiuax. Tūk'ka' isskīts'tau, ksēsto'a ki osto'auai?

27 Ūs'tainoeniki kōk'spitappiisuai, tsiksīm a' ak'aatspitappiiu?

28 Ku mauk'apai'sitatoappu aisksistsau istotos'ists? Sat'sikau anat'suiopokists itai'sūskiau; matapotūk'kiu'astsau, matapis'tutūk'kiu'āsts'au istotos'ists.

29 Ki kitan'istopuau Solomon otstap'istotossi matskītstom'atsēsts annists'isk sui'o'pokistsk.

30 Is'totosatstopiēsts saiūs'kiists man'ist'is'totosatstoppiēsts annists'isk annok' ksistsikuik na'paitappiisk ki apinōk'wis apittūp'apixipiau istsi'i: kikūt tom'aiakstai istūp'istotosatskokoauats, kitsenūk'au mai tūk'ki puau.

31 Ūn'nikaie pinapai'tsitatoak kōk'an'issuai Tse'a nōks'auattopinān? ki, Tse'a nōk'simatopinān; ki; Tse'a nōks'istotosattopinān?

32 (Tūk'ka annists'isk, Gentiles ap'ūssatsīm-ēsts:) Kiu'oau spots'im isksinim'aie kitsim'mūkitatosēsts.

33 Ki Matom'apsatsik Ap'istotekiuā otsin'naiisinni ki otokōmotsitappiisinni ki annists'isk kitak'ūtokōnokokēsts.

34 Ūn'nikaie pinap'itsitatok apinōk'wis; ap-

inök'wis ak'apitsiasiu. Tuks'kai ksistsikui,
maka'pi süp'anistsiu.

CHAPTER VII.

PINOKÖK'ITSIMAK ki kimatakökökitsim-
ük'ó'a

2 Kan istau'köki tsim apuai kitakan istau kök-
itsimük osuai; ki kan istau'kotawpi kitakan ist-
au'kuyissi.

3 Ki kumauk'satsiks kěskün' osüppa'köm o-
sinni, ki kimatstatopats kitomük süppa'köm o-
sinni?

4 Ki kiküttau kot'an istau kěskün' nöksau-
autsissi kitsüppa'köm osinni; ki sat'sit, omük'-
o kitau ütsüppa'köm osinni?

5 Kitsiksistapo'komotsitappiansi, Matom'-
sauautsit kitomük'süppakömosinni, ki kitako-
tümso kapsatsip köksauautsissi kěskün' osüpp-
pa'kömosinni.

6 Annists'isk natoap'istsk piniko'tokau imi-
tax, ki pearls pini tüp'istäpaxikau ak'sinix,
öksikkümitau au'ökai au ki akotüm otükau'au-
yiau ki kitak'otümsixipök.

7 Anik: ki kitak'okoko; apsatsik, ki kitak'-
okonip; istok'iakik, ki kitaksikauai'pixik.

8 Anniks'isk matap'pixk au'kömönixk au'-
kuyiaiu; ki annök' ap'satsimök, au'konimaie:
annök istok'iakiuök, otak'sikauai'pixikaie.

9 Tükka' nin'naua, auköm'ön istüssi okku'i
napaiën, aiakokotsiuai okotoki?

10 Ki auköm'ön istüssi mammi', aiakikotsiu-
ai pitse'ksina?

11 Ksěsto'au, kitsau um'it sitappiipuu, is-

ksin'im'enoainiki kōk'okotosuai ko'kosoauax
ōkh'sists. Kīn'oau spots'im kūt'tomaiakokotsiu'-
atsax ōkh'sists anniks'isk matap'pixk otau'-
kōmōnikixk?

12 Kanist'sitsitapuai matap'pix kōkūnist-
sitsitaiissuai, kitak'ūnist'sitattai: ūn-
nianistap'piu okōk'itsimani ki prophetix ots-
e'puawsuai.

13 Apūt'okitsimi pi'ik; sokokit'simi apūk'-
oksokui itūp'itsiau akotap'simni, ki akai'tap-
pii itsipim'ix:

14 Annik' kitsim'ik, ki annik' moksoku'ik
itūp'itsikiau opai'tappiisimni, apu'tsiau; ki
unna'tsitappii ikon'imix.

15 Stun'okau ksīs'tapatoiapiekuax kit'si-
totaakixk emūk'ikinaistotosixk, ki o'pistokini
itapis'onotsiau.

16 Kit-aks'ksinoaiiau otsin'asoauēsts. Ma-
tap'pix kūt'tomautuyiu'atsauax ksissi'ix mūn'-
ists, ki ksīs'tapsūskiists kūt'tomautsim'axau
figs?

17 Neto'i kōnai'ōkhsistsix ai'ōkhsinasiau:
ki makap'istsix makap'inasiu.

18 Ōkhsistsis matokotokapinasiau'ats, ki ma-
kap'istsis matokot'ōkhsinasiau'ats.

19 Kōnai'istsix kūt'taōkhsinasiix kakiok'au,
ki is'tsi itsis'tūpapiksistaiu.

20 Ūn'nikaie kitaks'ksinoaiiau otsin'asoau-
ēsts.

21 Kōnai'tappixk nitan'ikixk, Nin'a. Nin'a,
matakōkōnitapim'axau spots'im ist'sin'naii-
simni: annōk' ap'istutsimōk Nin'a spots'im ot-
sitsi'taniaie, ai'akitsipim.

22 Annik' ksistsiku'ik akai'tappii nitak'an-

ikiau, Nin'a, Nin'a, nikūt tom aisīt sips pinanats kitsin'ikōsim? ki nikūt tom aisūsko unaniau ax-au sanum'itsistaawx kitsin'ikōsim? nikūt tom-mut ai pīsatskaspinana kitsin'ikōsim?

23 Ki nitakotūman istai au, kimats'ksin opu-
aua; Mīstūpa'akik, ksēsto'au kitsau um'its is-
tutsip uau.

24 Annōk' aiokh'tsimiuōk annists'isk nītse'-
poawsistsk aks'istutsiu mokōkjin'ai annōk i-
tokhit'okoiskau ūk ok'otoki:

25 Ki ai'sotau, ki ai'sauksikīmskau, ki ai'so-
pu, ki annik' napioyīs itot'sūppu; ki matsis-
tokhopiu'ats; tūk'ka, itokhit'okoiskau ok'o-
toki.

26 Ki annōk' aiokh'tsimiuōk annists'isk nits-
e'poawsistsk, ki matsistutsim'atsēsts aks'istuts-
iu mattsapsin'ai, annōk' itokhit'okoiskau ūk
spōts'ikui:

27 Ki ai'sotau, ki ai'sauksikīmskau, ki ai'so-
pu, ki annik' nap'ioyīs itot'sūppu; ki istokh-
opi'u; ki omūk'o otsis'tokhopiisīni.

28 Ki ūn'nitsiu, Jesus otaiksiste'poatosests
annists'isk epo'awsistsk, matap'pix skai e'tūk-
kiau otsksinīmats'tūksīni;

29 Ototūmap'sīni itūs'ksinīmatsiuax, ki
sīnak'ix man istūs'ksinīmatsawpiax, matūs-
ksinīmatsiu'atsax.

CHAPTER VIII.

OTSĪN'NĪSAA TOSSI nitum'mo akai'tappi-
ii itopokiuo'iauaie

2 Ki, satsik, nīnuau leper otsitto taakaie ki

otsit'atsim mīm mokaie, ki otsit'anikaie, Nin'a, atsi'tatom iniki kitokotsiksix isotok.

3 Ki Jesus itsau'ksikinstsiakiu, ki itsixen'iuaiie, ki an'iu, nitak'anistutsip; ksiksit'. Ki soksiksik'siuaiie.

4 Ki Jesus an'istsiuaiie, Sat'sit, pinaiitsinikos matap'pi; mis'taput, annis'tsin nosattsis natoi'apiekuun, ki annik'otan'ipik Moses issa'kumtskotoat möks'ksiniisau.

5 Ki Jesus otsito'tai piissi Capernaum, eēn'aken'ai otsitto'taakaie, ki otau'kōm ōnikaie,

6 Ki otan'ikaie Nin'a, annök' nitapotomokök noko'ai itsis'tokhai tsiu, ai'papuyiu, eks'kaai pu in ūm.

7 Ki Jesus an'istsiuaiie, nitak'ittappo nitak'okuttutoau.

8 Eēnaken'ai an'istsiuaiie, Nin'a, nimat'sipumapsa kökitsipissi noko'ai: kakse'puyit, ki annök' nitapotomokök ak'okuttutoau.

9 Nēsto'a nitap'otomoki, ki eēn'akex nitap'otomokiau; ki nitan'istau an'ok mis'taput, ki ai'istapu; ki nitan'istau stsik'i, puk'siput ki ai'puksi pu; ki annök' nitap'otomokök nitan'istau, an'oi ūn nian is'tutsit, ki au'an'istutsimaie.

10 Jesus otokh'tsim saie, skai'etük kiu, ki an'istsiuax anniks'isk matap'pixk ipokiu o'ixk, Kitan'mün istopuau man ist'omük opi otau-mai'tüksin ni nimat'ün istokon ip'ats Israel istau ōšin'im.

11 Ki kitan'istopuau akai'tappii umutaustsi pi apinök'kuyi ki otsit'üstük köpipi ak'ütotoiau, ki akopokau'pimiuax Abraham ki Isaac ki Jacob spots'im istšin'naiisinni.

12 Ki nīn'naiisīni īstokos'ix ak'satūpīksīstsi-
 auax skī'natsii; annim asain'sīni ki satse-
 kīnan ak'itstsiiau.

13 Jesus an'īstsiuaie eēnaken'ai mīs'taput,
 kanīst'au mai tūkkipi kitakūnīsttutoko ki an-
 nōk'otap'otomokōk itsok'okuttutoau.

14 Ki Jesus otsītsipīssaie Peter oko'āiaie,
 nannuyiuaie otokem'ani o'ksīstsiāie itsīstokh-
 aitsīnaie, ai'okhtokīm pūs'tsīmesīni.

15 Ki kaien'īmaie otsīssi, ki pūs'tsīmesīni
 itskīmaie: ki itsipuau', ki ito'yiuax.

16 Autūkkus'si ito'tsīpotuyiuaie akai'tap-
 piiau sauun'itsistaawx pakh'tokīnatsīikīau-
 ax: ki otse'poawsīni itsa'tūpīksīstsiuax sta-
 awx, ki ikut'tutu yiuax ikōnai'okhtokosix:

17 Mōks'enūpanīstosi otan'īpiaie Esias pro-
 phet, ki an'iu, Osto'i mat'sīmēsts kītsauūt'si-
 kotsapsīnunīsts, ki ipa'tomēsts kitokh'tokos-
 īnunīsts.

18 Jesus otsīnno'ōssax akai'tappiīx oto'-
 tūksīpuyimokax, ikōk'itsīmau mōk'opūmos-
 au.

19 Ki tukskūmīni aisīnaki'īna itoto'yīnaie
 ki an'īstsiuaie, Nīn'a kitak'ittappopi nitak'o-
 pokīuo.

20 Jesus an'īstsiuaie, ota'tuyix au'ōttsīman-
 iau, ki paiu'tax au'yīiiau; ki Nīn'nau okku'yi
 matsīstokhotom'atsaie otokōn'.

21 Ki stsīk'i otūsksīnīmats'aie an'īstsiuaie
 Nīn'a, nōk'otomitappo nōk'akītsōsi nīn'a.

22 Ki Jesus an'īstsiuaie, sūppa'kit; ki enix
 ūnanīstak'itsōsauax enix.

23 Ki otsūppopīs'si akh'iosatsīs, otūs'ksīn-
 īmatsax ipokītsūppo'piiax.

24 Ki satsit iek'opaikĩmskau, ki ai'sikopai-kĩmskau akh'iosatsis; ki ai'okau.

25 Ki otuš'ksĩnimatsax otsit'totaakikax ki otsitsiksekenokikax, ki an'istsiikiau aie, Nin'-a kōm'otse'piokĩnan: nitaks'ĩnetspĩnan.

26 Ki an'istsiuax kumauk'sikopupuau aisks kitsenũkumaitũkkipuau? Itũmit'sipuau, ki ai'sitšipsat toměsts sopu'ists ki pai'kĩmskaiists; ki ikōnau'maitšičsts.

27 Ki nĩn'ax skai'etũkkiau, ki an'iau, Tsōkhtanĩstap'ĩnau ōkhtauts, sopu'ists ki omũk'sikĩmi manĩste'tokěsts?

28 Ki otopũmmo'si Gergesenes ĩstau ōsĩn'ĩm ito'tatsemiau aie natsitappi sau umitsistaawx pakh'tokĩnattsiikiax, aken'imanĩsts itsũx'iax, eks'kainixiikiax, matap'pi matokottotsitsko'-pats.

29 Ki satsit, aisokse'puyiau, ki an'iau, Tsa-akanĩstappiki tsĩmatopĩnan, ksěsto'ã ki nės-tũnan, Jesus, Ap'ĩstotokiuã okku'yi? kikũt'-tauto topa kōk'kĩtsikĩmatsĩstotok'sĩnan otsau-om'otosi itaikšĩtsikumiopi kōk'kĩtsikĩmatsĩstotok'sĩnan?

30 Ki Pĩstsĩksi'pio akaiēm ak'sĩnix itau'yiau.

31 Ki sau um'itsistaawx au'kōmōnĩtsiau aie ki an'itsiau aie, saiaipixikĩnaniki, nōk'itsipšĩnaniau ak'sĩnix.

32 Ki an'istsiuax kũkku'. Ki otsũksax, ak'sĩnix itsipim'iax: ki, satsit, kōnak'sĩnix itsĩn'aukskasiau inno'tsĩstũppakui, ki omũk'-sikĩmi suiok'sakatomniau, ki inets'iau.

33 Ki anniks'isk matap'pixk ũskskũmiisk-ax itsĩstũpaukskasiau, ki akap'ioyĩs itsipim'-iau ki ai'itsĩnikōttšiauax, ki anniks'isk ma-

tap'pixk pakh tok kīn at tsixk sau um'itsista awx mats'itsīn ni kōt tsi au ax.

34 Ki, sat'sit, Kōnai'tappix ikōnai'sūxki-tsiniau akap'ioyīs mōkittotatsemōsau Jesus: ki otsīnno'ōssauaie, au'kōmōnīstsiuaie mōks'īstapusaie otau'ōssuai.

CHAPTER IX.

KI it sūppo'piu akh'iosatsīs, ki ito'pūmmo ki otauūtakap'ioyim ito'to.

2 Ki, sat'sit, itotsīp'iauaie nīn'nau, ai'pakh-puyiu, istokhai'tsiu ūksīn': Ki Jesus otsīnīs'saie otau mai'tūksu ai ax anīstsiuaie ai'pakh-puyiū, Noko'a, ōkh'sitūkkīt; kitsau um'itsitappiisīsts īksīnip'iau.

3 Ki, sat'sit, stsik'ix ai'sīnakix īstai'au am'o (*nīn'nau*) makapie'puyiu.

4 Ki Jesus īksīnīm'ēsts otūs'tapu au ēsts ki an'iu, kumauk'itsit atopu au aīks maka'pi ku'skēttsipōppu au ēsts?

5 Tsīm'a ksīsts pa'pi, kōk'anīsi, kitsau um'itsitappiisīsts īksīnip'iau; ki kōk'anīsi, Nīpuat' ki au ōkat'?

6 Ki kōks'ksīnīisuai Nīn'a okku'yi ikōts'ksīnīm'ēsts sau um'itsitappiisīsts annom'ksōkkum (itūm'anīstsiuaie ai pakh-puyii) Nīpuat', matsit'kitūk'sīn, koko'ai īs'taput.

7 Ki itsipuan' ki oko'ai itsitap'po.

8 Ki akai'tappiī otsīnīs'sax, skai'e tūkkiau, ki a'tsīmīmīnīauaie Ap'īstotokiua annōk' ikotsiu'ōk matap'pix otūmap'sīnī.

9 Ki Jesus otau matto'si, nan nuyiuaie nū'

nau, an'istau Matthew, itau pii'inai itai'ponita-topiaie, ki an'istsinaie Süppa'kit. Ki itsipu-au' ki pokio'attsiuaie.

10 Ki ün'niitsiu Jesus otsitsips'taupissi nap'ioyis, otau'yissi, sat'sit akai'tappiaiu publicanix ki sauum'itsitappix, itsito'taipimiau ki ipokau'pimiauax (*Jesus*) ki otüs'ksin'imatsax.

11 Ki Pharisees otsinno'össax, itün'is'tsiaua-ax otüsksin'imats'axaie. Kitsin'aimoau mauk-opoks'oyimiax publicanix ki sauum'itsitappix?

12 Jesus otokh'tsisaie, an'istsiuax, anniks'isk matap'pixk ikut'totoaxk matsim'mük itap-pi'uauxau assokinakki, anniks'isk matap'pixk ai'okhtokosixk k'imük'itappiaiu.

13 Is'tapuk, üs'ksin'ik man'istap'ipi, nit-ökh'sitsip k'im'apiisinni, ki nimatökh'sitsipats ikit'stüksinni: tük'ka nimat'ütotopa nök'ai-nikötosau moköm'otsitappix möks'isauaitsi-tasau, sauum'itsitappix nimut'oto.

14 John otüs'ksin'imatsax otsitüm'ittotaak-ax, ki an'iau, Tsan'istapiu'ats nimutsauau'yipinan nestün'an ki Pharisees, ki kitüsksin'im-atsax küttaisauauyiu'axau?

15 Ki Jesus an'istsiuax küttauokotau'yiesiu-axau man'okkemiuök oko'ai istokos'ix, itsa'-kii tawpissi man'okkemiuök? Ki annists'isk ksistsiku'ists ak'otoiau man'okkemiuök otai'akitotoawpistskaie, ki akotüm'sauau'yiau.

16 Kimatanipsospuau makap'isokösists; annik'psak'sinik aksoksipinikau ki saku'apinikan aksistüpai pinikau.

17 Matap'pix matomaisüppasuyin'imčsts man'ists mün'iokeists ükau tokeissuyin'ists, öks'kakümipinikau ük'au tokeissuyin'ists, ki

mīn'ioke ak'saikīmsskau, ki aks'iksist suyin-
asiau: Man in'ioke istš itsūppa'suyinimiau
mau'otoke issuyinists ki ai'aketōkhsiau.

18 Otsakiaisitšip'sattosax annists'isk epo'-
awsists, tukskūm'ini eenakin'ai itoto'īmāi ki
a'tsīm mīm mīuaie, ki an'iu, Nitūn'na ūk'ai niu;
puk'siput ki kotsis'i tsixen'is, ki aks'ipuitap-
piiu.

19 Ki Jesus itsipuu', ki itopok om'iuāie, ki
otūsksin imatsax ma'opok omiauāie.

20 Ki sat'sit ake'uā, au'atūnikau ūksau-
mawksaikīmsskau otok'tokossinni na'tsikoput-
tuyi stuyi'ists, itsūp'paatsiuāie, ki itsix'enim-
āie opekakūn'imānīāie:

21 Tūk'ka, is'tau, ksen'imīniki opekakūn'-
īmāni, nītak'okuttotoko.

22 Ki Jesus ito'tūkkau; ki otsinno'ōssaie,
itūn'iu, Nitūn'na, ōkh'sitūkkit, kitau mai'tūk-
sinni kumut'okuttotoko. Ki ake'uā annik'
itokut'totoau.

23 Ki Jesus otsitto'tai piisi eenakin'ai oko'-
ai, ki otsinno'ōssax au'yesix ki matap'pix eiš'-
tsekīniau,

24 An'istsiuax, an is'tapaauk, ake'kuūn
matseniū'ats, ai'okau. Ki itai'imiauāie.

25 Ki otsis'tūpskoōsax matap'pix, itsipim,
ki ito'tsīmāie, otsis'āie, ki ake'kuūn itsipuu.

26 Ki otap'istutsipi, annik' au'ōsin'ik, mot-
ūs'ksin ipāie.

27 Ki Jesus otsistūpau mat ta'atossi, na'to-
kūmi naps'tsīx nīn'ax ipokiu o'iax, ki aisokse'-
puyiax ki an'iau, David okkui', Kīm'okīnan.

28 Ki otsitsipis'si nap'ioyis, naps'tsīx ito-
to'yiauaie: ki Jesus an'istsiuax kikūt au'mai-

tsipuan nõk'okot ün istuts is? An'istsiauaie
A, Nin'a.

29 Itüm'itsixeniuax oõps'puauax, ki itüni-
u, kanisto'maitsipuai, ünñianistsis'.

30 Ki itsikau'opiii oõps'puauax: ki Jesus
saiemiuax mõkstanis'tosax matap'pix.

31 Ki osto'auai, otsis'tapusau ikõnai'tsin ni-
koyiauaux matap'pix annik'auõšin'ik.

32 Ki otsüksax, sat'sit ito'tsipiauaie kütta-
ai'puyiu sauun'itsistaaw pakto'kinatstiaie.

33 Ki sauun'itsistaaw otsai'piksistõssaie,
küttaiai'puyiua itse'puyiu: ki kõnaitapix
skai'etükkiu, ki au'iau, matsikainip'ats Israel
istauõšin'im.

34 Ki Pharisees an'iau sauun'itsistaawx
otsin'aimoauai itai'saipiksistsiuax sauun'itsi-
staawx.

35 Ki Jesus itap'auauõkau kõnau'akapio-
yists, ki inük'akapioyists, ki itüs'ksinimats-
tokiu ota'toiapioyimoauësts, ki ai'semokiu
nin'naiisinni istõkhs'itsiniksinni, ki õk'kut-
tutsinësts matap'pix otokõnai'oktokosuaüsts
ki otokõnau'atünikaüsts.

36 Ki otsinno'õssaie otappiisn'ra, kaiim'iu-
aie, tükka üs'tsimsiu, aneto'manistau'anetopi-
ax emük'ikinax saiits'tsissi üsks'kümokiuä.

37 Itüman'istsiuax otüksinimatsax, akau-
o'yi insin'manists, ki ap'otükkiu unna'tosim-
iau;

38 Atsim'oii küt tok insim'manists istsin'au
mõk'itüpskoõsax otinsimmanists apotükkiu.

CHAPTER X.

OTSIPUK'SŪPINNIKÖTŪSAX na'tsiko-
puttsiau otŭksin imatsax, ikotsiu'ax otŭm-
ap'sinni mök'sai piksistosau ax sauum'itsistaax,
ki mök'okuttutsisax amian'istokhtokosists ki
amian'istatŭnikęsts.

2 Na'tsikoputtsixk itoköt'tsiuax otsin'ikös-
oauęsts am'ostsiaukięsts; Matom'itappiu, Si-
mon, mat'anistau Peter, ki Andrew oskŭn:
James, Zebedee okku'i ki John oskŭn';

3 Philip, ki Bartholemew; Thomas, ki Mat-
thew, annök' publicanök; James, Alphęus ok-
ku'i. Ki Lebbęus, mat'anistau Thaddęus;

4 Simon, Canaanite; Ki Judas Iscariot an-
nök' aien'ŭpanistsiuök aie.

5 Anniks'isk natsikoputtsixk Jesus itoköt'-
tsiuax ki saiem'iuax ki an'istsiuax, Gentiles
oksoku'auęsts pinitap'pok, ki Samaritans ot-
akap'ioyimoauęsts pinŭt'sitsipik:

6 Ki Israel oko'au otomŭk'ikinaumix ats'ax
is'tapuk.

7 Ki auau'ökainoniki sem'okik, ki anik',
spots'im istsin'naiisinni aststsiu'.

8 Ai'oktokosix kut'tutokau, leperix issin'-
nomokau, enix' nipua'atsokau, sauum'itsista-
awx sai'apiksistokau; Kitsiksist'okoko, ksist-
oko'tŭkkik.

9 Gold ki silver ki brass pinitsŭp'pitŭkkik
kitsitai'sŭpopumatsopuauęsts,

10 Assuia'tsiman pinots'ik aumatto'ainoai-

niki, pinots'ikau na'tokaists spīks'isokōsists, ki a'tsikists, ki otoats'ists; ap'otūkkiuā ak'otsīmaie otso'ōšin.

11 Annik' akap'ioyisk kitai'akitsipi pika sūppo'ōttseatsik annōk'ōks'apsiuōk; ki annim' stau'pik kitsau omai'sūkskitsissuai.

12 Ki pim'innoainiki nap'ioyis, ksema-tsīm'at tok.

13 Ki ōkhs'issi nap'ioyis ūnnianistsito'tos kitsin'nūstseisuauēsts; ki sauōkhs'issi ūnnianistska'atok kitsin'nūstseisuauēsts.

14 Ki annōk' kikūt'tau tokōk, ki kūt'tau otsīmikōk kitsē'poawsists, sūkskitsīm'innoainiki annik' akap'ioyisk sostsik'asat tok.

15 Kitau'mūnistopuau akōk'itsīmaiksistsikuik Sodom ki Gomorrha ak'skitstom annik' akap'ioyisk.

16 Sat'sik emūk'ikīnax mīs'tūpskoawki apis'ix neto'yik kanistsis'tūpskopuau: mokōk'ik manistsokōkīpi pitsē'ksīnax, ki ikkīnaps'ik manist'ik'kīnapsi kūkku'ix.

17 Ki ūsks'kūmokau matap'pix; kitakau mūts'kaukau akōk'itsīmani, ki otatoi'apioyimouēsts kitakitaipstūsistsipis'okou;

18 Kinin'ax ki omūx'inax kitakittūpīp'iokoai, nēsto'a kumut'aiakaitūpipiokoi, kōkkitē'nūpanistosau ki Gentiles.

19 Ki au mūts'kaukuinnoainiki pinstak kōk'ūnistse'puyisuai; annik' kitak'okokou kitai'akanipuai.

20 Kimats'epuyipuau, Kīn'oua osta'aw ksēsto'au itsīpstaipuyiu.

21 Ki umu'pappīpi akumūts'kaiuaie umu'pappīpi mōks'eīnsi, ki nūn'a akumūts'kai-

uaie okku'i; ki pokax aksenupanistai au un' o-
auax ki oksis' toauax moks'enitösauax.

22 Ki kõnai' tappix kumut' akaukimok oai au
nēsto'i; ki annök' eikak' imauök umuts' ipai-
tappiuaspi akitsikömotse' pi au aie.

23 Kīm' atsistototsenoainiki tuks' kai akap'-
ioyis, mis' tüpoksikasik stsik'i: kitau' münisto-
puau ki matakokönitotopuau Israel istokön-
au' akapioyists otsau omai' akotosi Nün' au ok-
ku'i.

24 Ūksin imats' au matskitsimiu' ats ot ūs-
ksin imats' tokiuā, ki apotük' kiuā matskitsim-
iu' ats otsin' aim.

25 Ökh' siu ūksin imats' au möketüm' an-
istsau ot ūksin imats' tokiuā, ki apotük' kiuā
mökētüm' anistsau otsin' aim. Anistsin' ni köt-
tūsanaie nap'ioyis otsin' aim Beelzebub, ak'-
stai anistsin' ni köttai au itsipstau pixk oko' ai?

26 Pin stün' nok au; matsekipats akstaisai i-
pasok in nis; matsitsiksīs' pats ak' staisai isksin is.

27 Kitse' itsinikopuai ski' natsii matai' itsin-
i kok ksistsiku' inatsii: ki kitai' okhtsipuai ko-
tokhis' suai, sem' ik spots' im nap'ioyists.

28 Ki pin stün' nok au anniks' isk akenitom-
ixk mostüm', ki sta' aw matokotsenitsiau' ats:
stün' nok annök' ikots' enits iuökax mostüm' ki
staaw stakhts' im.

29 Natokümix sistsix küt tom ūtai ponitau'-
atsax nitsipün' asaini? ki tuks' küm matakit-
totsisiu' ats ksök' kum sau ūs' ksino ūssi Kin' o-
au.

30 Kitoku' yikinsists ikön ūks' topiau.

31 Piniko' puk; kitots' itskūkai ixkim imipu-
au akaiēm' ix sistsix'.

32 Annök' aie' nūpan istsiu ök matap' ii nēs-
to' i, osto' i nitaks' enūpan istau nīn' ā spots' im.

33 Annök' nīt' saietok ök matap' piu ök, os-
to' i nītak' saietoau nīn' a spots' im.

34 Pinstak nimut' oto in nūst' sīn ni nök it-
sīt' a pix īsi ksök' kum: uimat' otopa nök it sīt' a-
pix īsi in nūst' sīn ni, in nu' stoan nimut' oto
(*nök it sīt' a pi ksistos ksök' kum*).

35 Nimut' oto nīn' au ki un' ni mök' itsi potsīs-
tsīm motse īsau, ki otūn' ni ki oksīs' tsi, ki āum'-
si ki maawks' i mök' itsi potsīs tsīm motse īsau.

36 Ki nīn' au aks' ika tum in miu ax ot opok-
au' pimix anniks' isk matap' pixk oko' ai i-
tsīpsts' tau pixk.

37 Annök' ai īs' tūpūk omīm miu ök un' ni
nēs to' i nimatokotsinan ūk' ats: ki annök' ai īs-
tūpūk omīm miu ök oku' yi ki otūn' ni nēs to' i
nimatokotsinan ūk' ats.

38 Ki annök' saots' īssi otai iinan' i sauo-
pokiu o' osi nēs to' ā, nimatokotsinan ūk' ats.

39 Annök' ikou' in ök opai' tappiisīn ni, ak'-
atstomaie; annök' at' stomök opai' tappiisīn ni,
nēs to' i itat' stomaie, ai' ak okonimaie.

40 Annök' kīto' tokök nito' tok; ki annök'
nito' tokök ito' toyeu aie annök' nitse' tokūk ök.

41 Annök' ito' toyeu ök prophet ot si prophet-
isaie otak' okuyīssi prophet osa' kinosīn iaie;
ki annök' ito' toyeu ök moköm' otsi tappiu ā ot-
o' kōmotsi tappiisaie, otak' okuyīssi moköm'-
otsi tappiu ā osa' kinosīn iaie.

42 Ki annök' ai' ak utūk kuyiu ök sto' kīmi
tuks' kūmi anniks' isk inūks' tsīm īxk ot ūs' ksīn-
īm atsōssaie, kitau' mūn īsto pu au mat ak at-
stom' ats osa' kinosīn iaie.

CHAPTER XI.

KI un'niniit siu otai'ksistan istössax na'tsiko-putsix ot üsksin imats'ax its is tupa'a tomaie mök üsksin imats tok si ki mök a tsim'sem öksi ot'akapi oyimo au ests.

2 Annok' John itsipsts'taupissi itai'oki aki opi otokh'tsisests Christ oiap istutsipists'aie, itoköt'tsiu ax na'tokümix ot üsksin imats'ax,

3 Ki an'istsiu aie, kikütami'pa annök' aiak ot'ök, ki nökö'apsüm mösinan noke'tsimi?

4 Jesus an'istsiu ax, mis'ta puk, mat an'is tsin nomok John annists'isk kütokh'tsiu au estsk ki kit üs'satsipu au estsk :

5 Naps'tsiox üs'süpiu, üs'tsekaiix iköm'ot au au ökaiu, leperix issin'aiu, kütai ai'okhtsimix ai'okhtsimiau, enix' ai pu au'iau ki kım'atapsix atsımsem'aiu ökhs'itsiniksın ni.

6 Ki atsım'siu annök' kütai'itstskım skük-iu ök nęsto'i.

7 Ki otsis'tapusax, Jesus ot au mütüpai itsin niko osau aie akai'tappix John, Tsau istappiu-ä kumut sitappopuai ksıs'tapsksök kum kök'satsipu ai? Küt taitstsip'a apai' sopu'yi itau'üt opäpokaiiu?

8 Ki tsan'istappiu a kumut'sitappopuai kök'satsipu ai? Küt taitstsip'a nin'naii iki kin'istotosiu? Anniks'isk iki kü'is to to s ix k itot'okoyiau Omüx'inax oko'au ests.

9 Ki tsan'istappiu ä kumut'sitappopuai kök'satsipu ai? Küt taitstsip'a prophet? A. kitan'istopuau skıtsım'iu aie prophet.

10 Annök sınau, sat'sit, nitse'tom otoküt-

tau nitó'tokata tsís au kostoksís', ki aké'tomso-
kapapístutsimaie kokso ku'i.

11 Kitau'mün istopu au anniks'isk itsipok-
ai'im mokix akex, mats'itsipa ök'skítsimiae
John Baptist: ki annök' inüks'tsimök spots'im
istsin'naiisinni ai'skítsimiu ae.

12 John Baptist istsiksís'tsiku ists, puk'süpi-
ksístsiku ists spots'im istsin'naiisinni itüsk'o
tuitsi pi op, ki üskotui'tsipimix itüsk'otuitsi-
pimiau.

13 Konai'prophetix ki ökök'itsimani aie'-
nūpanistomiau ěsts otsau omó'tosi John.

14 Ki mak'otsimenoainiki, am'auk Elias an-
nök' ai'akotoök.

15 Annök itokh'iuök mök'okhtsimsi ũan-
ists tokh'tsís.

16 Tsa nitai'akanipa annök' o'tappiisünök
manistsin'naiipuai au? Neto initsi'au pokax
annim' itawk'pumauawpim itau'pix ki ai'sit-
sipsat tsiau otük'au au ax,

17 Ki an'istsi au ax, kitsik'üttomopñan ki
kimat'spiipuai; kitau'yimopñan ki kimau'-
kaiisu au ěsts kimataki puau ěsts au.

18 John otó'tosi matauyiu'ats ki mataisim-
iu'ats, ki an'io pakh'tokinatsiu sau um'itsi-
staaw.

19 Nñu'au okku'i otó'tosi, au'yiu ki ai'sim-
iu, ki an'io p, süm'mís, aistoks'oyiu ki aistok'-
simiu, publicanix ki sau um'itsi tappix otük'au-
au ax. Ki mokök'sinni ókosix otó'kómotsis-
tu tokaie.

20 Itau'müt ũpsit sipsat tom ěsts akap'ioyists
annim' ot sit'apístutsipists ot'apistu tük'sists
otsau om ai'sau ai'tsi tūsax.

21 Kitak' oksinip maka' pi, Chorazin! kitak' oksinip maka' pi Bethsaida! nitsit' tsipstsapistsutsipists kitakap'ioyim oau ests nitsit' tsipstsapistutükki topiau Tyre ki Sidon istak'apioyists is'taisüu mi sau ai tsi tau opiau isksim' matükki-ai pistsists ki makh'skistsists.

22 Ki kitan'istopuau Okök'itsimani istisksis'tsiku i man istak si ksists'papsipi ksesto'a, aks'isiksistspapiu Tyre ki Sidon.

23 Ki ksesto'a Capernaum, kitspin'nok o spots'im, hades kitaks'in nissi moko; omük'ap-otüksists kitakap'ioyim itap'istutsipiau ittsipstsapistutükki opiau Sodom, is'taisaki ai taitsiopi.

24 Ki kitan'istopuau, Okök'itsimani istisksis'tsiku i man istak si ksists'papsipi ksesto'au, aks'isiksistspapiu Sodom.

25 Annik' Jesus an'iu, nitökh'sitükki nin'a, spots'im ki kšök'kum istšn'aime, kitai'ksisat-tokiau ests annists'isk mokök'ietappix ki kit-ai pasok'in o mo ai au inük'sipokax.

26 Ün nianists'it Nin'a; man istökh'sipi kit-sitsi'tan.

27 Nin'a otokönai'nanists nitokok: ki matsitsipsa isksinnu'yuaie okku'iaie Nin'a nits'ksinnu'yuaie; matsitsipsa isksinnu'yuaie Un'ni, okku'i nits'ksinnu'yuaie, ki annök isksin imats'stokötseuök Un'ni.

28 Puk sipa'a kik könai'ikapotükki x ki ikönüs'soksistsix, ki kitak'okotopuau issik'sistsikosinni.

29 Nokhkin'ni kin'at tok, ki isksin o'kik; nitsik'kinapsi nimat'omükim uspa; ki kitak'

okonipau au ku'skēt tsi pōppu au ēsts īstsik'sīstsi-
kosīni.

30 Nokhkīn'ni ksīsts'papiu, ki nitopa'tūk-
sīn sōk'otsiu.

CHAPTER XII.

ANNIK' Jesus Issik'opi iksīstsi kui itisišp-
pok a'atomēsts napaiēn īn sīm man īsts; ki
ot ūksīn īmats'ax au'notsiāx, ki ai in'as īsts au-
mūt ūp'ots īm iāx ki itaumūt ūp'io at tom iāx.

2 Ki Pharisees ots īn no'ōssau ax, an īstsi au-
aie, sīm'mīsau kit ūksīn īmats ax mat'ōkhsiu
otap'īstutsipu au ēsts an nok' īssik'opi iksīstsi-
kuik.

3 Ki an īs'tsiu ax kikūt tan īstopu au'ats
David otap'īstutsipi ot au'notssi ki ot opok-
om'ix;

4 Man īst'sipi pi Ap'īstotokiuā oko'ai, man-
īstau'at topiau otsitau'pipi īstske'tani annik'
kūt'taōkhsīik mōks'auattosi ki ot opokom'ix
mōks'auattosaxaie, ki kak'ōkhsiu natoī'apie-
kuax mōksauattosauaie?

5 Ki kikūt an īstopu au'ats okōk'itsīmani
natoī'apiekuax man īstap'otūkkipiau īssik'o-
pi iksīstsi kui otsi tsips'taupīsau omūk'atoī ap-
ioyīs kimatsikiu'ats.

6 Ki kitan'īstopu au annom' itstsiu' tuks'-
kīm ki skīt'siom omūk'atoī apioyīs.

7 Ki kitsksīnī'topi man īstap'ipi nitak'ōkh-
sītsip kīm'apiisīni, ki nimatak'ōkhsītsipats

ikīt'stūk sīn ni, kīs'tai sau otui' mau opi au kūt-
tau tui maixk.

8 Nin'a okku'i its'īn'au at tom īna ai issik' o-
pi iksīs tsi kui.

9 Ota'ats īstapusi, ota toi'api oyim oai it si-
pim;

10 Ki sat'sit, nīn'au itsīps'taupi īnai, ki o-
tsīs'i ipō'kōttsiu aie. Ki ai sūppo'ōt sesat tsiu-
aie, Kūt ai'ōkhsiu ats issik'opi iksīs tsi ku īsts
ōk'okut totoōsi? mōks'enūpan īstūsau aie.

11 Ki an'īstsiu ax, Ūn'nats nīn'au kitopok-
it tappi'īm mo au maksī nau'si tuks'kūni emūk'-
ikīna, īstšāp'opī īssaie atūn'īaksīn issik'opi i-
ksīs tsi kui, Kūt tom ai'ak staisau tuiyiu ats aie?

12 Nīn'au kūt tom ai'skītsīmiu ats emūk'i-
kīna? Ūn'nik aie itōkh'siu mōk'ōkhsapīstutūk-
si issik'opi iksīs tsi ku īsts.

13 Itūman'īstsiu aie nīn'au, Sauksi kīns'tsi-
ak it. Ki itsauksi kīns'tsiak iu; ki ikut'tutsip-
aie netoi'nītsiu aie otat'otsīsī.

14 Itūmit'sūksīau Pharisees, ki ikōnau'kōk-
i tsīmattsiu aie man īstaks'en itawpīau aie.

15 Ki Jesus otkšīn īssaie, its'īstapu': ki a-
kaī' tappix ipok iu o'iau aie, ki ikōnau'kut tu tu-
yiu ax;

16 Ki sokap'an īstsiu ax mōk stai itūnikoōs-
ax' aie:

17 Mōks'enūpan īstosi Esias otan'ipi, ki
an'iu,

18 Sūm'mok, nitap'otomok, annōk' nitse'-
nīnīwat tauōk; nitūk'omīm mau, nu'skēt tsi-
pōppi nīmut'ōkhsīm mau: nitak it si potoi'īnai
nīstīsta'awi ki ak an'īstīn momoyiu ax Gentiles
okōk'it si manī.

19 Mataketskau'ats matak soksi pūppi sūm'ats; mat'akits tsipa matap'pi mōk'okh tsisaie otse'poavsisits mok soku'ists.

20 Apai' otūk'itsissi matak sīnūkiu'ats: flax setsis'si matak ūtsim'atsaie otsau omai'tūpskīs-aie okōk'itsimani mōk'itskitsstani.

21 Ki otsin'ikōsim Gentiles ak'au maitsim-ia.

22 Tūks'kūm'ito'tsi potou pakhts'istūm atseu Sauum'itsiStaaw, naps'tsiu, ki matai pu-yiu'ats: ki ikut'tu tuiuaie, ki naps'tsiuā it-sūppiu ki kūt'ai'pu yiuā itsé'pu yiu.

23 Ki kōnai'tappix it'skai etūk'kiaui ki aniau kūtamiu'ats David okkiu?

24 Pharisees otokh'tsimsau, an'iau, Am'oin'au, matomaisai piksistsiu'atsax Sa.um'itsiStaawx, Beelzebub Sauum'itsistaawx otsin'aimoai, umutai'saipiksistopi ax

25 Ki Jesus isksīnu'yiuax otūs'tapi ax ki an'istsiuax, Nīn'naiisīni ai'aketotoki ak'eitsīnikau; ki akap'ioyis ki nap'ioyis aiaketotokiau mataksi puitsiuats:

26 Sauum'itsitappiuā satūp'iksistussi Sauum'itsitappiuā, aiaketsistotosiu; ki otsin'naiisīni kūt tomaksi puitsiu'atsaie?

27 Satūp'iksistainikiau Sauum'itsistaawx, Beelzebub nimut'satūp'iksistai au, Tūkka'kokosix itsatūp'iksistsiu'atsax? Ū'nikaie ostotauai ki ak'okōk'itsimūkoau.

28 Ki Satūp'iksistainikiau Sauum'itsistaawx Ap'istotokiuā otsista'awmi nimut'satūp'iksistai au Apistotokiuā otsin'aiisīni kito'taak-oai'ini.

29 Mīskōpin'ai oko'ai Tsa'akanistokotsitsi-

pin'atsaie, mők'itauksis tuts isaie ope'kanists-
aie, sauotüm'iskspistüsaie mïsköp in'ai? ki
ak'otünoksistuts imaaie oko'ai.

30 Annök' niküt'taispum mokök, niköt tum'-
a: annök' niküt'taupok omoawk'iak imauök au-
anit'apiksistük kiu.

31 Ün'nikaie kitan'istopuau, amian'istsau-
umitsi tappiisinni ki amian'isti tÿpsauokömots-
e'poawsists Apïstotokiua akitsksinoai au ma-
tap'pi; ki annök' akitÿpsauokömots epuyiuök
Atsim'istaaw matakitsksinoau'ats.

32 Annök' itÿp'sauokömots epuyiuök Nin'-
au Okku'i ak'itsksinoau, ki annök' itÿpsauo-
kömots epuyiuök Atsim'istaaw mat'akitsksin-
oau'ats annom'ksök'kum ki aie'nissi otsis'-
tÿpïpui tappiisinni, mat'akitsksinoau'ats.

33 Ökhs'apïstutos mïstsï's', mők'ökhsinasi-
iu: ki makap'ïstutos mïstsï's mők'okapinasï:
mïstsï's' isksino'au otsin'assinni.

34 Pits'e'ksinaipokax! Sauum'itsi tappiino-
ainiki Tsa'a kitak okotün istse'poat topuau'ats-
au ökh'sïsts? manïsta'kauoopi u'skëttsipöppi,
naoi' itai'puyiu.

35 Ökhsin'aua manïsta'kauoopi ökh'si u'-
skëttsipöppi sau'otsimësts ökh'siïsts: Sauum-
itsin'aua manïsta'kauoopi maka'pi u'skëttsi-
pöppi sau'otsimësts makap'ïsts.

36 Ki Kitan'istopuau Kõnai'ksistapits'e'po-
awsists otakse'puyisau matap'pix aksenÿp'an-
ïstomiauests Okök'itsimani istiksï's' tsikui:

37 Kitse'poawsists kitakokömotsi tappiets'-
okoi au ki kits'e'poawsists kitak'saie tokoi au.

38 Stsik ix Sïmak'ix ki Pharisees noküt'an is-

tsiauaie ki an'iau, Nin'a nök'okapipinan i-tots'tsipi ksěsto'a.

39 Ki nok'üt'anistsiuax osauum'itsitappiisinna ki otau'ökotaitappiisinna itok'apsatsimiau; ki mat'akitsitsipa ak'okotawpiau. Tuks'kai ak'okotapiau Jonas prophet.

40 Manists'itau pisaie Jonas mammi' o'koan-
niaie nioks'kai ksistsikuists ki nioks'kai ko-
ko'ists; ünniak'anistsitau piuaie Ninau Okku'i
ksök'kum u'skěttsipöppi nioks'kai ksistsi-
kuists ki nioks'kai koko'ists.

41 Nineveh istsin'ax, akopoksi papomiauax
o'tappiisinna istots'tsissi Okök'itsimani ki ak-
itsauotütsepuyiopiau; aisauaitaitaiu otat-
sim'semössax Jonas; ki sat'sit, annök' skits-
im'iuök Jonas annom' itau'piu.

42 Amskap'iksök kui istsin'nauake akopok-
sipapomiauaie o'tappiisinna istots'tsissi okök'-
itsimani, ki akitsauotütsepoyiopiau: umuk'i-
tsipi ksök'kui ito'to mökitokhtsissi Solomon
otokök'siniaie; ki annök' skitsim'iuök Solo-
mon annom' itau'piu.

43 Sauum'itsistaaw otsai'piksistüssi nin'au,
ikitksök'kuyim itap'auauökau issik'opissinni
itap'satsim ki matokonim'atsaie.

44 Itümau'aniu nitak'ätsko noko'ai numut'-
sux; ki oto'si ikon'im nau'itaitsiu, namokh'-
ipaie, ki a'natsistutsipaie.

45 Ki itüm'itappo ki mat'tuyiuax ikit'si-
kümiax sta'awx, itsis'tüpokapsiax, ki itsipim'-
iax ki itoko'attomiax: ki otsako'itappiisinni
eik'is'tüpokapiuaie ototom'itappiisinni. Ne-
to'i ak'an'istsiuuaie ot'okapitappiisinna.

46 Otsa'kiaisitsipsattosax matap'pix, Sat'sit,

Oksis'tsi, ki omu'pappiipix sauauts'im itai'puyiax, ai'pu in ūmiau mōk'sit sipsattōsauaie.

47 Tuks'kūm an'istsiu aie, Sat'sit, Kiksīs'ta ki kumu'pappiipix sauauts'im itai'puyiau, ki ai'pu in ūmiau kōksitsipsaisau.

48 Ki anni'isk otan'ikisk, an'istsiu aie, Tūka'niksīs'ta? Tūka'numu'pappiipix?

49 Ki itas'kotuyiax otsīs' otūs'ksinimatsax ki an'iu Sūm'mokau niksīs'tsi ki numu'pappiipix!

50 Annōk' ai'aksistutsimōk Nini Spots'im otsitsi'tani aie, osto'i numu'pappiipa, nēskūn', nit'akem, ki niksīs'ta.

CHAPTER XIII.

NETO'IK ksistsiku'ik Jesus itsūs'kitsim nap'ioyis, ki omūk'sikimi issoots'i itakau'piu.

2 Isto'tuitappiix oto'taakax, ki akh'iosatsīs itsitsūppop'piu, ki itakau'piu; ki isto'tuitappiix ikōn'itūsui puyiau issoots'i.

3 Ki an'istsiuax akau'iau parables ki an'iu, Sat'sit, aisūppipum'auā itui'sūppipum mau:

4 Ki otai'sūppipum mōssi, moksoku'yi stsik'ists itsū'nissiēsts, ki paiu'tax itotiax'ēsts ki itau'at tomiax'ēsts.

5 Stsik'ists okotoksskui itsū'nissiēsts otsīs'inūx ksōkkuaspi; ki otsai'spik ksōkkuaspi itsik'kūmsūs kiau:

6 Oto'tūm iskōpsi natos'i, itse'tsim itsiau; ki otsau'okōtsek sau itopo'kōtsiau.

7 Stsík'ists itsín'níssiiau ksíssi'ix: ki ksíssi'ix itsúskiiau ki ito'satsiiaua x:

8 Stsík'ists öklis'ksök kui itsín'níssiiau, kiitsín'asiau. stsík'ists kepíp'pui, stsík'ists nai'íp'pui stsík'istsni'íp'pui.

9 Annök' ito'kiuök, ũnan'istokh'tsíms.

10 Ki ũsksin'ímats'ax ito'toyiauaie, ki an'ístsiauaie, Kumauk'sít'sípsat tai'íksix au parables?

11 Nok'üt'an'ístsiua x, kitokokoau kók'itsksín'isuaí spots'in'ístsin'nai'isín'ni itse'kipi, ki osto'auai matokotau'axau.

12 Annök' nan'nan'iuök, ak'okotauaie, ki akakai'naniu: annök küt'tai nan'iuök, otsin'auat'topi ak'otsipaie.

13 Ũn'nikaie numut'ün'íst'sít'sípsat tai'au parables, íssüppís'au mök'sta'apsau; okh'tsímsau mök'stau'okh'tsímsau, mök'stai'íksín'nisau.

14 Aien'ũpan'ístom'ěsts Esaias, otan'ipi, okh'tsímeniki kitak'okh'tsim, ki kimat'ak'ok'sín'ipa; ki süppi'niki kitak'üts'api, ki kimat'aksín'ipa:

15 Am'ó o'tappiisín'na u'skět'si'pöppísts mí'ěsts, ki okh'tok'ou'ěsts matom'ai'pum'okh'tsími'u'axau, ki oöps'puauax naps'tsi'iax; mök'sta'apsax moöps'pix, mök'sta'okh'tsímsěsts mokh'tok'ísts, mök'stau'okh'tsímsěsts mu'skět'si'pöppísts, mök'stai'sau'ai'tsi'tasau, nok'staukut'tu'au'au'sau.

16 Atsím'siau koöps'puauax, ai'api'au; ki kokh'tok'ísts, ai'okh'tsíniau.

17 Kit'eu'mün'ístop'ua, akai'ěm'ix prophetix ki moköm'otsitappix ai'pu'ín'ũniau mök'satsís'au'ěsts annísts'isk kitai'nip'ua'ístsk ki

matsinim'axauēsts; ki mōk'okhtsisauēsts an-
nists'isk kitai'okhtsipuauistisk, ki matokhtsīm'-
axauēsts.

18 Okhtok ai'sūpipumauā parable.

19 Matap'pi okhtsis'si nīn'uaiisīn ni istse'-
poawsīn, ki sauo'kōmotokhtsisī, itūm'ipuksī-
pu Sauum'itsitappiuā ki itō'kasattomaie an-
nik' itsūp'ipumat topik u'skēt tsi pōp pi. An-
nōk'auk mat'sīmaie īstsūpipum'ani mokso-
ku'i.

20 Annōk' mat'sīmōk īstsūpipum'ani ok'-
otokskui, ai'okhtsīmiu epo'awsīn, ki otsē'tam-
etūksīni mat'sīmaie;

21 Mat'auūtsitsīpa kōk'seksi, ki mataks-
isūmsu'ats; ikikīn'etūksīn ni ki ūkksīstutūk'-
sīn ni otos'au, atsim'epoawsīn ni ūn'nikaie i-
to'toiau, īsts'kīmskūkiu.

22 Annōk' mat'sīmōk īstsūpipum'ani ksī-
sī'ix, ai'okhtsīmiu atsim'epoawsīn; ki annok'
pa'tappiisīn ni īstap'aitsitani, ki spūk'is'sīsts
itō'satstomiauaie atsim'epoawsīn ni, ki mats-
īniasīu'ats.

23 Annōk' mat'sīmōk īstsūpipum'ani ōkhs'-
ksōkkui, ai'okhtsīmiu Atsīm'epoawsīn ni, ki
mokōm'otokhtsīmaie; ki itsīn'asiu. stsik'ix,
kepīp'puyi, stsik'ix nai'īppuyi, stsik'ix niīp'-
puyi.

24 Stsik'i parable an'īstsiuax, ki an'iu,
Spots'īm'īstīn naiisīn ni netum'an'īstsiu Nīm'-
au, annōk' ai'sūpipumauōk ōkh'sisūppi-
pum'ani otsīn'sīman;

25 otai'okasax otap'auto mok'ix, okatum'i
itō'toyīuaie, ki ōkh'sisūpipumani ipa'sok sūp'-
pipumau makap'sūpipumani, ki itsī'tapu.

26 Ki otsūs'kīssi mattuyīs, ki otsīn'assi, itūmīn'akuo ma kap'sūpīpumani.

27 Ki Nin'au otapautomokix otsitō'taakax ki an'istsiau aie, Nin'a, Kikūt'tai īnsīm-at top'a ōkhsisūpīpumani kīts īnsīmman? Tsema itō'to ma kap'sūpīpumani?

28 An'istsiuax, Katum'a otap'īstutūk sīn-aie. Ap'au tomokix otan'ikax kikūt'ōkhsitūk kīpa nōk'it to tōsīn an nōk'sau o tsīs īn an-iau?

29 Ki an'iu, Sa; sau au'tsīm īnoainīkiau, ma kap'sūpīpumani, kōkskakūm'sau o tsīpuaii ōkh'sisūpīpumani.

30 Unnīanīst'sūskīsau mōk'itotosi pokiak'sīnī: Kī pokiak'sīnī otō'sī, nītak'otūmanīstai-iau aī'pokiakix, matom'omoi potokau ma kap'sūpīpumani, kī īs'ksīpīkau kōk'kītsetsīnsīssu aiau; kī īstūp'omoi potokau napaiēn'īnsīmman nītapaiēn'īokoai.

31 Stsik'i parable an'istsiuax, kī an'iu, Spots'im īstsīn'nai sīnī netūm'anīstsiu mustard īstsīn'sīmman, annīk' mat'sīmōk nīuau, kī aī'sūpīpūmau otsīn'sīmman;

32 Itsīs'tūpskai nūko tsiu aie kōnai'īnsīmman īsts; kī sūs'kīssi, itsīs'tūpomūk kuiau īnsīm'manīsts, kī itsīs'tsīsasiu, kī paiu'tax itotō-iau kī itoko'attomīax īsto'kūnīksīsts.

33 Stsik'i parable an'istsiuax; Spots'im īstīn'nai sīnī nītūm'anīstsiu itai'kopūtstapi, annīk' mat'sīmōk ake'u, kī kaias'attom nī-oks'kūmī omūk'okosix, napaiēn itui'tsiu, kī ikōnai'kopūtstapi au.

34 Am'ostsk Jesus ikōnai'sītsīpsat tsiu āsts matap'pix parables itai'sītsīpsat tsiu; kī sau-

omai'sitsipsissi parable mat om ai sitsipsatsiu-
atsax :

35 Mõksenõp'an istossi Prophet otanipi, ki
au'iu, nimutaksi pa'kuiaki parables; nitaks-
e'poattopiau annists'isk kai'sat top'istsk ksõk'-
kumã sau om ap'ãsto toawsi.

36 Ki Jesus ai is'tõpskuyiuax matap'pix, ki
itsit'sipim nap'ioyis: ki otõksin imatsax otsi-
totakax, ki au'iau nokksin im'atsok in an
parable makap'itai sũppipumau pi insim'man.

37 Nokõt'an istsiuax, Annõk' itai'sũppipum-
auõk õkh'si insimmani Nin'au okku'yi am'-
ini;

38 Insim'man konai'tappiua; õkh'si insim-
mani, nin'naiisinni isto'kos'ix; ki makap'iin-
simmani, Sauum'itsitappiua õkosix;

39 Katum'a annõk' ai'sũppipumat tomõsts,
Sauum'itsitappiua itamiu; pokiak'sinni ksõk-
kum aiksiu'õsi; ki aipo'kiakix, atsim'otokafã-
tsisau,

40 Manists'au moi pitõkkipiau makap'insim-
manists ki manistse'tsin itspiu; ak'un isttsiu
aiksiu'õsi annom' ksõk'kum.

41 Nin'au okku'i aks'istõpskuyiuax ota-
tsim'otokatatsix, ki ak'omoi potsimiauõsts i-
kõnau'kapiists ki anniks'isk matap'pixk, sau-
um'itsitappiiau ak'omoi potoyiuax;

42 Ki akitsipst'apiksistsiauax omõx'tsi; an-
nim' ak'itstsiau asain'sinni, ki satse'kinani.

43 Mõkõm'otsitappix akotõm'ik'kõnasuyei-
au, manistsik'kõnasuyipi nato'si, un'oauai
otsin'naiisinni, akotsik'kõnasuyiauaie. An-
nõk' itokh'iuõk õnanistokh'tsims.

44 Stsiki. Spots'im istsin'naiisinni nitõm'-

an'istsiu treasure kaias'attomaie insim'man;
kon'issi nin'au, mat'aiksatomaie, ki otse-
tam'etuk'sinni itsis'tapu ki ipum'atopiests ot-
okonai'nanists, ki ipum'attomaie annik' in-
sim'manik.

45 Stsik'i, Spotsim istsin'naiisinni nitum'-
an'istsiu awkh'pumapiekuun otap'sum mossi
okh'six pearls:

46 Kon'issi tuks'kumi pearl akai'ixkimasiu,
itsis'tapu, ki ipum'atopiests otokonai'nanists
ki ipum'attau.

47 Stsik'i, spots'im istsin'naiisinni nitum'-
an'istsiu itau'mikau pi, annok itsuia'pix imok-
aie omuk'sikimi, ki itomian'istomoi pituk'iu:

48 Itui'tsissaie, itopits'usskopat tomiauaie
issoots'i, ki ito'piau, ki okh'six itaisuppitsi'-
iau iskix; ki makaps'ix istsis'tapiksistsiaiu.

49 Ak'otuman'istsiu aksiu os'iksok'kum: a-
tsim'otokatatsix ak'sipuksupsuxiau, ki akai'-
aketaipiksistsiaiu Sauum'itsitappix ki mo-
kom'otsitappix;

50 Ki akitsipst'apiksistsiaiu (*sauum'itsitap-
pie*) omux'tsi; annin' ak'itstsiaiu asaun'sinni
ki satse'kinani.

51 Jesus an'istsiuax kikai'okhtsim ipuauasts-
au annists'isk? An'istsiauaie, A, nin'au.

52 Itum'an'istsiuax Annok' ai'sinakiuok us-
ksin'imats'au spots'im istsin'naiisinni, nitum'-
an'istsiu nin'au, iko'yiuok, sauautsimests
treasure manists' ki uk'aisists.

53 Ki itun'ists'tsiu, Jesus otaiksiu'attosests
annists'isk parables, itsistupa'atomaie.

54 Ki otsito'tosi otau'utauosini otat'oiapio-
yimoi itsipst'usksin'imatsiuax, ki ek'skaie-

tūkkiāu, ki, an'iau, Tse'ma itotsim'atsēsts am'ok mokök'sinik, ki am'ostsk ot'omükapīstutük-sists?

55 Kütto mai'sau amiu'ats ai'satsakiuā okku'i? Kütto maisauainiköttsiu'ats Oksistsi, Mary? ki omu'pappiipix kütto maisauainiköttsiu'atsax James, ki Joses, ki Simon, ki Judas?

56 Ki ot'akemix okütto maisauokönopokomok'atsax? Am'o Nin'au, Tse'ma itotsim'atsēsts annists'isk?

57 Ki its'tsskimskükiax osto'i. Ki Jesus an'istsiuax, prophet itūs'tsaköttau, sauomai'tapposiēsts otāu'ōsini ki otāu'ūt'okoai.

58 Otsauomai'tüksuai ün'nikaie itsauomapi-stutükkiu annim' akau'yiēsts ükkük'umapotüksists.

CHAPTER XIV.

ANNIK' Herod tetrarch okhtsim'attomēsts Jesus otap'istutsipists,

2 Ki an'istsiuax otap'otomokix am'omauk John Baptist; enio'sinni mat'sipuan; ün'nikaie ükkük'umapotüksists itap'istutsimēsts.

3 Herod ükai'eēniuaie John, ki aiis'ksipistsiuaie, ki itsok'inaie osto'iaie Herodias, us Philip otokeman'inaai.

4 Tük'ka John an'istsiuaie matökhsiu'ats kök'otoōssi.

5 Ki otai'aksenitossaie, stun'nuyiuax matap'pix, tük'ka isksinnu'yiuaxauaie prophet.

6 Ki otai'totstsissi Herod otsit'sipokaiipi, Herodias otün'ni itüt'sikiپی, ki itsüp'istutuyiuaie Herod.

7 Itsiksīs'toatsiu aie ato ũn'issīn ni mōk'it to-
kotossaie otan'istopiaie.

8 Ki oksīs'tsi otsīs'tok, ki an'iu, John
Baptist otokōn' istšup'potoat omūk'okos ki
annom' istoko'kit.

9 Ki omūx'ina itsīk'oketūkkiu: ki otūtoan-
is'si ki otopokau'yemix, ũn'nikaie itan'iu
mōk'okotōsaie.

10 Ki itūp'skōkiu, ki itsi'kawkokitsiauaie
John itsīpst'sokiawpiaie.

11 Ki otokōn' itsipuk'sipīppotopaie, omūk'-
okos itsūp'potopaie, ki ikotauai'e ake'kuūn:
ki ito'tsīppotuyiuaie oksīs'tsi.

12 Ki otūs'ksīnīmatsax itotō'iau ki mat'-
sīmiau mostūm'i, ki ai'akotomiau, ki i'tappo-
iau ki itūnīs'tsiaiu Jesus.

13 Jesus otokh'tsīmsi, itsīs'tūpaatomaie
akh'iosatsīs itsui'akhiosiu, ki ksīs'tapsksōk-
kum itūpanistappo'aie: ki matap'pix otokh'-
tsīsaiu itsīksiu opokiu o'iauaie, otakap'ioyim o-
auēsts sūx'iau.

14 Ki Jesus itopītsīssoa'atomaie, ki nau'nu-
yiuax akai'tappix, ki kaiīm'iuax, ki ikut'tutu-
yiuax otai'ok tokosimouax.

15 Ki otai'istūkkōpsi, otūs'ksīnīmatsax ot-
sitota'akax, ki an'istsiauaie, annom' ksīs'taps-
ksōkkumasiu, ki au'mūtūputūku; o'tappīi-
sīnna ũnīstūps'skos, mōk'ittapposi akap'io-
yīsts, mōk'opumattosi au'ōsīn.

16 Ki Jesus an'istsiuax, matokuiistapu'iau-
ats; kotok' mōks'auatopiau.

17 Ki an'istsiauaie, annom' nitsinan'anīsts
nīsittu'yi ke'tanīsts ki na'tokūmi mammix'.

18 An'iu, puk'sipīpī otokikau.

19 Ki an'istsiuax kõnai'tappix mõk'opasax mattu'yikui; ki mat'siměsts nšittu'yists ke'tanists ki na'tokūmi mammix', ki, otspisūp'si itatsim'etsiměsts, ki itau'minotsiměsts; ki ikotsiu'ax otūs'ksinimatsax ke'tanists, ki otūs'ksinimatsax ikotsiu'āsts o'tappiisūna.

20 Ki ikõnau'yiau, ki itoku'yiau: ki mat'siměstsiu pi'nikěsts itssti'ists na'tsikoputtuyi isksimmatūk'išso kaiists.

21 Ki anniks'isk au'yixk nšitsi' omūk'sikepippix nin'ax, ki akex, ki pokax'.

22 Ki Jesus eikak'imatsiuax otūs'ksinimatsax mõk'it'sūppopisax akh'iosatsis, mõkotom'apūm mosax, otsa ki ai is'tūpskoōsaie otappiisūna.

23 Ki otsis'tūpskoōsax otappiisūnā, itsitamisso' nitum'mo mõkatsimoiikasi; ki otautūk kussi itsittau'piu.

24 Ki akh'iosatsis ai'itūtsikioo, ki ipawkl'paikiuskawp: tūk'ka, umut'totsūppopi.

25 Ki nšso'yi iskska'tūksinmi koku'yi Jesus itsitappo'ax, omūk'sikimi itokh'itauauōkau.

26 Ki otūs'ksinimatsax otsinno'ossauaie umuttokhitauau'okani omūk'sikimi, ap'aitsitai-
au, ki an'iau, Sta'awina; ki oko'pusuai itokum'iau.

27 Ki Jesus kaiip'sitsšpsatsiuax, ki an'iu, Ōkh'sitūk kik; nitam'i; Piniko'puk.

28 Ki Peter nokūt'ānistsiuai, Nin'a kūm'ānieniki ani'kit ksēs to'a nõk'itotosi nõk'itsitūpauauōkasi omūk'sikimi.

29 Ki an'iu, Puk'siput. Ki Peter otinnisa-atossi akh'iosatsis, itokh'itauauōkau omūk'sikimi mõk'itapposi Jesus.

30 Ki otsin'is'si eik'sopuyi, itsike'pum: ki otaumüt'üp'süppopiisi omük'sikimi ita'sainie-puyiu, ki au'anju Nin'a, Kõmotse'pio kit.

31 Ki Jesus itüp'sauksikĩns'tsakiuaie ki its-čn'iuaiie, ki an'istsiuaiie, ksěsto'a enũkau mai'tũk kiua, kumauk'sai etũk kiks?

32 Otsito'tosau akh'iosatsis, itsiksist'sopu.

33 Anniks'isk itsüp'popixk akh'iosatsis ito-to'iauaie ki atsimmĩm'miauaie ki an'iau, E'mũmi kitam'i Ap'istotok'iuã okku'i.

34 Ki otau'pũmmossau, itoto'iau Gennesaret ist au'õssini.

35 Ki annim' istsin'ax, ots'ksinnoõssau, it-üp'skũk iau kõnũs'ksõkkum sa'akapotsi, ki itotsip'iauaie ikõnai'ok tokosix:

36 Ki au'kõmõn'istsiauaie (Jesus) mõkskaks'ixen isax oso'kõšim itssaiin'ikaists: ki man-ists'eipi kaien'imix ũn'nineetsimi sokap'okut-totoax.

CHAPTER XV.

AI'SĪNAKIX ki Pharisees, Jerusalem istsi-tappimix otsit'totaakax Jesus, ki an'iau,

2 Tšan istapiuats umut'ũn istũpaipixipiau ũk-aitappix otũn'issu aiaučsts? oyis'sax ke'tan, mat ũstsĩmiu'ax.

3 Nok ũt'an'istsiuax ku'mauk an'istũpaipix ip-uaišks Ap'istotokiuã otse'poawsĩni kõk'satsisuai kiksĩs'tapũnissuai?

4 Ap'istotokiuã an'iu, atsimmĩm'mĩsau kĩn'-a ki kiksĩs'ta; ki, annõk' ai'pakosĩnikuyiuõk un'ni ki oksĩs'tsi, unnian'istse'ĩnsã.

5 Ki kitan'ipuu annök' an'istsiuök un'ni ki oksis'tsi, kotük'sinaie, kitak'ototokui nani pi nēs to'a,

6 Ki kūt'atsim mīm miuax un'ni ki oksis'tsi, *pai'o'toau*. Kitse'poawsuau ēsts kumut'sai epumapīstutsipaie Ap'istotokiuā otse'poawsin.

7 Kitsi ksis'tapokōm motsi tappiansuai! Esaias prophet kit'sokapenūpanikoau, ki an'iu,

8 Am'ox matap'pix nimut'astokokiau maau'ēsts, ki nimut'atsim mīm mokiau oto'ūniuauēsts: ki u'skēttsi pōppuauēsts nitsip'piokokiēsts.

9 Nitsi ksis'tapatsim mīm mokiau, ök'au maitsipīsts āt'suai isksin imats'iauaax nin'ax otan'ipuuauēsts.

10 Ki nan'nikōttsiuax o'tappiisina ki an'istsiuax, Okh'tok, ki sokap'okhtok;

11 Annik' itsūp'popiik maoi'i matokapīstotok'atsaie nīn'aii; annik' sūk'siik maoi'i itokapīstutuyiu'aie nīnaii.

12 Ki otūksin imats'ax otsitota'akax ki otan'ikax kikūt'ūksinipa Pharisees otsis'kūksau otokh'tsisau annik' e po'awsinik?

13 Ki nokūt'ūniu, kōnai'sūpipum an'ists Nin'a spots'im okūt'taisūpipumat topīstsi ak'sūskōpattopiēsts.

14 Amau'patokau; naps'tsi otūppīn nūkiau naps'tsix. Ki naps'tsiuā ātūppīn'nūssi naps'tsi'i, atūn'iaksinūi akai'akitsūppopiiu.

15 Peter itūman'istsiuai, noksksin im'atsokinan am'om parable.

16 Ki Jesus an'iu, kikūt'taisakiaisauai okhtsimipiuaua?

17 Kikūt taisau aiokhtsimipuaua, annik' it-sūp'opiik maoi'i, itūp'sūppepiu mo'koanni ki ipsai'piosop?

18 Ki annists'isk itsüks'isk maoi'i u'skēttsipōppi itsüks'iax; ki itokap'istutuyiauaie nīn'aii.

19 U'skēttsipōppi itsüks'ēsts sauum'itsitsitanists, inik'sists, auōk'otanists kōmos'ists, istūp'sai epītsīni, atau ūn'issists;

20 Am'ostsk itokap'istutuyiauaie nīn'ai'i; ki maks'oyissi otsau om ūs'tsīm issi matokapistutuyiuats nīn'aii.

21 Jesus itūm'istūpa'atomaie, ki Tyre ki Sidon istsoots'ists itsitap'po.

22 Ki sat'sit, Canaan ista'ke itsux'iu annists'isk issoots'istsk, ki itasaine'poatstuaie, ki an'iu, Kīm'okit Nin'a, David okku'i! nitūn'na eiko'ksistutoau maka'pistaaw.

23 Ki matsitsitsipsattsuatsaie. Ki otūs'ksīnīmatsax otsitota'akax ki otau'kōmōnikax ki an'iax Ūnnistūp'skōs; nitūsksauasaine'poūkīnan.

24 Ki nokūt'anistsiuax, nikak'itūpskoko Israeli istat'stanix emūk'ikīnaiix.

25 Otsitūmitota'akaie ki otatsīm'mīm mok-aie, ki an'iu, Nin'a Spun'mokit!

26 Ki nokūt'anistsuaie, matōkhsiu'ats mōk'otsīssi pokax otsau'ōsīnoaii mōkitūp'apix is-ēsts imitax'.

27 Ki (*ake'uā*) an'iu, E'mūniu, Nin'a; ki imitax' au'attomiau pinikēsts īnnīssi'ists otsin'aimoauai otsitau'yipiaie.

28 Jesus itūmok'anistsuaie, Ake', omūk'okitau mai'tūk sīni: Ūnnianistsits'tsīs kitsitsi-

tatopi. Ki otün'ni ikuttotoai'inai annik' itai'ksistsikumio pik.

29 Ki Jesus itsis'tüpaatomaie annim', ki itast'toto Galilee istomük'sikimi; ki ita'misso nitum'mo ki itau'piu annim'.

30 Ki akai'tappix otsito'taakax, ki ipokom'iauaax üs'tsekaiix, naps'tsix, küttaiai'puyix, iko'müksix, ki akaiëm'ix stsik'ix ki Jesus oköt'sists itsin'apiksistsiauaax; ki ikut'tatuyiaax:

31 Ki kõnai'tappix ek'skaie tükkiiau, otsinno'össauax küttaiai'puyix otse'puyissax, ki iko'müksix otokut'totoösax, ki üs'tsekaiix otuaau'ökäsax, ki naps'tsix otsaps'ax: ki üs'tsaköttsiau Israel istap'istotokii.

32 Jesus itüm'in'niköttsiauaax otüsksinimats'ax, ki an'iu, nitai'kimaiiau o'tappiisinna nikoks'kai ksistsiku'ists nitopol' u'pimokiau, ki matokoyiu'axau: ki nimat'aksistüpskoauaxau otau'notssau ökskakümitseni'au moksoku'i.

33 Ki otüsksinimatsax an'istsiauaie Tse'ma nõkitotsip'inan'a ke'tani manisto'mükopiau mök'otokuisests o'tappiisinna?

34 Ki Jesus an'istsiauaax, Tsanets'o'a ke'tauists kitsinan'oauests? Ki an'iau, Iküt'sikaiiau, ki unna'tosüni inük'umix.

35 Ki an'istsiauaax o'tappiisinna, ksök'kum mökittopasax'ax.

36 Ki mat'sünests iküt'sikaiests ke'tauists ki mammix', ki a'tsimoikau, ki a'minotsünests, ki ikotsiauaax otüsksinimats'ax, ki üsksinimats'ax ikotsiu'ax o'tappiisinna.

37 Ki ikõnau'yiau, ki ikuyi'au; ki mat'

sīmiau pinikēsts ītskim'iauēsts ikīt'sikaii īsksīm matūk'isokaiīsts itui'tsīsts.

38 Anniks'isk au'yixk nīssoyīm'i omūk'sikepīppix nīn'ax, ki akex, ki pokai.

39 Ki itsīs'tūpskuyiu o'tappiisīn'na, ki itsī'sūppopiu akh'iosatsīs, ki ito'to Magdala ītssootsīsts'i.

CHAPTER XVI.

PHARISEES ki Sa-lucees ipok'itotoiau ki pas'saksksīn nu yiauaie, ai'pu īn ūm iau mōkan-īs'tsīn nomoōsax spots'im īstap'stosīni.

2 Nokūt'an ītsīuax, autūk kus'si, kitan'ipuau ak'etameksītsīku; āmawk'īssoksisītsīkuīsts.

3 Ki ksīskūnna'tūn nīssi, ak'akapīksītsīku annok'ksītsīkui, amawk'īssoksisītsīkuīsts ki ikikīn'īnatsīu. Kitsīksīs'tapokōmotsitappian-suai! kitokot'ai nīpuau assoksis'tsīkuīsts ostokso'auēsts; ki kimatokot'ai nīpuau annīsts'īsk ksītsīku'īstsk īstap'stosīsts.

4 Otsanum'itsitappiisīn'na ki otai'ōkotaitappiisīn'na ap'satsīmiau apsto'sīni; ki matakokotau'axau apsto'sīni; prophet Jonas otap'stosīni akokotauaie'. Ki skītsīu'ax ki itsī's'tapu.

5 Ki otūs'ksīnīmatsax otai'pūmosau pakhts'esaiīksīnīm iau mōk'atūksau ke'tani.

6 Jesus itūm'an ītsīuax Mokōk'ik ki iskskats'ik Pharisees ki Saducees ītsī'kopūtsketatsīsau.

7 Ki ai'sītsīpsattseiau, ki an'iau, nīmatotsīpīman'a ke'tani,

8 Jesus otsinno'osax, an'istsiuax, Inük'au-maitükkix, ku mauk'sitsipsättseipuaaisks, kit-sauo'tüksuai ke'tani?

9 Kiküt'taisaki aisau okhtsimipuaa, kiküt-taisau üksinipuaa nisito'müksikepipix matap'pix istsisittu'ists ke'tanists, ki tsanetso'ä kitots'ipuaüests isksim matük'isokaiists?

10 Nistoyim'i omük'sikepipix matap'pix istokitsikaists ke'tanists ki tsanetso'ä kitots'ipuaüests isksim matük'isokaiists?

11 Kumauk'staiokhtsimipuaaisks kimat'sitsipsattopua'ats ke'tani, kök iskskatsissuai Pharisees ki Saducees istsi'koputsketatsisau?

12 Itüm'isksinimiau matsemiu'atsax möks-iskatsisaie ke'tani istsi'koputsketatsis, ki ai-semiuax möks'iskatsisaie Pharisees ki Saducees ots'ksinimats'tüksuaiax.

13 Jesus otsito'tosi Cesarea Philippi, ai'süp-poötsesattsiuax otüksinimats'ax, Tsa aniu'axau matap'pi nesto'a nin'au okku'i nökö'üm-si?

14 Ki an'iau, stsik'ix John Baptist: stsik'ix, Elias: ki stsik'ix, Jeremias, ki stsik'ä prophet.

15 An'istsiuax Tsa kitak'anipuaa nökö'üm-si?

16 Ki Simon Peter noküt'anistsiuaiie ksęsto'äkauk Christ, Ap'istotokiuä ipai'tappiiuük okku'i.

17 Jesus noküt'anistsiuaiie kitatsim'si, Simon BarJonas. Ik'sisakuyi ki aa'püni kimat'üksinimatsok'astsau: nin'a spots'ina *kituskšün-ümats'ok.*

18 Ki kita'atanisto, ksęsto'akauk Peter, ki an'om ok'otoküm nitak'ittokhitokoiska

church; ki Hades istokh'sepīstauīsts matakatsiu'atsaie.

19 Ki kitai'akokoto spots'im istsin'naiisinni itotai'kauaipixixtūkiopi; ksök'kum kitai'akomianīstomopipi, spots'im ak'itomopipo; ksök'kum kitai'akomianīstapotsippi spots'im ak'itapotsip.

20 Itüm'anīstsiuax otūsksinīmats'ax mōkstaitsinnikoōsax'aie os'o'i otüm'si Jesus Christ.

21 Annik'Jesus itaumütüp'anīstsinnomoyiuax otūsksinīmats'ax manīstakittappopi Jerusalem, manīstaks'ipuinaistoto'awpiauāie omūx'īmīx ki omūk'atoiapiekuax ki ai'sinakix, ki manīstaks'enitawpiauāie, manīstaks'ipuauīstotoawpiauāie nioks'kai ksīstsi kui.

22 Peter itüm'o'toyiuāie, ki aumütüp'sitsīpsattsiuāie, ki au'iu, Nin'a kōk'ünīstsi'pīokosi; matakittotsi'ats ksēs'to'a.

23 Ki itapotūkau'āie, ki an'īstsiuāie Peter apūt'tokokit, Satan; kōk'kitstsskīmškūki; kimatsskūmau'ats Ap'īstotokiūā kitsksska'tūksists annom'ksōkkum.

24 Itūmanīstsiuax otūsksinīmats'ax Isttsi'ki matap'pī makopokiu'o'ōssi nēs'to'a, ūnnianīst'auūtsikīmatsīstotos, ki ūnnianīstto'tsīsotauai'staksīnni, ki ūnnianīstpokiuos nēs'to'a.

25 Annōk'aiakitsikōmotsepiosiūōk opai'tappiisīnni, akatstomaie': ki annōk'itai'akatstomōk opai'tappiisīnni, nēs'toi umutak'atstomaie, ai'akokonīmaie.

26 Tsanetso'ā matap'pī ak'okuiistūpasokuiīm'ats minan'attūssi kōnūs'ksōkkum, ki atsto'si

otsipai'tappiisinni? Awx'a otai'ak oko tawpi-
aie opai'tappiisinni?

27 Nin'au okku'i akototo'yinaie Un'ni ots'-
tsapinasinni ki oto'tokatatsix akopokiuo'iax.
ki kōnai'tappix manistsi'piests otap'otūksuau-
ēsts ak'ūnistokotsiuax.

28 Kitau'mūnistopuau stsik'ix annom' itai'-
puyiau, mataksatotsim'axau ein'o'sinni otsau-
omai'noōsau nīn'au okku'i otsin'ai püksipusi
mōks'inaiisi.

CHAPTER XVII.

OTAIKSIUO'ĒSTS nauyi ksistsikuists
Jesus mat'toyiuax Peter, James, ki John o-
skūn', ki itūnistūp'ip'iuax spitummo.

2 Ki otsakiainoōsuaie it'oketsistūmiin-
ai; ki ostoksīs'i ikkūn'natsiuaie manist'ik-
kūnna suyipi nato'si, ki otsistotos'ists ksix'in-
atsiēsts manisti'ksix inatspi ksistsikui.

3 Ki sat'sit, itsina'kuaiēmiau Moses ki
Elias, ki ai'sitšipsattsiuaie.

4 Peter itūm'anistsiuaie Jesus, Nin'ā, ōkh'-
siu annom' nōk'ittau pišinan: ōkh'sitūkkiye-
niki, nōkapistutsišinan annom' nioks'kai a-
pi'manists; tuks'kaii kōksinan'attosi, ki tūks'-
kaii Moses mōksinan'attosi, ki tuks'kaii Elias
mōksin nauattosi.

5 Otsakiai'puyissi, sat'sit ikkūn'ai so ksīs-
tsikuyi ituyi'kūnakoai au: ki sat'sit, epo'aw-
sinni itots'tsiu assoksīs'tsikui, ki au'iu, Am'o
nitūk'omimokos nitsekōkh'sim mau; ōkh'tok.

6 Ki ūskšīnīmats'ax otokh'tsīs au aie itopi'ia u ostokso' au ēsts, ki eks' kai kopun iau.

7 Ki Jesus ito'to, ki itsīxen'iuax, ki an'iu, Nipu auk', ki piniko'puk.

8 Ki ot'sūpsau matsīn nu yi au'ax au ma tap-pix, kaks' in nu yi au Jesus.

9 Ki nitum'moyi otsīn īssat'tosau, Jesus itsem'iuax, ki an'iu, Pinanīs'tok matap'pi kitsīn ip' u au ēsts, Nīn'au okku'i otsau omāt'si pu-ausi eīnsīn'ni.

10 Ki ot ūs'ksīnīmatsax ai sūppo ōttse sat tsi-
au aie, ki an'iau. mauk' au an i sks īx au ai sīn ak-
ix ak'otomoto Elias?

11 Ki Jesus nokūt'an īstsiuax, E'mūn-
iu, Elias ak'otomoto, ki akokōnau'kōmoto-
tom.

12 Ki kitan'īstoppu au, Elias ūk'auto, ki
matsksīn nu yi u'ax au aie ki nitsīstutu yi au-
aie man īstūp'stapi au. Netoyi akūn īstai'pu-
īnattsi au aie Nīn'au okku'i.

13 Itūm'īskšīnīmiau ūskšīnīmats'ax u mut-
ai'sitsīpsi John Baptist.

14 Otsito'tosau o'tappi sīn'na, nīn'aii otsi-
to'taakaie itsi to'topīstuk sīsa no'pīna aie, ki
an'iu,

15 Nīn'a kīm'īs noko'a; au'atusīn au ki
eks'ipu nūm: ai'kapitsuiopiu istsi ki ai'kap-
itsuiopiu okke'.

16 Ki nitsitotsip'ia i au aie kīt ūskšīnīmats'-
ax ki matokotokut totu yi uax au aie.

17 Jesus itūm'ān iu, o'sau omai tūkke sīn na ki
otapok'api tappi sīn na! Tsanetso'a kitako-
pok au'pimopa? Tsanetso'a kitak'itsi tat-
pu au a? Puksi pīp'potokik.

18 Ki Jesus seitsip'sattsiuaie sau un'itsi-staaw; ki itsüksiinai; ki annik' pokau' ikut'-totoau.

19 Üksin inats'ax itüm'itotoiau aie Jesus ki an'iau, nu mauk'sau okotsa tšppi ksistün an?

20 Ki Jesus an'istsiuax, Kitsau omai'tüksin-ni: kitau'mün istopuau, kemük'enükotsissi kitau mai'tüksin ni, man ist'omükopi mustard itotai'süpipumauopi kitakokot'an istop am'-om netum'moyi ök'üm istüpotosi omim', ki ak'itüpi tsiu; ki matakitsipa kiküt'taakokotsistutsipu ai.

21 Am'oi ün an istap'pi matom ai'süxiu ats sai its'tsiiau a'tsimoiikani ki sau au'yisni.

22 Ki otsa'ki itaupissau Galilee, Jesus an'istsiuax, Nin'au okku'i ak'okotau matap'pi ix:

23 Ki aks'inittsiuaie, ki ni oks'kasi ksistiku'ists, akütsitsipua'atsau. Ki eks'kaiki kin-e tük kiau.

24 Ki otsitto'tosau Capernaum, anniks'isk au'tuyix mix'kim, itoto'iau Peter, ki an'iau, küt tomisau aiponitau'ats kitsin'aim?

25 An'iu, A, ki otsipis'si nap'ioyis Jesus itomsitsipsattsiuaie, ki an'iu Tsa kitsta'pa, Simon? Tükka' au'tuyiu a mix'kim ksök kum istin'ax? Ot au üt'okosix, ki pi e'tappix?

26 Peter an'istsiu aie, Pie'tappix. Jesus an'istsiu aie, o'kosoau ax matakotüm aiponitau'atsax.

27 Ki, nökstai sau'kosatsösau is'tüpu k omük'sikimi, ki sui a'piksistis amik'atsis, ki mammi kitotom'omikani matos'; ki pakui-in'ainiki kitak'okonou mix'kim: annök' matos', ki ko'tsiu, kitak'siponitan uni.

CHAPTER XVIII.

A N NIK' ot ūksīn im ats' ax i to to' iau Jesus ki an' iau, Tūk ka' mīstūp omūk sīm' a spots' im ists in' nai i sīn ni ?

2 Ki Jesus its in' i kōt tsiu aie inūk' si poka ki i tūt' siki po to yiu ax.

3 Ki an' iu, kit au' mūn īsto pu au sai i sau' ai tsi-
no eniki, ki saie' tum an īst sīn o eniki inūk' si po-
kax, ki matak si pī' pu au a spots' im īsts in' nai i-
sīn ni.

4 Annōk' aks' inūk' si poka īst u to s iu ōk man-
ist' inūk' st sīm i pi an' o poka i' i, its īs' tūp omūks-
im spots' im īsts in' nai i sīn ni.

5 Ki annōk' ak' au tu yiu ōk tuks' kai inūk' si-
poka īst o to s i īsk, nēs to' i nit au' tok.

6 Ki annōk' īst skīm' skūk i ats' iu ōk tuks'-
kūmi anniks' īsk inūk' si poka kx nit au' mai tok-
ixk, ōkh' siu piki ak' iok otok i kū' att ossaie, ki
inets' īssi omūk' siki mī.

7 Istsskīm' skūk sīn ni it' oka pi u ksōk kūm,
Istsskīm' skūks īsts ak' it o to iau; ki annōk' nūn'-
au ōk pai uk' si pīp po tom ōk īstsskīm' skūk sīn ni.
aks' ksīn im aie maka' pi !

8 Ūn' nikaie kotsīs' ki kokōt' si īstsskīm-
skūk i ats' ots eniki iau, kōks īnit' au, ki mīs' tūpa-
piksīs tai au: itōkh' siu kōk' kits i pīssi o pai' tap-
pī sīn ni kōks' īst se kai i si ki kōk' o pok ōk si, kōk-
stai tūp' a pīx īk ōsi kūt tai ai a punstsiu asi ki kit-
ai' ak o kōts īsts ki kit ai' ak o ts īsts.

9 Ki koōps' pi īstsskīm' skūk i ats ots eniki,
sau au' tos, ki mīs' tūpa pīksīs tsīs: itōkh' siu

kök' kitsi pïssi opai' tappiisïn ni tuks' kÿm me-
öps' pa; kök staitÿp' a pix ik osi kÿt' tai ai a puns-
tsiu asii, ki kitai ak öps pix.

10 Mokök' ik kök' stau ksïs to to awsi tuks'-
kumã am' oksk inÿks' tsim ix: kit an' isto pu-
au spots' im ot o' to ka tatsu au ax ÿsks' ska tsim-
iau Nin' a ostoksis' aie spots im otsi tau' pi pi.

11 Nïn' au ok kui it o' to mök itsi köm ots e' pi-
ösaie annök' at' stau ök.

12 Tsa kit ÿs' tapu au? Nïn' au minan' at tÿssi
ke pïp' pi emÿk' ik in ax ki tuks' kÿmi it ün is' ta-
pu, kÿt tom isau ÿs skïts im iu' ax au pik sïp' pi pik-
sï' ko puts i, ki kÿt tom isau ai tapp o' ats ne tum'-
moïsts, ki kÿt tom isau apsÿm miu ats annök' nit-
tÿppu' ök?

13 Ki ikÿm' okono össaie, kit au' mÿn isto pu-
au manïsts e' tam e tÿk ki pi ax pik sïp' pi pik sï' ko-
puts i otsai is' tapu sax its is' tÿps kai e tam e tÿk ki-
u annök' ikon' im au ök.

14 Neto' i omat' si tsitan ats Kin' ã spots' im
tuks' kÿmi anniks' isk inÿx' tsim ix k mök' sai ina-
ku ai is sau.

15 Stsik' i, kumu' pappi i pi sau o' köm ots is to-
tots eni ki, mat an' is tsïs ot sau o' köm ots i tappi i-
sïn ni, ksës to' a ki ost o' i nam is ts i tappi ik; okh'-
tots eni ki kits e' mots au kumu' pappi i pi.

16 Ki sau okh' totseni ki, tuks' kÿm tsök tau
na' tokum ix pok i tappom is au, köu ai' poaw sïsts
möks' e ik os au, ot okh' tsï sau na ts i tapp ix, tsök tau
ni oks' kai tapp ix.

17 Ki sau okh' to ÿs ax, an is tsïs' church: ki
sau ökh' tsïssi church, ün ni an is ts' is sai' e tÿk ki u-
ã ki publican.

18 Kit au' mÿn isto pu au, kitsi' ai i pi pi ksök'-

kum, ak itai pip spots'im: ki kitsita potsippi
ksök kum, ak üt sita potsip spots'im.

19 Kimat'an isto pu au, netum'anistsi sitai-
noainiki kitak'au kömönisuai, Nin'a spots'im
aks'istu to moyiu axaie.

20 Natokūmi tsoktau nioks'kūmi nitsin'i-
kösım itsitomo'oupi nīt'sitaitūt si ki au pi.

21 Peter itūmitotoaie, ki an'istsiuaie, Tsan-
etsóawtau numu'pappi pa nök sau umitsistu-
tuyissi, ki nöks'ksin noössi? akokit sikaiasts?

22 Jesus an'istsiuaie, Kimatan istopa ikit'-
sikaiests, ikitsikipuiests ikit'sikaiests.

23 Spots'im istin'naiisinni nitum'anistsiu
omūx'ina annök' ak'okökitsimai auök otsi-
tappim'ix.

24 Ki ot au'müt üpükstük kisi tuks'kūm ot-
sit to tsip potokaie, ke'pi omük'sike pīp poyi
mix'kīm ix otai'akoko to pixaie.

25 Otsai'its tsissi mökoko tōsai'e, Otsin'aim
an'iinaie mök'apikosaie, ki otoken'an ki
o'kosix ki otokōnai'nanists, ki mök otoku'yis-
ax mīx'kimix.

26 Otsitappimi itopistuksisano'piinaie ki
atsim mīm mī'inaie ki an'iinaie Nin'a, pinan-
e'tükkit ki kitak süpanis'tsokoto.

27 Ki annök' matap'piuök otsin'aim kai-
im'iu aie ki pai o'toyiu aie ki ün nim iks'ksin-
nu yiu aie.

28 Ki neto'ök matap'piuök süx'iu, ki tuks-
kūm'i otopok'apotük kimix ikon'oyiu aie otai'-
akokok'isk kepīp'pii a'pūnasainix; ki een'iu-
aie, ki paiu'tsin iuaie ki an'iu, Ponitat' kitai'-
akokok ipix.

29 Ki otopokapotük kim'i itopistuksisano-

piinaie, ki aukõm'õnistsiuaiē, ki an'iu, pin-
ane'tūk kit ki kitaksūpanistsokoto.

30 Ki matõkhsitūkkia'ats; ki itappo' ki i-
tsipsts'tapiksistsiuaiē itai'okiakiopi, otsauom-
aisūpanis tsi pon ita saie mōk staisūk saie.

31 Ot pok'apotūk kim ix otsin'is'sax eks'ka-
ikikinetūkkiau, ki ito'toiau, ki otsin'aimoau-
ai aiitsiniku yiaučs.

32 Ki otsin'aim otsin'nikõtossaie, an'istsiu-
aiē, Sauum'itapõtūkkia, kitai'akokokipix
kitsin'omo kitan'iki pi:

33 Kan'is'tsikimopi kumauk'sauanistsikim-
aisks kitopokap'otūk kimokā?

34 Ki otsin'aim istse'tūkki'inai, ki itsitūp-
umūts'kaiuaie pu'inaitappix otsauomai'sūppi-
ponitassaie.

35 Neto'i Nin'a spots'im kitak'anistotok o-
au saisin'iminoainiki ku'skētsipōpuauēsts
kumut'aukimau puai kumu'pappiipix.

CHAPTER XIX.

KI Jesus annists'isk epo'awsists otaiksiu'at-
tosēsts Galilee itsistūpa'atomaie, ki Judæa
istssoots'ists, Jordan mīs'taputsim, itoto':

2 Ki akai'tappix ipokiuo'iauaie; ki annim'
ikut'totoyiax.

3 Pharisees itoto'iauaie, ki as'saksksinnuyi-
auaie ki an'istsiauaie, õkhsiu'ats nin'au kōn-
ai'nūķ ũnistapists mōk'anistūpskoõsaie oto-
kem'an?

4 Ki nokūt'anistsiax ki kūt'anistop'ats

sinak'sin, annök istsi tsap' istutu yiuök ax ap' istutu yiuax nin'au ki ake'u.

5 Ün'nikaie nin'au itai'ak skitsiuax un'ni ki oksis'tsi, ki ai'akük omimmiu otökem'an: ki ak itum'an istok si sakumiau.

6 Ün'nikaie mats istoküm'ax au, its'e tum an- istok si sakumiau. Ap' istok iua ot si po'to- topists, pinits'tsis matap'pi mök ai'ak etos- ests.

7 An'istsiauaie, mauk'anii Moses ök'oko- tösi sinak'sin, ki ök'ün istüp'sko awsi?

8 An'istsiuax Moses, kumut'si potomok oau kits'e us skët si pöppi su ai, kók ot ün istüp'sko ös- suai kotokem' moauax; ki istsi'tsi'i matüt ün- istsiu'ats.

9 Ki kitan istoj uau annök' ak ün istüp'sku- yiuök otökem'an, sauau'ök otasaie, ki otai'ka- okemaitai stsik'i itau'ök ot au: ki annök' i- kem'at tauök itüp'sko auök, itau'ök ot au.

10 Ot üksin matsax an'istsiauaie Ün nian- ist'sissau nin'au ki otökem'an, matökhsiu'ats mök'okemsi.

11 Ki an'istsiuax kõnai'tappix matokot'- otsimaxaie annik' epo'awsinik, anniks'isk i- kó'taxk nitotsimiau aie.

12 Its'tsi'i iuai'itax itsi po'kai iau; ki stsik'- ix matappix iuai'itsiauaax, ki stsik'ix iuai'it- astotosiau, Spots'im istin naisin ni umut'u ai- itastotospiau. Annök' ikot'totsimök ün nian- istots'isaie.

13 Inük'si pokax itotsi potoi i mök it tokh it- sik'ns'tsaksax, ki mök it ats'im oiikasi: ki üs- ks'im mats'ax an'istsiauaax unnai'e.

14 Ki Jesus an'iu, Pok its'im'mok au iuük'si-

pokax ki pinan'is'tokau nökstai'puksi paai'sau.
 Ün'nian'istaps'iau spots'im istsin'nai'sinni.

15 Ki itokhitsik'ins'tsakiuax, ki its'is'tüpaatomaie.

16 Ki, süppit, tuks'kümi itsitotoi'inaie ki an'iu, Ökhsin'ai, tsan'istap'iu nök'ökhs'istutsipi, nökokuinan'si üsk'sipaitappi'sinni?

17 Ki an'istsiu'ie, Kumauk'ainikük'iks ökh'si? Matütsitsipa ökhs'i, nituks'kümi, Ap'istotoku'ia itökh'siu: makitsipim'eniki opai'tappi'sinni, sat'sitčests okök'itsiman'ists.

18 An'istsiu'ie Tsistsim'ä? Jesus an'iu, kimataksen'ik'ipa, kimatakau'ökotapa, kimataksikömos'pa, kimakaitüp'saie pitspa.

19 Ükomim'misau kin'a ki kiks's'ta; ki, kitak'an'istükömm'au kitopokau'pimau kan'istük'ömm'ospi.

20 Man'iköppi an'istsiu'ie. nitökön'üs'satsipiau an'ostsk'nitsök'umapi'si. Tsan'istap'iu niküt'tom'üssatsipi?

21 Jesus an'istsiu'ie mak'süpan'is'tsim'iniki matap'iköttoat kitsinan'ipi ki ko'tsisau kim'atapsix, ki kitak'okuinani treasure spots'im: ki puk'siput, pokiuot'něsto'a.

22 Ki man'iköppi otokh'tsim'si annik'epo'awsin'ik, its'ikikim'istapu: tük'ka ek'akan'oi otsinan'ists.

23 Jesus itüm'an'istsiu'ax ot'üksin'imats'ax, kitau'mün'istopuau, ako'tsapsiu'ä ak'skotoitsipim spots'im istsin'nai'sinni.

24 Ki kimat'an'istopuau aks'istüpi'ksists'apiu' camel mökot'sisüppok'süx atünau'ksis'istakün'ikai. ki matak'si'ksists'apiu'ats ako'tsapsiu'ä mök'itsipissi spots'im istsin'nai'sinni.

25 Ot ūskšīnīmatsax otokh'tšīmsax ek'skai-etūkiau, ki an'iau, Tūk ka' akokotsikōmots-e'piau?

26 Ki Jesus ūs'sūmniuax, ki an'istsiuax matap'pix matokotsis tutsīm'axau; Ap'istotokiuā ikotokōn'ap'istutsimēsts.

27 Peter itūm'an'istsiuāie, sat'sit, nitokōnūskipīnau ki nitopokiuo'pīnan ksēs'to'a. Tsa nitakan'istokuinan'i pīnan?

28 Ki Jesus an'istsiuax, kitau'mūn'istopuau, ksēs'to'au kitopokiuo'puau nesto'a, Nīm'au okkui otak'it tokh'it tau pīssi ots'tsapīnaiso'pōtsīs, ksēs'to'au kitak'it tokh'it tau pīpuau na'tsikoputtu yists asso'pōtsīsts kōk'itokōk'itsīm'at tosau Israel'istsīs'it'okoputsix matap'pix.

29 Ki anniks'isk skīm'ixk oko'auēsts, ki anniks'isk skīts'ixk umu'pappīpuauax ki ot'akemoauax ki un'ouax, ki oksist'ouax ki otokem'auouax ki o'kosoauax, kiotsīn'sīmmanouax, nēs'to'i itskīm'iauēsts, kepīp'pī ak'okuyiau, ki akokuinan'at tomiau ūsk'sipaitap-pīsinī.

30 Ki akai'tappix matom'six ak'sako'issīau, ki sako'issix ak'otomsīau.

CHAPTER XX.

SPOTS'IM'istsīn'naiisīnūi neto'uitsiu nīm'au, nap'ioyīs'istsīn'aim, annōk kōk'kōnī-suxiuōk mōk'an'istosī ap'autūk'kix, mōk'apoto-moyīsax otsīn'sīmman.

2 Ki ōkh'situk'isax mōk'okuyīsax tuks'kai ksīs'tīkui tūks'kūmī apūn'asainī itūp'skuyū-ax otsīn'sīmmanī.

3 Ki ni oks'kaii itai'ksistsikumiopi mat'suxiu, ki stsik'ix nan'nyiuax nam'itai pu yiax itau'pumopi,

4 Ki an'istsiuax noköt'sitappoak insim'man, ki moköm'otsissi kitak'okotopuau, ki itappo'iau,

5 Nau'yi itai'ksistsikumiopi, ki piksu'yi itai'ksistukumiopi, mat'suxiu, ki netoi' mat'anistsiu.

6 Ki nitsiko'puttuyi itai'ksistsikumiopi, itsux'iu ki ikon'oyiuax stsik'ix nam'itai pu yix, ki an'istsiuax kõn'ai'ksistsikuyi kumaukai'am itaipu isks annom'?

7 An'istsiauaie mats'itsstipa matap'pi nõk'anikin an. An'istsiuax, Noköt'sitappoak insim'man; ki moköm'otsissi kitak'oku inani puau.

8 Ki autük kus'si, insim'man istin'aim an'istsiauaie otap'otomoki, nini köt'sisau ap'au tük kix, ki ko'tsisau saiak'inosattau piau, matom'okotsisau sako'issix, ki tüm'okotsisau matom'six.

9 Ki isto'tosau nitsiko'puttuyi itai'ksistsikumiopi itaumütüp'apotük kix, kõn'ai'iuax ikön'okuyiau apün'asaini.

10 Ki matom'six isto'tosau, us'tai au mökoku'yisauaie stsik'i; ki ikön'okuyiau apün'asaini.

11 Ki otoku'yisauaie, itüpaukap'e'poawtsiauaie nap'ioyis istökhsin'ai,

12 Ki an'iau, anniks'isk sako'isix nituk'skau itai'ksistsikumiopi itapotük kiau, ki kan istokotai au kan ist'okokipinan ki ksistsikui'istsi ksis'tutsissini nitap'au tük kipinan.

13 Ki an'istsiauaie tuks'kümi, Nap'ia, ki-

mat'om aikimatsisto to pa: kiküt'tom ai ökh si-
tükkipa tuks'kümi apün'asaini?

14 Matsit' kitsinan' ki mäs'taput; nitak'an-
istokotau am'o sako'issiu kan ist'okoto pi.

15 Küt'tom ökh siuats nitsinan' nau istsi tsi-
tapi nökö'an istutsissi? Küt'au kapiu'ats ko-
öps'pi, mökö'ökhsissi nitsinan'?

16 Ki sako'issix akotom'siau, ki matom'six
ak'sako'issiau; tükka akai'ëm'ix n'ni köttai-
au, ki uu'na tosimix mat'toai au.

17 Ki Jesus otsitüpanissosi Jerusalem, na-
tsiko puttsix otüs'ksin imatsax itün istüpi' i-
ikax, ki an'istsiuax,

18 Sat'sit ai tüpanissau'op Jerusalem, ki
nün'au okku'i akitüpomüts'kau omük'atoiap-
iekuax ki ai'sinakix, ki akün istökökitsimüt'-
tsiauaie möks'einsaie.

19 Ki akütsitüpomütskau Gentiles mökit-
apapisto toössauaie, ki mök its tsi pis'os sau aie,
ki mökau ai'stössauaie; otsoks'kai ksistsiku si
ak'ütsipuau.

20 Zebedee oku'ix oksis'toauai ipok'itoto-
miauax oku'ix, ki atsimmim'miauaie, ki au'-
kömön istiauaie tuks'kaii.

21 Ki an'istsiauaie, Tsa kan istsi tsi tapa?
An'istsiauaie, Anit am'ox nitai'akokosix mök-
ittau pisau kitsin'naiisinni, tuks'küma netots'-
i, ki tuks'küma e'aksisauotsi.

22 Jesus an'iu, kimatsksinip'uaua kitau'-
kömön ikipuai, Kiküt'ai akokotsimipuau an-
nökö' kos'ök nimutai'aksimipük? Kiküt'ai-
akokotüstapinükipuau üstapinükisinni ni-
mutai'aküstapinükipi? An'istsiauaie, nitok-
ot'ün istspinan.

23 An'istsiuax kitak' ūtsimipuau no'kosā, ki kitak' ūstapīn ūkīpuau ūsta'pīn ūksīn ni nimut'ak ūstapīn ūkīpi; ki nimatsinanēstsau kōkoko tosuai kōkītau pisuai netots'i ki e'aksīsau otsi nesto'a, ki anniks'isk matap'pīx Nin'a ūk'aisūppūtsīsto to moyiuax, *ot aksīnan'oai au.*

24 Ke'pīx otokh'tsīmsau ūtsīm mīm'mia uax na'tsī tappīx īpāpī mōtse īix.

25 Ki Jesus nīnikōt'siuax, ki an'istsiuax, kits'ksīnīpuau Gentiles otsīn'aimo auax otain'ai ūskotoko ai auax ki anniks'isk omūx'īn axk nokōt'ai' nāi ūskotoko ai auax.

26 Ki matakētūmanistsiu'ā ksēsto'au: annōk'ak'omūksīmōk, ūnanīstap'otūksi;

27 Ki annōk' kitaks'īn nau ūkōk ūnanīstap'otūksi:

28 Nin'au okku'i matūtoto'ats mōk'apoto moōsaie, mōk'apoto moōsi umut'oto, ki mōk'itatsuau mūtskotosi akaitappīx opai'tappīsiīni.

29 Ki otsīstūpaatosau Jericho, akaitappīx īpokīn o'iauaie.

30 Ki satsit, natsī tappīx naps'tsīx pītsīko'otsīm ītau'pīx otokh'tsīsau Jesus umutak'itskosaie awk'umiau, ki an'iau, kīm'okīn au, Nin'a David okku'i.

31 Ki otappīsiīn'na ai'semiauax mōk'staie'pūyīsax: ki matsīstawk'umiau ki an'iau kīm'okīn au. Nin'a, David okku'i.

32 Ki Jesus itsīpu'yīu, ki nan'nikōt'siuax, ki an'iu, Tsa kōk'anīstutopuau?

33 An'istsīauaie, Nin'a mōksīkau opīsau noōps'pīnanīx.

34 Ki Jesus kai ĩm'iu ax, ki itsiksen'iu ax o-
ops'puau ax, ki oops'puau ax kau'opiau, ki ito-
pokiu o'iau aie.

CHAPTER XXI.

OTSITASTOTOSAU Jerusalem otsitotosau
Bethphage, itum'uasuaie Olives *an'istop*
Jesus itup'skuyiu ax na'tsi tappix otuskim-
ats'ax,

2 Ki an'istsiu ax, akap'ioyis astsi'im ĩtsi-
pi'ik, ki kitakstumokon oau usk'omukstokiua
aks'iskipistau, ki o'kosepokai ak'opokitai-
puyimiu: apo'tokau ki puk'sip'ipotok'ikau.

3 Ki sĩsĩpsatsenoainiki matap'pi, kitak'an-
istaiu Nim'a au'anistsiu ax; ki ak'otum'ut-
tup'skuyiu ax.

4 Ikõnan'istutsip moks'enupanistosiotan'-
iipiaie prophet ki an'iu,

5 An'istok Sion otum'ni, Süm'mis kitsiu'-
aimau kitsipuksipa'ak, ikũis'siu, ki usk'o-
muk'stoki itokhitopiu, ki o'kosepokai usk'o-
muk'stoki o'kosaie.

6 Ki uskimimats'ax itappo'iau, ki Jesus
itum'istutsimiax manistanistopiax.

7 Ki itsipuksip'p'iauaie usk'omuk'stoki ki
okose'pokai, ki itokh'itstomiau otsistotos'ou-
čsts ki itsitokhitstsi'iauaie ostoi,

8 Ki ek'akaitappix saie'kuyiauaie otsisto-
tos'suaučsts moksokui; ki stsik'ix kaiak'imiau
okũ'iksists ki moksoku'i itokh'tumiaučsts.

9 Ki anniks'isk matap'pixk i'tomau matto-
yixk ki itopokiu o'ixk, awk'umiau, ki an'iau,
Hosanna ĩn nianistsitup'itsis David okkui: A-

tsim'siu annök' apuksipu'ök nin'a otsin'ikös-
im; Hosanna mis'tüpsiu.

10 Otsitsipis'si Jerusalem, konai'akapioyis
ap'aitstai au, ki an'iau, Tükka'ats?

11 Ki akai'tappix an'iau annök'auk Jesus
Nazareth istsi prophet, Galilee istau ösim'im.

12 Ki Jesus itsipim Ap'istotokiuä otatöi'-
apioyis ki anniks'isk itsipst'au mütskotükixk,
ki itsipstawk'pumaxk natoi'apioyis, itsai'tüpi-
ksistsiuax, ki au'ötsuautuyixk otsit'aisinak-
ipuaüests ima'piximests, ki au'mütskotükixk
kükku'ix otsasso'pötsuauests ima'piximests.

13 Ki an'istsiuax, Sim'aip, Noko'ai ak'anis-
top a'tsimoiikapioyis, ki ksöstö'au kanis'tuts-
ipuan kömos'ie pitsix oko'auai.

14 Ki naps'tsix ki üs'tsekaiix itsipstotoyi-
auaie Natoi'apioyis; ki ikütotoyiuax.

15 Ki omük'atoiapiekuax ki aisinakix, ot-
in'is'ests skai'pissitapists otap'istutsipists, ki
pokax otsitsipst'awkkumsau natoi'apioyis, ot-
an'issau Hosanna ün'nianistsitüp'itsis David
okku'i, eks'kaaisauökh sitükiau.

16 Ki an'istsiauaie, kiküttaiaiokhstip'ä ot-
an'iipiau am'oxi? Ki Jesus an'istsiuax, A;
kiküttomisauanistopa sinaksin, pokax ki üs'-
stax maau'auests kumut'totsüpanistsistutsip
istsak'siu?

17 Ki itskit'siuax ki akap'ioyis ittüp'süxki-
tsimaie Bethany; ki annim'itsok'au.

18 Ki ksisküma'tünni mat'skitapposi ak-
ap'ioyis, itun'otsiu.

19 Ki otsitsinno'ösi moksoku'i omüx'ini-
istsisi, itoto'aie ki matsitokonümau'atsaie,
nan'itaisii suo'pokists, ki an'istsiauaie, Ün'ni-

an'ist'sau ūsk sai'inasit ksēs'to'a. Ki omūx'in-
istsīs sotūm'ikūn ipisuiu.

20 Ki ūksīn'īmatsax otsīn'is'au, skai'etūk-
kiau, ki an'iau, Mau'maikipikūn ipisuiu!

21 Jesus an'istsiuax, kitau'mūis'topuau
Aumaitūkkiēnoainiki, saietūkkiēnoeniki its-
istuts'ipi omūx'īnistsīsī kimatakaikaks'istuts-
ipa, ki nokūt'an'istom'īnoainiki am'ōnitum'-
moi, ūnistūp'itsit, ki ūnistūp'ap'iksīs'tūk it
omūk'sikīmi; ak'ūnistutsip.

22 Kitak'omian'istau'kōmōn'ipuai a'tsīm-
oikainoeniki aumaitūkkiēnoeniki, kitak'o-
kokosuai.

23 Ki otsitsip's'si nato'apioyīs, omūkatoi-
apiekuax ki matappix ot'omūximōauax ot-
ūs'ksīn'īmats'tūksi ito'toiauaie, ki an'iau,
Tsan'istapōtūm'apsīn'na kumut'an'istutsipiau
am'ostsk? Tūkka'kit'okokaii am'ok otūm-
apsīnik?

24 Ki Jesus an'istsiuax kitak'oksūppoōt se-
sattopuau tuks'kaii anik'ie'noainiki kitak'ūt-
an'istopuau otūm'ap'sīn'ni numut'auan'istuts-
ipi am'ostsk.

25 John otūs'tap'nūksīn'ni, Tsema itotsīn'-
ats? spots'im, ki matap'pi? Ki ai'sītsipsat tse-
iau, ki an'iau, mak'an'īnan'iki spots'im; nit-
ak'an'īnan, kumauk'stauau mai'toauai'sks'ix?

26 Ki mak'an'īnan'iki matap'pi, nitstūn nau-
ūnaniau matap'pix; tūk'ka ikōn'auaniau
John mōko'prophetsi.

27 Ki an'istsiauaie Jesus, ki an'iau, Nimat-
okot'an'ipīman. Ki an'istsiuax, ki matokot'-
an'istopuau otūm'ap'sīn'ni nimumut'auan'istuts-
ipiau am'ostsk.

28 Ki Tsa kit'stapuau? Tuks'kūmi matap'pi, na'tokūm o'kosix; Ki matom'sii itoto'aie, ki an'iu, noko'ā, matap'otūkkīt annok' ksīs-tsi ku'i nits in' sīmman.

29 An'iu Nimat'akit tap po: ki itsa ko'i-sau aitsitau ki itsitap'po.

30 Ki matstsik'i itoto'aie ki mat'an'istsiu-aie. Ki an'iu nitak'it tap po, nin'ā; ki matsitap po'atsaie.

31 Tūma' amoxi ūs'sats īma un'ni otsitsi-taniaie? An'istsiau aie, Matom'siuā. Jesus an'istsiuax, kitau'mūn īstopuau kitsau omai'pisuai Ap'istotokiuā īsts in'nai sīn ni publican-ix ki mats'akex ai'ak si pim iau.

32 Tūk ka John kitsitota'akuau mokom'otsitappi sīn ni īstokh'sokui, ki kimatau mai-toau au'ats: ki publicanix ki mats'akex au'maituyiau aie: ki ksēsto'au kits in'is'uai kimat-sa koisau aitsitapuaua kōkau mai'toau suai.

33 Okh'tsik stsik'i parable, itstsiu' tuks'kūmi nīn'au, nap'ioyīs īsts in'aim, itsūppi-pumat tomaie īnsīmman min'istsix, ki its'is-tse'p'iskūn at tomaie, ki itatun'iak iu its in'iok-ke īmskau pi, ki spiap'ioyīs itap'is tuts īma aie, ki itōk'kuma tokuyiuax ai'īnsīm ax ki itsi-pio:

34 Ki otas'tsīssi mīn'īsts otai'ak its etspiēsts itūp'skuyiuax otap'oto mok ix ai'īnsīm ax mōk'okuyīs si īsts in'īsts.

35 Ki ai'īnsīm ax mat'tuyiuax otap'oto mok-ix, ki tuks'kūmi, itau aiak'iau aie, ki stsik'i i-nitsi'au aie, ki stsik'i okotok ix itau'aiak iau aie.

36 Ki mats'itūp'skuyiuax stsik'ix otap'oto-mok ix: ki netoi' an'istutuyiau ax.

37 Ki sako'okhtsim, itüp'skuyiu okku'i, ki aniu, ak'atsimnimniau noko'a.

38 Ki ai'insimax otsinno'osau okku'i an'istseiau Am'o otak'sinan; ki, oks'enitai, ki nök sinan'at topinaniau ot sinan.

39 Ki een'iauaie, ki itsai'tüpiksistsiauaie insim'man, ki initsi'auaie.

40 Oto'si insim'man istsin'aim, Tsa' ak an'istutuyiu'atsax anniks'isk ai'insimaxk?

41 An'istsiauaie, ak'sai'ina ku aiats'istutuyiu'ax anniks'isk sau un'itsitappixk, ki ai'akök kumatuyiu'ax otsin'simman stsik'ix ai'insimax, anniks'isk aiakokotsiauaie istsin'istsaits'isau.

42 Jesus an'istsiu'ax, ki küt tomaisau an'istopu'ai'isksix natois'inak'sists, Ok'otoki, annök istsis'tüpa'piksistau'ük aiokotoksapiokoiskai'au, neto'initsiu koke'i istotom'okotok; an'ok Nin'a ot'ap'istutüksinni ki skai'etsip noöps'pīnan'ists?

43 Ün'nikaie kumut'an'istopu'au Spots'im istsin'nai'siuni ak'otsip ksēsto'au ki ak'okotau noke'tappix, anniks'isk aks'inasi'ixk.

44 Ki annök' ai'akit tu'tütsin'nissiu'ük annök' ok'otoki, aks'iksisiu, ki annök' matap'iu'ök ai'akit tu'tütsin'issiu'ük okotoki aksipin'iau.

45 Ki omük'atopieku'ax ki Pharisees otokh'tsim'sau parables, isksin'im'iau osto'au ai'umut ai'pu'ysai'e.

46 Ki otap'süm mōsax mök'six enōsax, üs'stūnu'yiau'ax akai'tappix, tük'ka üs'tai'au mök'si prophet'si.

CHAPTER XXII.

KI Jesus mat'an'istsiuax parables, ki an'iu,
 2 Spots'im'istsin'naiisinni netoi'nitsiu
 tuks'kūmi omūx'inau, okuyi otokem'si.

3 Ki itūp'skuyiuax otap'otomokix moksini-
 kōtosaxax anniks'isk otūm'axk: ki matūs-
 kak'sipuksi puax.

4 Ki mats'itūpskuyiuax stsik'ix otap'oto-
 mokix, ki an'istsiuax an'istok'au anniks'isk
 ūm'axk, Sat'sik, nikaw'apastutsip nits'oōs-
 sīn: nitap'otskinamix ki nitun'istakhtsimix
 ūkainitai au ūk'okōn'aisistsi au: Puksi pa'a-
 tok okem'sinni.

5 Ki ap'etsimiau aie, ki oksoku'oučests itap-
 poiau, tuks'kūmi otsin'simman, stsik'i otsit'au-
 mūtskotūkkipi:

6 Ki stsik'ix mat'tuyiuax otap'otomokix, ki
 au'ksistu tuyiuax, ki initsiu'ax.

7 Ki omūx'ina otokh'tsimi, itsis'tsetūk-
 kiu: ki itūp'skuyiuax otsečn'akemix, ki itsū-
 inakuai istu tuyiuax anniks'isk inik'ixk, ki
 itsin'simaie otakap'ioyimoau aie.

8 Itūm'an'istsiuax otap'otomokix, ūk'aisis-
 tsiu mak'okemsinni, ki anniks'isk ūm'axk
 matsipunapsiu'ax,

9 Itap'poak mok soku'ists ki kīt'okōn'au kon-
 oaxk ūm'mokau mak'okemsinni.

10 Ki anniks'isk apotūk kixk itsitap'poiau
 mok soku'ists, ki ikōn'au' moipia uax ot'okōn'o-
 konouax makap'six ki ōkh'six: ki itsūpan-
 is'tsimiau ūm'max.

11 Ki omūx'ina otsipis'si mōks'innōssax

üm max, nan'nu yiu aie nīm'aii ikem'sinni istsi-
iso'kōs imi, mat'sūps kōs at tomaie;

12 Ki an'istsiu aie, Napī'a, Tsa kan is'tsi pi pa
kitsau omai'sūps kōs at tosi ikem'sinni istsi so'-
kōs imi? Ki matse puyiu'ats.

13 Omūx'ina itūm'an istsiu ax otap'otomok-
ix is'ksipistok otsists' ki okōt'sists, ki is'tūp-
pīppis, ki satūp'iksistsis ski'natsi; ak'itsiu
asain'sinni, ki papūx'ekīnikani.

14 Akai'tappix nanikōt tairau: uu'natos imix
mat'toairau.

15 Itūm is'tapuairau Pharisees, ki itau ūt'ūn is-
tsi airau mōk'itokon imōsairau otē'poawsistsaie.

16 Ki ipokitūp'skuyiaurax otūksin imatsau-
aurax ki Herodians, ki an'istsiaurau aie, Nin'a, nits'-
ksin ipīman kitau'mūni ki kitau'mūn isksin im-
ats tūk ki Ap'istotok iuā oksoku'i, ki kimat-
sūm mau'ax matap'pix: tūk'ka, ki matsat sip-
ats man istūp'apitappi ipiaurau.

17 Anik'inan, Tsa kit'stapa? Ōkh'siuats
mōk'otsiponitasi Cæsar, tsōktau mat'ōk-
siuats?

18 Ki Jesus nan'imaie otsau'okōm otsitap-
piisuai, ki an'iu ku mauk'saksksin okipua ai-
ists kitsiksīs'tapokōmotsitappian suai?

19 Ūn is'tsīn ūm mokik mīx kīm, kumut'si-
ponitapi. Ki ito'tsīpotuyiaurau nitai'pūna-
sainiini.

20 Ki an'istsiuax, tūkka' an'o ostoksis'ā,
ki tūkka' osīmaksin'ats?

21 An'istsiaurau aie, Cæsar otsinan'. Itūm'an-
istsiuax kotok' Cæsar otsin au'ists, ki Ap'isto-
tok iuā kotok'otsinan'ists.

22 Otokh'tsīmsau annists'isk epo'awsistsk

itskai'e tük kiau, ki itskīt' siauaie, ki oksoku'-
auai itappo'iau.

23 Neto'ik ksistsiku'ik, Saducees, anniks'isk
an'iisk matsitsipats matsipuu'osinni itoto'-
iauaie, ki ai'sūppoōtsesattsiauaie,

24 Ki an'iau, Nin'a, Moses itūni'u eniš'si
nūn'au, ki saiitsstissi pokax, oskūn' akokem'-
atstī'maii otokem'an, ki ak'ksistau ūt tomu yiu-
aie us'i pōkax'.

25 Annok' ikit'sikūmiau umu'pappiipix;
ki matom'si otokem'attosi, its en'iu, ki ot-
sai'itsstissi o'kosix itskīt'siuaie otokem'an o-
skūn' mōk'okemattosaie:

26 Neto'initsiu oskūni eniš'aie, ki o mat'o-
skūni ki ikit'sikūmiau ikōnen'iau.

27 Ki itsako'ieniu ake'u.

28 Matsipuu'osinni tūkka' otakokeman'-
atsaie, ikit'sikūmīx? tūkka' ikōnau' tuiyiauaie.

29 Jesus an'istsiuax. Kitai'pats istutsipuu
kimatsksinipuuēsts na toi'sinakstis ki oto-
tūmap'sinni Ap'istotokiuā.

30 Matsipuu'sax matokemiu'axau matap-
ikau'axau. Netoi'nitsiau Ap'istotokiuā ota-
tsīm'otokatatsix Spots'im.

31 Annik' matsipuu'awsinnik kikūt tomī-
sau anīstop'ats annik' kitan'ipik Ap'istotok-
iuā.

32 Nēsto'akauk Abraham otsinan Ap'isto-
tokina ki Isaac otsinan' Ap'istotokiuā, ki
Jacob otsinan' Ap'istotokiuā? Ap'istotokiuā
enix' matsinan'oauats, sa'kiaitappiix otsinan'-
oauax Ap'istotokiuā.

33 Ki akai'tappiix etokh'tsimsau skai'e-
tsīmiau otūksinīmats'tūk sinni.

34 Ki Pharisees otokl'tsimsau ot'omaupüts-
össaax Saducees, itauütomoi'piotseian.

35 Ki tuks'kümi, lawyer, ai'süppoöttse sat-
tsiuaie, ki as'aksksinnyüuaie, ki an'iu,

36 Nin'a, tse'a omük'o okök'itsimani istse'
e'poawsists?

37 Jesus an'istsiuaie, Kitak'ükomim mau,
Nin'a Ap'istotokiua kitoköna'uskëttsipöppi,
kitoköna'istaaw, ki kitoköna'itsitanii.

38 An'oi matom'iu ki omük'o epo'awsinui.

39 Ki pok'iotomi netoi'nitsiu, Kitak'ünist-
ükomim mau kitopokau'pimok kan'istük'o-
nimmospi.

40 Annists'isk na'tekaistsk epo'awsists, i-
könaukök'itsimanists ki prophetix otan'ipists
ikön'itaitsiiešts.

41 Otsakiau moi'piotseisau Pharisees, Jesus
süppo'öttsesaatsiuax,

42 Ki an'iu, Tsa kitstatau'ats Christ? Tük-
ka'okóatsaie? An'istsiuaie David okoi'e.

43 An'istsiuax, David umut'ainistainiköt-
taupiaie Nin'ä, otanipi,

44 Ap'istotokiua an'istsiuaie nü'a, netots'-
i tüpo'piit, nökö'ünistutoösau kikatun'ix kits-
itautütsekau'pipi?

45 David uniköt'tüssi Nü'a, Tsa otak'an-
istokóatsaie?

46 Ki matap'pi matsitsipa mök'okotsit-
sipsättoosi tuks'kai epo'awsinui, ki annik'ksis-
tsiku'ik matap'pi matokot'sakosüppoöttse-
sattau.

CHAPTER XXIII.

JESUS itüm'sitšipsiuax akai'tappix ki ot-
šksin'imats'ax,

2 Ki an'iu, Ai'sinakix ki Pharisees, Moses
otsiso'pötsisaie itau'piau:

3 Ünrikaie kitomian'istanipuai sat'sik
ki nistutsik'. Ki manistsis'tutsipiau, pinan-
is'tutsik: tük'ka itan'iau, ki matsistutükkiu'-
axau.

4 Issoksis'tsists itau'monimiauěsts soku'-
ěsts mökopa'tosau ki matap'pix otsistsouěsts
itotom'iauěsts; ki osto'auai matakotsistupak-
iotsim'axauěsts tuks'kümi okit'suauax.

5 Otokönap'otüksuauěsts itsistuts'imiau-
ěsts möksinnu'yisau matap'pix: itopux'istuts-
imiauěsts phylacteries, ki itomüx'istutsiměsts
otsaieno'tüksuauěsts,

6 Ki ükome'tsimiauěsts oye'tanists isto-
tom'iapioyists, ki natoi'apioyists istotom'i-
sopötsists.

7 Ki otsitau'pīsau itau'pumapi aiksemat-
tsim'otseisinī, ki möks'īnikōttosau, Rabbi,
Rabbi.

8 Pinis'tsinikükik Rabbi: tuks'kümä kits-
in'aimoauä, Christ: ki ksēsto'au kītōkōnaix'-
okoauax.

9 Ki Pini'nikōttok matap'pi, annom'ksök'-
kum, kīn'a; tuks'kümä kīn'oaua annök'
spots'im itau'piuök.

10 Ki pinitsin'ikükik Niū'ax: tuks'küma
kitsin'aimoaua, Christ.

11 Annök' omüx'imök ksęsto'au, kitak'apoto mok oau.

12 Annök' ak'omux istutosiuök, aks'inüx-istutoau; ki annök' aksinüx'istutosiuök, ak'omüx istutoau.

13 Kitaks'ksnipuau maka'pi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiksís'tapokömotsitappiansuai! kitsitaiok'iauai au matap'pix Spots'im istšim'naišimni: ksęsto'au kimatsitai pipuau'ats, ki aiaksipimix kimats'epok kitsetomauaxau mök'itsipisau.

14 Kitaks'ksnipuau maka'pi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiksís'tapokömotsitappiansuai! Nam'akex oko'auęsts kitau'atopuai au, ki kitaišümüksistapa tsimoi ikapuau: mis'tüpokapii kitakoku'yisuai.

15 Kitaks'ksnipuau maka'pi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiksís'tapokömotsitappiansuai kitotüka'atau ksök'kum ki omük'sikimi kök'itokonoösi tüks'kümä matap'iuä mök'itanis'tsi tsitasi kan istsi tsitawpi kitau mai tu'yissi, kan istüm'ipuai ksęsto'au Hell oku'yix kitak'anistsiste kai istutoau au.

16 Kitaks'ksnipuau maka'pi ksęsto'au kitsaps'tsiotüpinükipuau, kitan'ipuau annök'akitüp'ütaiünüök omük'atoiapioyis matsikiu'ats, ki annök'akitüp'ütaiünüök omük'atoiapioyis isto'tokuiixkim, aks'istutsimaie!

17 Kitüt'sapspuau, kitsaps'tsiipuau: Tsima' omük'o. Otoku'iixkim, ki omük'atoiapioyis annik'itatsim'mimmiik otoku'iixkim.

18 Ki annök'akitüp'ütaiünüök altar, matsikiu'ats; ki annök'akitüp'ütaiünüök kötk'šimni altar itokh'its'tsi pi, ai'aksistutsimaie.

19 Kitūt'tsapspuau, kitsaps'tsipuau Tsīm-a' omūk'o, kotūk'sinni, ki altar annök' itatsīm'etsimök kotūk'sinni?

20 Annök' aiakitüp'üt auñniuök altar, itup'üt auñniu altar ki mian'isttokh'istsii.

21 Ki annök' aiakitüp'üt auñniuök omūk'atoiapioyis, itüp'üt auñniu omūk'atoiapioyis ki annök' iko'at tomök.

22 Ki annök' aiakitüp'üt auñniuök spots'im, itüp'üt auñniu Ap'istotokuä otpiso'pötsis ki annök' i tokh'itau piuök.

23 Kitaks'ksni puau maka'pi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitiks'is'tapoköm otsitappiansuai! kitai'ponitasuai mint ki anise ki eummin, ki issoku'ists kimatsatsipuauęstsau. okök'itsiman'ists, kım'apiisinni ki aumai'tüksinni: am'osts ökh'si kök'satsisuaiau; ki mat'ökhsiuats kök'stai'stutsisuaiai stsik'ists.

24 Kits'aps'iotüp'ın'ık'ipuau, kitai'soautsauau inux'so'is'ks'issi, ki kitait's'is'stım'auau camel

25 Kitaks'ksni puau maka'pi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitiks'is'tapoköm otsitappiansuai! kos'ä ki saięts'o'kosi sauauts'i kit'üs'si puaiiau, ki pistots'im itui'tsiau min'k'otüksinni ki auüt'tseisinni.

26 Kitsaps'tsii Pharisee, matom'siitau pistots'im kos'ä ki saięts'o'kosa mök'üts'its'iks'is'si sauauts'i.

27 Kitsaks'ksni puau maka'pi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisee kitiks'is'tapoköm otsitappiansuai! ksik'oken'im an'ists kine'tım an'ists puau ai'ökhsin'ipiau sauauts'istsi, ki pistots'im itui'tsiau enix'okin'ouęsts ki makap'ists.

28 Netoi'nitsiu ksęsto'au kīt o'kōmotsitappi-
inipuau matap'pi, ki pīstots'im kitotuitski-
tsipuai ksīs'tapokōmotsitappiisīn ni ki sau um'-
itsitappiisīn ni.

29 Kitaks'ksīnipuau maka'pi ksęsto'au ai'-
sinakix ki Pharisees, kitsiksīs'tapokōmotsitap-
pian suai! Kitap'istutsipuai au prophetix ot-
oken'imanoauęsts, ki kita'nūtsis tutsipuai au
mokōm'otsitappix otoken'imanoauęsts,

30 Ki kitanipuau nitsa'kiaitappiipīnanopi
nīm'anix otsa'kiaitappiisau nīs'tasau opoksisto-
kemaumūnanopiau prophetix otsa'apūnoau-
ęsts.

31 Ūn'nikaie kit'auūt anipuau, ksęsto'au ūk-
auk anniks'isk matap'pik initsixk' prophetsix
o'kosoau ax.

32 Tu'itok kīn'oau ax otsau um'itsitappiisu-
auęsts.

33 Pitseksīnax, opīx'exīnasīnna, Tsa'a kit-
akan istupīs'tapix sat topats Hell istokōk'itsi-
mani?

34 Ūn'nikaie, sat'sik kitakit tūp'skoai au
ksęsto'au prophetix, ki mokōk'ietappix ki ai'-
sīnakix: ki stsīk'ix kitax'enītauai au ki kitak-
au'aistanaia au; ki stsīk'ix kitakitsipstūtsipīs-
auai au kitatoi'apioyim oauęsts, ki kīt ak'au-
ksīstututauai au amian'istakap'ioyīsts otai'ak-
itsipīsau:

35 Mōkittokh'ittaitssīssi ksęsto'au kōnau'-
kōmotsitappiaapūni kōk'kum itsai'kīnskaii.
Abel mokōm'otsitappiā otsa'apūn itūpots'-
tsiuai e Zacharias, Zacharias okku'i otsa'apūni-
aie annōk' kitsitsenitapanōk itūt'sikatsi o-
mūk'atoiapioyīs ki altai.

36 Kitau'mūnistopuau kōnai'sistskā annok' o'tappiisīnna ak'itoto'iēsts.

37 Jerusalem, Jerusalem ksēsto'auā kitai'nitauaie prophetix, ki anniks'isk itūp'skuaxk ksēsto'auā ok'otokix kumutauauaiak'iauaiu, nōkstanīstsi kapu moī'pi auopi ko'kosoauax nipuau'ā manīstau'moipiopi o'kosix ki kimat'ōkhsitsipuau'ats!

38 Sat'sik, Koko'auai nam'itaitsiu kīt'skitomoko.

39 Kitan'istopuau, issoots'i kimatakainokipuaa sauanenoainiki Atsīm'siu annōk'paiuksipu'ōk Ap'istotokiūā otsīm'ikōsim.

CHAPTER XXIV.

KI Jesus itsūx'iu ki itsīs'tūpaatomaie otō'iauaie mōkanīs'tsīn nomoōsauaie omūk'atōiapioyīs istap'istutūksīn ni.

2 Ki Jesus an'istsiuax kikūttaisauainipuaastsau kōnai'istk? Kitau'mūnistopuau, matakskīt'au pa okotoki mōkstai'ina'piksis-tosi.

3 Otsīt'tokhitau pīssi nitum'moyi Olives, ūksīnīmats'ax isīmītoto'iauaie, ki an'iau, Anik'inan 'I'sanīstsīs' ak'anīstsiu'astsau? Ki tsa ak'anīstsiu'a kitsipuksipusīn ni, ki punksōk'kuasīsi?

4 Ki Jesus an'istsiuax Iskskats'ik kōkstai-pīstsi ksīstutu'yisu ai.

5 Akai'tappix ak'ūtsitotoiau nitsīm'ikōsim ki ak'aniau Christ nēsto'akauk; ki ak'sipīstsi-ksīstutu'yiaua ax akai'tappix.

6 Ki kitakokhtsımattopu ai auakaw'tseisists ki mak'auakawtseisists: Sats'sik kök-stai'apai tsitasuai; konai'istsk ak'its tsiau; ki umut'aketsinikawpi matomoto'ats.

7 Aiok'auaua aksipua'tseiau aiokauai'i ki nin'naiisinni aksipua'atomiau nin'naiisinni; ki ak'unatosiu aau'össinni, ki ak'its tsiu okh'tokosists, ki ksök'kumă otaks'ikauopiisists, ki akokönu' toits tsiau.

8 Am'osts Istokönu'mütüpipu inawku yiisists.

9 Kitakau müts'kakipuau kök itapauksistutoksi. ki kitaks'enikoai au: ki könai'okauaua kumutaks'tsimmimokoau nitsin'ikösin.

10 Ki akai'tappix akistskimskäkiau ki akau müts'katseiau, ki akau'kimotseiau.

11 Ki akaiëm'ix ksıs'tapsix prophetix aksipuaiuau ki aksipisksis'tutu yuax.

12 Ki sau'okmötsitappiisinni otakau'osi, akai'tappix otükome'tüksuaii aksu yuaie.

13 Ki annök'eikak'imauök umuk'itsipi aksikömotse'piu.

14 Ki am'ok nin'naiisinni istökh'sitsiniksinni ak'anistop könu's'ksök kum, könai'okoua a möks'ksiniisauaie; ki umuk'itsipi ak'otünitoto.

15 ninim'innoainiki üs'tsımetsipi Daniel otan'istopi atsım'apii istai'pu yissi (annök'an'istomök ün nists'ksinissi:)

16 Anniks'isk Judæa itau'pixk ünianisti-tüpoks'kasau nitum'moists:

17 Annök'itokh'itau piuök oko'ai pñünists'in issa atos mök'sau autsissi itsipsts'tsi oko'ai:

18 Annök' insimman itau'piuök pinüt'ün-
istskos mök'otsissi otsistotos'ists.

19 Anniks'isk ipitap'piixk ki üs'takatak
aksksinimiau makapi annists'ists ksistsiku'ists!

20 Atsimoi:kak kök'stautsimutasuai stu-
yissi, ki issik'opiiksistsikui.

21 Annik' omüx'ipuinasinni ak'itstsiu, is-
tsistsis'si ksök'kum, ki annok' mauists'ipuina-
pspi, aksis'tüpünistsipuina-
psiu, ki is'sotsk mat-
akotümanistsipuina-
psiu'ats.

22 Ki annists'ists ksistsiku'ists sauun'etsis-
tutsisests mat'akits-
tsipa matap'pi it-
sikömts-
e'piaiau; aumai'tük-
kixk, osto'auai it-
unnats'is-
tutsimests annists'
ists ksistsiku'ists.

23 Kümits'tsiki matap'pi
kitai'akanik'
Süm'mis, an'a-
uk Christ, ki om'a-
uk; pinau'-
maitos.

24 Ksis'tapsix Christix
akitsipuau'iau ki
ksis'tapsix prophetix,
ki akanis'tsinnükiau
omük'apstosists ki
pisats'kasists; ki
iküm'its-
tsiki aks'ipistsi-
ksistutu-
yiaua-
x aumai'tük-
kixk.

25 Sat'sik, ki kau'anisto-
puau.

26 Küm'anistsenikiau
sat'sit ksis'taps-
ksök-
kuyi ün'amauk;
pini'tap-
poat; Sa'sit,
simiap'-
ioyists ün'amauk;
pinau-
mai'tük-
kik.

27 Ksistsikum' manist-
totsipuksipu-
pi umut'-
auttsipi apinök'kuyi,
ki manistsitüpikün-
atspi
ame'totsi; netoi'
ak'ünists-
tsin nün'au
okku'i
otos'aie.

28 Müksinii otsits'tsipi,
ün'nim pi'tax
akom-
eoi'iau.

29 Annists'ists ksistsiku'istsk
istsipu'in-
as-
ists otaiksiuos'au,
nato'si akski'ünüm,
ki ko-
kum'ike-
süm matak-
anakimauats,
ki kök'atos-

ix ak otots' in issiau, ki spots'im otsis' kopsin ni
ak au ut' a pix ip:

30 Ki Nin' auã ok ku' i ot ap' sto sin ni ak its-
inako aie spots'im: ki ksök' kum istokön ai' tap-
pix ak' otümau yesiau, ki aks' in no ye iau Nin' au
ok ku' i spots'im istissoksis' tsiku istis i tsipsts' o-
tosi, otünap' sün ni k: omüx ik' kün na sin ni ak o-
poto.

31 Ki ak' i tüpsku yiu ax otatsim' o to k ata tsix
ak' soks ik ki ax, ki au mai' tük kixk ak i toto moi'-
pi iau ax, nisso o' istis so pu' istis ki spots'im u-
muk' i tsi pi:

32 Annok', isksinik parable omüx' in istis;
okün' iksi otsa' ki ük kün is is si, ki ot sui o' pok ass i.
kits ksün ipu au ne pu' yi itasts' tsi u;

33 Neto' i maks' in im eno ai ni ki an nists' isk.
isksinik, mök asts tsissi, ito' to okh' se pist an istis.

34 Kitau' mün istopu au am' oi o' tappi isin ai i
matak ista pu' ats otsau om a süpan is' tsi osau an-
nists' isk.

35 Spots'im ki ksök' kum ak' eitsinikau, ki
nitse' po aw sists matak eitsinikau' estsau.

36 Annik' ksistsiku' ik ki annik' itai' ksistsi-
kum i opik matsksin im' ats matap' pi, Spots'im
istso' to k ata tsix matsksin im' ax au aie, Nin' a
nits' ksün im aie.

37 Noe otsiks is' tsi kum istis man istsi' pi ests,
netoi' ak' an istsi i ests Nin' au ok ku' i oto' saie

38 Otsau om o' kön ai ok ke uasi ksök kum man-
istau' yipiau ki man istai' sim ipiau, man istok'-
kem ipiau man ista' piköt tük ki piau, i tüp' i tsin
annik' ksistsikuik, Noe otsit' süppopissi akh' i-
osatsis.

39 Ki matsksin im' ax au otsau om o' kön ai ok-

keuasi ki itsau'inakuaiistu tuai au; netoi' ak'-
anistsiu Nin'au okku'i oto'saie.

40 Natsitappiix akotūmitau'pi iau insim'-
man: nituks'kūmi ak'otoau, ki stsik'i ak'-
skītau.

41 Natsitappiix akex' ak'itai pīk'iak iau; ni-
tuks'kūmi ak'otoau, ki stsik'i ak'skītau.

42 Ūn'nikaie mokōkik: kimats'ksinipuau
annik' itai'ksistsikum iopik kitsin'aim oau ot-
ai' ak'itotopik.

43 An'okā isksin'ik', Napioyis istōkhsin'-
auā otsksin'im'opi annik' itai'ksistsikum iopik
otai'akitotosi kōmos'iepītsiuā is'taiūskskūm-
iupi, istai'saie pukitsetsim'opi oko'ai istokit-
sim'i mōkopokse'isaie.

44 Ūn'nikaie ūk'aisūppui apistotosik; kit-
sit'sisauaitsitatuai, Nin'au okku'i ak'itoto.

45 Tūkka' au mai'tūk ki ap'otūk kiuā, ki mo-
kōk'i apotūk kiuā annōk' otsin'aim otinaiāts'-
okōk oko'ai istitappim'ix, mōk'okōmotoko-
tōsax otso'ōsin oauēsts?

46 Atsim'siu annōk ap'otūk kiuōk, otsin'aim
oto'saie otak'okonokaie netoi' it'ūnistsis-
tutsimaie.

47 Kitau'mūnistopuau, akokōnitainaiāts'iu-
aie otokōnai'nauists.

48 Ki annōk sauum'itapotūk kiuōk, mak o-
tots'anissi u'skēttsipōppi ai'sūmsiu nitsin'-
aim;

49 Ki makau mūtūpau aiak'iūssi ot'opok ap-
otūkkimax, ki makopoks'oyimūssi ki mak'o-
poksimimūssi ai'simix;

50 Annōk' ap'otūk kiuōk otsin'aim ak'oto
annik' kustsiku'ik otsauomūsks'kūmosaie, ki

annik' itai' ksistsi kumi opik otsauom ūs' ksīn ni-
īssi,

51 Ki akai aketsin' iuaie, ki aiakokotsiu aie
mōk' itaupīssaie otsitau' pipi ax ksīstapokōm-
otsitāppi ansix : annim' ak' itsstiu asam' sīn ni
ki satse' kīnani.

CHAPTER XXV.

SPOTS' IM īstsin' nai sīn ni ak' etum' an īstsi au
ke' pix ake' kuax, anniks' isk mat' tu yixk of-
anak imatsua uēsts, ki itsux' iau mōk' ota' tsem-
ōsau annōk' ai' akokemiuōk.

2 Ki nīs' itsix mōkōk' iau, ki nīs' itsix mat'-
tsaps iau.

3 Anniks' isk mat' tsapsixk nitō' tsīm iau of-
anak imatsua uēsts, ki, matto tūk kiu' ax au ok-
ke' anak īmatsis :

4 Ki mōkōk' i xk ipok' iotsīm iau otanak imat-
sua uēsts okke' anak īmatsis, kos' ix itsūp' pitūk-
kiau.

5 Annōk' ai' akokemiuōk otai' sūmsi, ikōn-
ai' okanō' pi iau ki ikōnai' okax.

6 Ki itūt' siki ikokoi ikum' i istutsip, sat' sik,
ak' okemiuā ai' puxipu ; Sūksik' kōk' otatsem-
ōssuai.

7 Itūm okōnai puau' iau am' ox ake' kuax, ki
ikōn' itaisūppasuyinūkiau otanak imatsua uēsts.

8 Ki mat' tsapsix an' īstsi au ax mōkōk' ix,
kok' īnau kitōk' keanak īmatsuai ; tūk' ka, nit-
an' ak imatsīn anēsts ūk' ai itsīn i kai au.

9 Ki mōkōk' ix an' īstsi au ax, Sa ; matak a-
kau' ats ksēstūn' un : Is' tapuk au mūts' ko tūk-
kix kōk' opumatossuai.

10 Ki otsakiaitapposau mök'opumat tesau, aiakokemi ito'to; ki anniks'isk sopuiap'istotosixk ipok'sipimiau aie okkem'sinui: ki ai'okip.

11 Sako'okhtsi mat'tsapsix noküt'otoiau ki an'iau, Nin'a, nin'a, kauai'pixikinan.

12 Ki an'istsiuax, kitau'münistopuau kimats'ksinopuauats.

13 Ün'nikaie mokök'ik', tük'ka, kimats'ksinipuauats annik'ksistsiku'ik ki annik'itai'ksistsikumiopik Nin'au okku'i otai'akitotopik.

14 Spots'im istsin'naiisinni netum'anistsiu nin'au annök'piuo'ök, ki niniköt'tsiuax otap'otomokix, ki ikotsiu'ax otsinan'ists.

15 Ki tuks'kai ikotsiu'aie nisitsi'i itawk'pumaupix ki stsik'i na'tokai, ki stsik'ini tuks'kai; ki kõnai'tappix itanistokotsiu'ax manist'okotsistutsipiau; ki itau'matto.

16 Annök'ikuyiu'ök nisitsi'i itawk'pumaupix itsis'tapu, ki itau'mütskotükkiu, ki ikuyiu'stik'ix nisitsix itawk'pumaupix.

17 Ki netoi annök'ikuyiu'ök na'tokümi, ikuyiu'stik'ix na'tokümix.

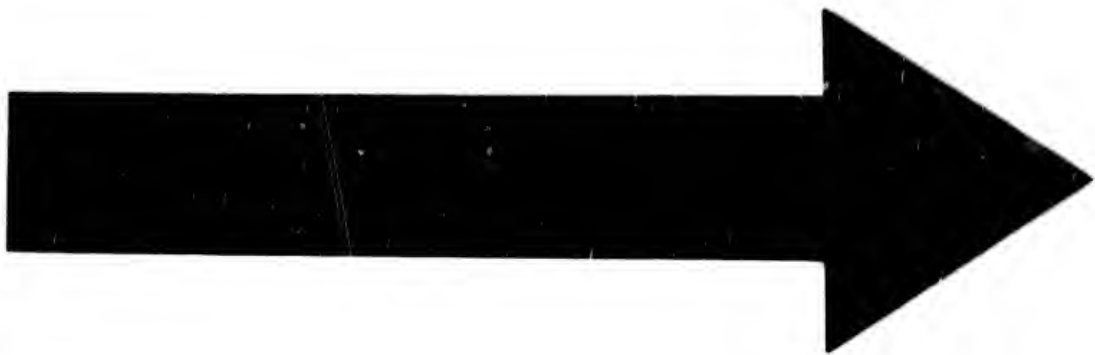
18 Ki annök'ikuyiu'ök nituks'kümi itsis'tapu, ki itatün'akiu ksök'kum, ki ai'ksasatomaie otsin'aim otsixkimim'iaie.

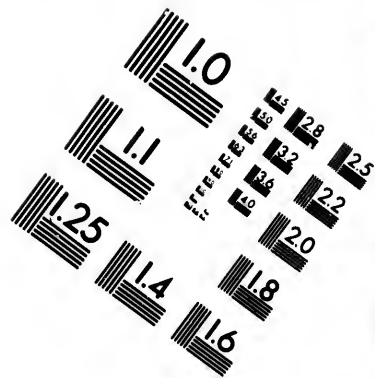
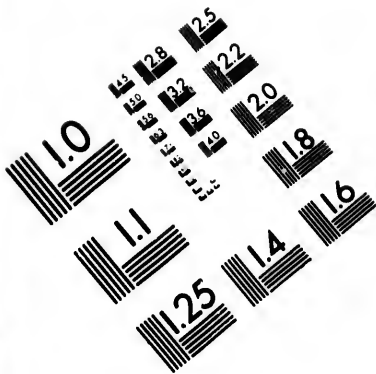
19 Otai'süm mosi, am'ox ap'otük kix otsin'aimoauai itoto'yiinai, ki ipokoks'tükimiuax.

20 Ki annök'ikuyiu'ök nisitsi'i itawk'pumaupix ito'to ki ito'tsipatopiau stsik'ix nisitsix itawk'pumaupix, ki an'iu, Nin'a, kit'okök nisitsi'i itawk'pumaupix: Sat'sit nitokuinan' mats'is'itsix.

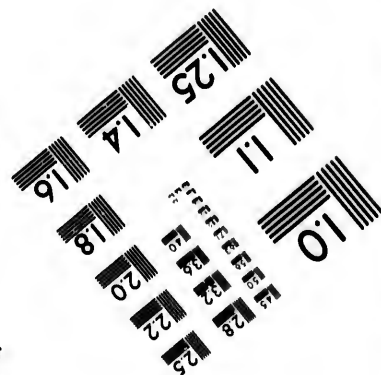
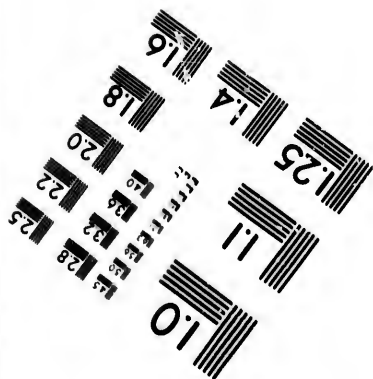
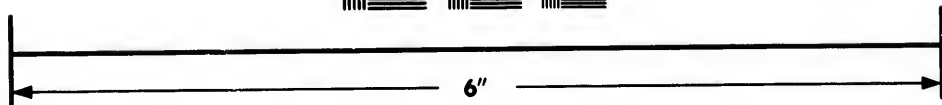
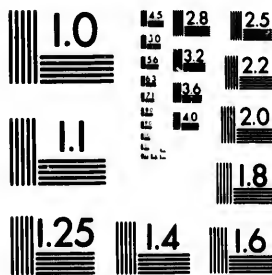
21 Otsin'aim an'istsiu aie, kitökhs'istututük-

**IMAGE EVALUATION
TEST TARGET (MT-3)**

**Photographic
Sciences
Corporation**

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

18
20
22
25
28
32
36
40

10
11
12
13
14
15
16
17

ki, ökhs'apotükkiuä ki emün'apotükkiuä:
kitse'münüssatsipiau un'natosësts, kitakinai'-
atso akauo'iësts: Kitsin'aim otse'tametüksin-
ni istsipi'it.

22 Annök' iku'yiuök natoküm itawk'pum-
aupix ito'to ki an'iu, Nin'a, kit'okok natok-
ümi itawk'pumaupix: Sat'sit, ni mat'okuinani
mats'istokai itawk'pumaupix.

23 Otsin'aim an'istsiu aie, kitökhs'istu tük-
ki, ökhs'apotükkiuä ki emün'apotükkiuä;
kitse'münüssatsipiau un'natosësts, kitakinai'-
atso akauo'iësts: Kitsin'aim otse'tametüksin-
ni istsipi'it.

24 Annök' iku'yiuök tuks'kümi itawk'pum-
aupi ito'to ki an'iu, Nin'a kits'ksino ksësto'a
kitse'inai, kiküt'tomaisüppi pumatopi kitai'-
pokiaki, ki kiküt'tomauanit'apixipi kitomoi'-
pitükki;

25 Ki nitsiko'pum, ki nitsit'tappo ki nitai'-
ksasattop ksök'kum kitsinäuä itawk'pumaupi:
Sat'sit, kitsinan.

26 Otsin'aim an'istsiu aie, kitsaum'apo-
tükkiuä ki kitsistap'apotükkiuä, kitsksinoki
nitai'pokiaki niküt'tomai'süppi pumatopi, ki
nitomoi'pitükki, niküt'tomauanit'apixipi:

27 Kumauk stauokotaišksixau au'awtsoo-
mütskotükki nitsix'kimix, ki nitsitotopi
nök'staitokuyitopi nitsinan'ix ki umut'okuyes-
six.

28 Mattomok'aie itawk'pumaupi, ki kotok'
annök' iku'yiuök ke'pix itawk'pumaupix.

29 Anniks'isk iku'yixk ak'okotaiiau, ki ot-
aksinanoaiau akauo'i: ki annök' itsau'oku-
yiuök ak'otomou annik' ooko'öšnik.

30 Ki istüp'satüpiksistsis ap'otükküä it-sau'okuyiuä ski'natsii: ak'itssiu asain'süni ki satse'kinani.

31 Otak'itotosi Nin'au okku'i ottsa'pina-süni ipok om'össau otoköna tsim'otokata tsix, ak'otüm otokhitau piu otstap is so'pötsis:

32 Ki akoköni potamo i'pia iau iköna i'okau-aua: ki aiakan istaiaketai püksistai au emük'-ikina kuün man istai'aketai püksistopiax emük'ikinax ki apomük'ikinax:

33 Ki akotüpiuax emük'ikinax onet'otsis ki ap'omük'ikinax otse'aksissau otsis.

34 Omüx'ina akotüm'an istsiuax anniks'isk onetotsis itau'pixk, Puk'sipuk, Nin'a otatsims'imix, ki nin'naiisüni matsik' annik' kitap istuto mokiiik, otsau om ap'astuto össi ksök'kum.

35 Nitse'nots, ki kit'okokipuu aau'ösin; nitse'naki, ki kitsit'tu tokokipuu: nitsi'piitappi, ki kito'tokipuu:

36 Nimatsistospa, ki kitsis'tosatskokipuu; nitokh'tokos, ki kitsipis'kotokipuu; itai'okiakiopi nitsitau'pi, ki kitsit totaakipuu.

37 Moköm'otsitappix akotüm'an istsiu aie, Nin'a, tsan istsi'i kitsits'inopinan kitau'nots, ki kitsis'sopinan? Ki kitse'naki, ki kitütakopinan.

38 Tsan istsi'i kitsits'inopinan, kitsi'piitappiisi ki kito'tosin? Ki kimatsistospa, ki kitsistotos'atskopinan?

39 Tsan istsi'i kitsits'inopinan kitai'okhtokos, ki kitsitau'pissi itai'okiakiopi ki kitsitottaosinan?

40 Ki omüx'ina ak'an istsiuax, kitau'müu-

Istopuau kanistitūpīstutsipuai tuks'kūma inūx'tsīma am'ox nīx'okoax, kitanīsts'īstutomokipuau.

41 Akotūm'anīstsiuax anniks'isk oté'aksīsaustsī itau'pīxk, īs'tapuk emūtskax mōkseīnsau, ūksustsinasī īs'tapuk, ek'aīsepūtsīstotomoiuax au'tutsokiuā ki ototokatatsix:

42 Tūk'ka, nitau'nots, ki kimatsīssok'īpuaua: nīts'e'naki, ki kimat'tutkokīpuaua:

43 Nītsī'pītappi, ki kimat'otokīpuau: nīmats'īstotospa, ki kimatsīstotosats'kokīpuaua: nītokh'tokos, ki nīsitau'pī itai'okiakiopi, ki kimat'sīpīskotokīpuaua.

44 Osto'auai ak'otūmanīstsiuauaie, Nīn'a Tsanīstsi'ī kitsīts'īnopīnan kitau'nots, ki kits'e'naksi, ki kit'sīpītappīsi, ki kitokh'tokosi, ki kitsitau'pīssī itai'okiakiopi kōkstaikawk'auīstotōsīnan?

45 Aī'akotūmanīstsiuax, kitau'mūnīstopuau kanīst'saiitūpīstutsipuai tuks'kūmā inūx'tsīma am'ox, kimat'anīstsīstutomokīpuaua.

46 Kī am'oxī aksīstūpītappo'iau ūsk'sītauksīstototsīpi: kī mokōm'otsītappīx akītappo'iau ūsk'sīpītappīisīnī.

CHAPTER XXVI.

KI itūnīstsiu, Jesus otaiksīste'poatōsēsts am'ōsts epō'awsīsts, itūnīstsiuax otūksīnīmatsax,

2 Kītsksīnīpuau aīsto'kūssī ksītsīku'īstak'īstsiu passover, kī Nīn'au okku'ī itaumūts'kau mōk'ītsīksīstoxōsī.

3 Omūk'atoiapiekuax, kī aīsnakix, kī ma-

tap'pix otsin'aimoauax itūmitūpau mooiau
sp'a'toiapiekuūn Caiaphas oko'aii.

4 Ki ai'sitsipsattseiau mōk'anistokotsisim-
miotoōsauaie Jesus, ki mōk'itsenitōsauaie.

5 Ki an'iau, pinits'tsis oye'tani istiksīs'tsi-
kui ōkskakūm istikīniau matap'pix.

6 Jesus otsitau'pissi Bethany, Simon leper
oko'ai otsitsipsts'taupissi,

7 Ake'ua itoto'aie, ipa'tūkkiu alabaster a-
tūxak'sin puye' itsūp'patomaie, akai'ixkīmas-
iuaie, ki otau'yisaie itsita'suyīmaie oto-
kōn'iaie.

8 Ki otūksinīmats'ax otsinīs'saxaie, istse'-
tūkkiax, ki an'iau mauk'etsīnika topi?

9 Am'ok ipum'a to topi is'taiek ekai'ixkīmas-
iuopi, ki kīm'atapsix is'tauokotauopiauaie.

10 Jesus otokh'tsīmsi, an'istsiuax, kumauk'-
sauaiksīxinoauaīskīx ake'uā ōkh'siu nitap-
istutu'yipi.

11 Ksēsto'au, kīmatapsix kitūsk'sauopok-
semokoaiau; ki nēsto'a kīmat'ūksauopoksem-
okīpuaua.

12 Am'ok puye' nostūm'i otsita'suyīnīssi
itsistuts'imaie mōk'it sopuiapistutu'yīssi nōk-
itak'itsasi.

13 Kitau'mūnistopuau am'oi ōkhs'itsīnik-
sīnni amianīstan'istopi kōnūs'ksōk kumā, am'-
ok, am'o ake'uā otap'istutsipi ak'ūt anīstom-
aie, mōk'itūksīnoōsi.

14 Na'tsikoputsix, tūks'kūmā, anīstau Judas
Iscariot, itappo omūk'a toiapiekuax,

15 Ki an'iu, tsanīstap'pi kitak'okokīpuaii,
ki nitakitūp'omutskau ksēsto'au? Ki nitsi'tu-
yīauaie niip'pii ksīx'ix'kīmīx.

16 Ki annik' itot'apsatsim mök'itamütskös-
aie.

17 Ke'tani küt'taikopütstsi, isto tom'iksís'-
tsikui, ũksšnimats'ax itoto'iau Jesus, ki an'-
istsiauaie, Tse'a kit'stapa kök'sopuiapistutos-
inan kök'kítsoyísi passover?

18 Ki an'iu is'tapuk akap'ioyís, ki om'ümă
nín'auümă an'istok', Nin'a, an'iu, nitsiksístsi-
kum'i aststsi'u: koko'ai nitŭs'ksšnimatsax nit-
ak'opoksoyimai au passover.

19 Ki ũksšnimats'ax man'istan'istopi ax it-
an'isttustšimíax; ki itso'po ũtsistustšimíau pass-
over.

20 Ki otau'tŭk kusi, ipok itau'pimíuax na'-
tsikoputsix.

21 Ki otau'yísau, an'iu, kitau'mŭn'istopu au
tuks'kŭmă ksšsto'au kítakau mŭts'kau ki.

22 Ki eks'kai ik'ikín'etŭk kiau, ki ikönau'-
mŭtšpan'istsiauaie, Nin'a nšsto'akats?

23 Ki an'iu, annök okít'sís nitopokšstapím-
akema uok kos'i nitakau mŭts'kauk.

24 Nin'au okku'i itan'ists'itappo nitsín'aw-
pi: ak'itšpokapiu annök' nín'auök imŭts'kai-
uök Nin'au okku'i! Küt'taipokai uopi annök'
nŭn'auök, is'taökh siu opi.

25 Judas anní'isk itse'mŭtskaukisk, itŭm'-
an'istsiauaie, Nin'a nšsto'akats? An'istsiauaie,
kítan'i.

26 Ki otau'yísau Jesus ito'tšimaie ke'tani
ki itatsím'istustšimaie, ki itaumin'ímaie, kí i-
kotsiu'ax ũksšnimats'ax, ki an'iu, Matsík', o-
yik'; am'oi auk nostŭm'i.

27 Ki mat'tuyíuaie kos'i ki thanks ikotŭk'-
kiu, ki ikotsiu'ax, ki an'iu könai'sšnattok;

28 Am'okauk nitsa'apūn, manan'ists'e tok-sinni itūp'itsiu itsai'kimskau akai'tappix ot-sau um'itsitappiisu auēsts mōk'sin isēsts.

29 Ki kitan'istopu au nimatak ūtsimat topa am'ok mñiok ke sau om o'poki tsipstsimat tom-inaniki man'is'si nin'a ots'in na isinni.

30 Ki otinik'sau nato'i'niksinni itūp'sūxiau nitum'moyi Olives.

31 Jesus itūm'an'istsiuax, nēsto'a kītak'o-kōnūsskīmskūkipu au annok'ā koko'ikā: tūk-ka, sīn'aip, nitak'au aiakiau annōk' ūks'kūm-iuōk emūk'ikīnax, ki ot'omūkikīn au āsīna isto'mūkikīnax ak ūneto'iau.

32 Aiksistatsipu au'eniki kitakitūpotoma'topu au Galilee.

33 Peter an'istsiu aie, ikūm'okōnūstsskīmskūk issau ksēs to'a, nimat'ak'istskīmskūk ipa.

34 Jesus an'istsiu aie, kitau'mūn isto, Annok' koko'ik otsau om it'awk kumsi nipu au'ā nioks' kai kitakani kimatsksinok'ipa.

35 Peter an'istsiu aie ōkskakūm opoks'en iop, nimat'akanipa kimatsksin opa; neto'i ikōn-au'an iiax ūksin imats'ax.

36 Jesus itūmitūpopokomi uax Gethsemane au'istop, ki an'istsiuax otūksin imatsax, annom' stau'pik, nitakitappo omim' nōkitūt-tsīmo iikasi.

37 Ki mat'tuyiuax Peter, ki Zebedee otsīstok'io kuyix, ki itaumūtūpikikīn'etūk ki ki itau'mūtūpeikapitsitau.

38 Itūm'au'istsiuax nitsitūpikikīnetuk ki e'insinni: annom' stau'pik, ki ōk'itūskkatūk kiop.

39 Ki pa'tsi istūpaatsiuax, ki Isstokopi'u o-

stoksīs', ki itūt'tsīm oiikau ki an'iu, Nin'a, ikūm'okotsitsstissi am'oi kos'a ūnnianistīs'tūp-
ipotoḏssi; nimatakitsitan'ats, ksēs to'a kitak'
itsitan.

40 Ki matskitoto'ax otūsksīnimats'ax, ki ikon'oyiuax oto'kāniāx, ki an'istsiuāie Peter, Awx'ats? kikūttau kotūskskūm mokipa tuks'-
kai itai'ksistsikum iopi?

41 Mokōk'etsik ki a'tsīm oiikak, kōk staitsi-
pīssuai issaks'ksīn ūksīn ni; sta'aw itsitsi'ta-
tomaie ki īx'isakuyi matsi'uats.

42 Ki mats'istapu ki itūt'tsīm oiikau, ki an'iu, Nin'a, am'oi kos'a sau om ot'aisīm miēni-
ki sau om īs'tūpipotomokoeniki, kitak'itsi-
tan.

43 Ki mat'oto ki mat'okonoyiuax otsok'as-
ax: tūk'ka issoksīm'au oōps'puauax.

44 Ki itski'tsiuax, ki mats'istapu, ki nioks'-
kai itūt'tsīm oiikau, ki netoi' au'aniu.

45 Itūm'itotoiax otūsksīnimats'ax ki an'-
istsiuax okak' annok, ki issik'sistsikok: sat'-
sik asttsiu' itai'ksistsikum iopix, ki Nin'au
okku'i itūp'au mūtskau sau um'itsitappix ot-
su'auēsts.

46 Nipuak', ōkittāppau'op: annōk' nitak-
aumūts'kauk ōk asttsiu'.

47 Ki otsa'kiai epuyīssi, Sat'sik, Judas, na'-
tsikoputsix tuks'kūmā ito'to ki akai'tappix i-
pokom'iauaie inus'stoanix ki sōksīs'tsists ipa'-
tūkkix, itototoiau omūk'atoiapiekuax ki ma-
tap'pix otsin'aimoauax.

48 Ki annōk' imūts'ka iuōkaie ikotsiu'ax
apsto'sinni, ki an'iu, annōk' nitak'sinnauskip-
pauōk, an'nōk'kauk: mi'eenok.

49 Ki iköm'itoto Jesus, ki aniu, Hail, Nin'-a; ki itsin'nauskippiu aie.

50 Ki Jesus an'istsiu aie, Napi'ä, kumauk'-sipuksipuksiks? Itümitoto'iauaie ki een'iauaie Jesus, ki mat'tuyiauaie.

51 Ki sat'sit, anniks'isk ipokom'iskaie Jesus, tuks'küma itsitüpikins'tsakiuaie otsin'-usstoan itsau'tuyiaue, ki sp'a'toiapiekuün tuks'kümi otap'automok ot'auaiakiokaie, ki kök'sin'imaie okhtok'isaie.

52 Jesus itüm'anistsiu aie, kitsin'usstoanä otsits'tsi pi iststsi'is; anniks'isk matap'pixk mat'tuyixk inus'stoan, inus'stoan itax'enit-tai au.

53 Kit'stapa nökök'üt tokotsitüp'atsimoiikani nin'ä, ki annok' nököku yissi otsitsks istsi ko-putsix legionix otatsim'otokata tsix?

54 Tsa akokotötüm unistsistutsipa natois'-sinaksists, mök'itünistsissi?

55 Neto'ik itai'ksistsikuniopik Jesus an'-istsiu ax akai'tappix, kiküt'anistsipuksipa'ak-ipuaua kanist'sitappopuau kömos'ie pitsi an-nök' pa'tükkiuök inus'stoax ki söksis'tsists, kök'otoksuai? Anis'tsiksistsiku iststsi kitopok- au'pimopuau omük'atoiapioyis kök'üksin- imats'opuau ki kimatseen'okipuauä.

56 Ki am'ostsk ikönai isttupsi möks'enüp- anistosau prophetix osinak'suau ests. Ikön- üksin'imatsax itüm'skittsiauaie ki ai'tsim mu- tai au.

57 Ki anniks'isk een'ixkaie Jesus itüpi- iuaie Caiaphas, sp'a'toiapiekuün, itomoi'piaw- piauaie ai'sinakix ki omüks'imix nin'ax.

58 Ki Peter piaapütsitüpa'tseuaie sp'a'toi ap-

iekuūn oko'ai, kiitsipim' ki ipokau'piniuax ap'otūk kix mōkitokōnai'nīsi.

59 Annok', omūk'atoiapiekuax ki omūks'-imix nūn'ax ki ikōnau'kōkītsīmax, īstūp'īksīstapenūpanīssīnī ap'satsīmiau mōks'enitōsauaie Jesus;

60 Ki matokonim'axau; otsito'tosax akai'tappix aīksīstapenūpanīx, matokonīm'axau. Sako'okhtsim ito'toīau na'tsitappīx aītapksīsenūpanīx,

61 Ki an'iau, am'o nin'au au'iu nitokot'opūksīnīp Ap'īstotok'iuā otatoī'apioyis ki nitokot'sokapīstutsip nioks'kai ksīstīku'i.

62 Ki Sp'atoi'apiekuūn it'sipūau', ki an'īstīuaie, kitakstai'e'puyipa? Tsaīstapīu'a am'ox kitse'nūpanīpīau?

63 Ki Jesus matsepuyiu'ats. Ki Sp'atoi'apiekuūn mat'an'īstīuaie, kita'tauūnīsto Ap'īstotokiua ipai'tappīuā, kōk'anīksīnan ikūm'ūnenīki Christ, Ap'īstotokiūā okku'i.

64 Jesus an'īstīuaie, kitsemūnīani; ki kitan'īsto sako'okhtsim kitaks'īnoauai'īnī Nin'au okku'i, otsitau'pīssi otūmap'sīnī īstset'otsīsi ki umutsīpuk'sīpusī Spots'im īstsisoksis'tīkuīsts.

65 Sp'atoi'apiekuūn itūmai'pinotsīmēsts otsīstotos'īsts ki an'iu, itūpepo'atomaie Ap'īstotokiūā; nitak'otsīkipīnana stīk'ix e'ēnūpanīx? Sat'sīk, kikai'okhtoauau oksīstapīnīkōttsīmanī.

66 Tsa kit'stapūauā? an'iau, mōks'eīnsī.

67 Itūm'ītaisokuttūttsīuaie ostoks'īsaie, ki oto'auēsts itsītauaiak'īuaie: ki stīk'ix omīstīxīkīnstspūauēsts itsītauaiak'īuaie,

68 Ki an'iau, ksęsto'a Christ e'ęnųpanik in-an, Tųkka' kitauaiak'ioka?

69 Annok' Peter sauauts'im itau'piu, isto-kįtsim'i pįstots'im: ki ake'kuųn itoto'aie, ki an'iu, ksęsto'a kitopokom'au Jesus Galilee įstsitappim'i.

70 Ki paiot'anįstsiuax matap'pix nimatsksįnoau'ats nimatsksįnipa kitan'ipi

71 Ki otsitųp'sųxsi kįtsim'iapioyįs, stsįk'i *ake'kuųn* nan'nuyeuaiie ki an'įstsiuax anniks'isk matap'pixk itau'pixk, am'o *nįn'au* nokųt'opoksimiuaiie Jesus, Nazareth įstsitappim'i.

72 Ki mata'toųniu, ki an'iu, nimatsksįnoau'ats nįn'au.

73 Ki otai'pįstįksisųm mosi anniks'isk itai'puyixk itoto'iauaie, ki an'įstsiauaie Peter, E'mųniu, ksęsto'akauk tuks'kųmą: kitse'poawsįsts kitse'ęnųpaniki.

74 Itųmau mųtųpipako'sįnepuyiu, ki itaumųtųpųtau'ųniu, nimats'ksįnoau'ats nįn'au. Ki nipuau'ą sokįt'okumiu.

75 Ki Peter įksįnim'aie Jesus ote'poawsįniaie, annik' itanįs'tsiuaie, otsau omokh'kumsi nipuau'a nioks'kai kitak'ani kimatsksįnokįpats. Ki itsųx'iu, ki itsok'auasainiu.

CHAPTER XXVII.

OTAP'INÖKKUSI, kőnau'mųkatoiapiekuax ki matap'pix otsįn'aimoauax itųp'okőkįtsįmaiau Jesus mők'senitősauaie;

2 Ki otai'įksipįstőssauaie, itųnįstųppįp'iauaie, ki itųp'aumųtskaiuaie Pontius Pilate, anni'įsk nįnai'įsk.

3 Judas, anni'isk otse'mütskau'isk, otsinno'ösaie, otan'is'sax möks'e'insi, itsisauai'tsiau, ki mat'skittotsipotuyiuax omük'atoiapiekuax ki omüks'imix n'n'ax niip'pix ksixix'k'imix,

4 Ki an'iu, nikai'sauumitsitappi nitse'mütskatop moköm'otsaapünni. Ki an'iau, Tsan'is-tappi nitokan'istappiki p'nan'a? Ksësto'a kitak'satsip.

5 Ki itsipsts'istüpa piksistsiuax ksixix'k'imix omük'atoiapioyis, ki itsis'tapu, ki itsiko'köpsiu.

6 Ki omük'atoiapiekuax mat'tuyiauax ksixix'k'imix, ki an'iau, matökhsiu'ats ök'itsüppitsösau ats'im'isokaiis, tük'ka aa'pünni ipum'attomiau.

7 Ki itau'kökotomotseiau ki itopum'attomiau potter otsin'simman, pie'tappix mok'its-tsösau.

8 Ün'nikaie itüsks'un'nistainiköttop a'apünni istin'simman.

9 Itümeënüpan'istomaie annik' otan'ipik-aiie Jeremy prophet, ki an'iu, Ki mat'tuyiauax niip'pix ksixix'k'imix, umutopum'attopiaie annök' Israel itüniau ünni mökan'istsixk'imasi;

10 Ki itopum'attomiauaie potter otsin'simman, nan'istün'ik Ap'istotokiua.

11 Ki Jesus paio'tsi puyimiuaie, n'n'aii; ki n'n'auä ai'süppoötsesattsuaie, ki an'iu kiküt-am'ipa Jews otsin'aimoauai? Ki Jesus an'istsuaie, kitan'i.

12 Ki Omük'atoiapiekuax ki omux'inax ot-e'ënüpan'istösauaie, matsepuyiu'ats.

13 Pilate itüm'an'istsuaie, kiküttaisau okh-toau'axau akau'o'yi kitse'nüpaniko'ists?

14 Ki tuks'kai epo'awsin matan is tsiu'ats-
aie; ki Nin'auã eik'skaietükkiu.

15 Annok' oye'tani nin'aua itüsksaipot-
yiuaiet tuksküm'i eën'naii ot'statauaiet matap'-
pix.

16 Annik', nannan'at tsiu tuks'kümü eën'-
naii, Barabbas an'istau.

17 Ün'nikaie otokönu'moö sax, Pilate itü-
is'tsiu ax, Tükka' kit'statauã köks'ipotomосу-
ai? Tsöktau Barabbas, tsöktau Jesus, annök'
an'istauök Christ?

18 Tük'ka isksinim'aie umutsiksissat'siuös-
au, itau müts'kau.

19 Otsitau'pissi okök'itsimani istsi-o'pöt-
sis, otokem'an itüpüt'oköttsiuaie ki an'is-
tsiuaie, pinotokan'istappikit om'ã moköm'otsi-
tappiuã: tük'ka akauo'iësts nit'okuyipists pu'-
inasists ni'papaukanists annok'ksistsiku'ik,
osto'i itots'tsiësts.

20 Ki omük'atoiapiekuax ki omüx'inax e-
ikakimattsiuax matap'pix mök'aukömönistös-
auaie Barabbas, ki Jesus möks'einsaie.

21 Nin'auã an'istsiu ax, Tükka' na'tokümix
kitstatauau'a köks'ipotomössuai? An'iau
Barabbas.

22 Pilate an'istsiu ax Tsa nitakünnistutoau'-
ats Jesus, an'istauök Christ. Ikön'auan'istsi-
uaie, ün'nian'istauai'istais.

23 Ki nin'auã an'iu, kumauk'au'istauaisks-
iks? Tsan'istapiu'äts otsauun'itsistu tüksinini?
Ki akauo'yi itsokse'puyiau ün'nian'istauai'is-
tais.

24 Otsin'is'si, otsau'otokan'istappikissaie, ki
otai'akitsstissi äsinata'pii ito'tükkiu okke', ki

itūs'tsīm miu otsipot'ai pu yim ōsax matap'pix,
ki itūniu', nimat'oto toimoko'ā am'o mokōm'-
otsitappiuā otsa'a pūnni: ksēsto'auā sat'sīk.

25 Itūmokōnai'pu yiau matap'pix, otsa'a-
pūnni ūn nian īstots'tsīsaie nēstūn'an ki no'-
kosīn an ix.

26 Itūnipo'tomoyiu ax Barabbas: ki otai'-
ksīstīstsi pīsōsaie Jesus, emūts'kai u aie ōksi-
ksīs'tox ōsaie.

27 Nīn auā otseēn nakem'ix itūp'ip'iau aie
Jesus itokōn'o'pau pi, ki itokōn au moi'pi iau e-
ēn'nakex.

28 Ki itsau'tomoyiau aie otsīstos'īstsaie, ki
mawks'iso kōsīmi itsūps'kai au aie.

29 Otai'amītsīnīssau ksīssi īstūm mokōni,
itsīs'tsūm mokiau aie ki apa'i itstom'iau aie o-
net'otsīsaie: ki au an auk opīstuksīs'a kōt tsiau-
aie, ki ai'ksīstapan īstīsaie, ki an'iau, Hail,
Jews otsīn'aimo au ai!

30 Ki ai'soko tuttsīau aie, ki matsīm iau ap-
ai'i ki otokōn'iaie itsītau'aiak iau aie.

31 Otai'ksīstsi ksīstapan īstūsaie, asso'kōs-
īmi itsauts'īm iau aie, ki otai'ūtsīso kōsīmaie
itsūps'kai au aie, ki itsīstap'ip'iau aie mōk'au ai-
īstasau aie.

32 Ki otsūks'au, ikonoyiau aie nīn'aii
Cyrene īstīstappim'i, otsīnikōsīm Sīmon: īs-
sku opa'atsīau aie otai'īstaksīn,

33 Ki otsīto'tosau Golgotha an'īstōp, itokīs-
asi ik, mūksīkīn ūk otokōn ik,

34 Ikotsī'au aie moksīmatossai ai' īstīpo-
ku'yi ki gall ipa'sokasuyīn iau aie: ki otūt'-
totsīsaie, mat'skak sīmat tom'atsaie.

35 Ki itai'ai īstai iau aie, ki otsīstos'īsts, ki

aiak etotsipiests, itsi'kōtsotsiēsts: mōks'eēn-
ūpanīstosi an nik' otan'ipik prophet, it ai'ak et-
otsipiēsts nitsīstotos'ists ki itsi'kōtsopnaaiua.

36 Ki ito'piau ki ūs'sūmmiiau aie annim';

37 Ki itstom'iauaie otokōn'i spots'i ksīs'tap-
anīssīni sinaip', Am'ok Jesus, Jews otsin'aim-
oauai.

38 Na'tsitappix kōmos'ie pitsix ipanai'istau-
ax tukskūm'i onet'otsīsi ki stsīk'i otse'aksīs-
sau tsīs.

39 Ki anniks'isk itsits'skuixk au'kapsītsip-
sattsiauaie, ki au au ūkia'pīxiau,

40 Ki an'iau ksēs'to'a annōk' ipūx in'īnōk
omūkatoi'apioyīs, ki nioks'kai ksīs'tsi kuīsts
itsi ksīs't'apīstutsimōk, kōmotse'piosit. Ikūm'-
ūmeniki Ap'istotokuā okku'i īnīsa'atoat au-
ai'staksīn.

41 Neto'i omūk'atoiapiekuax netoi'nitai-
ksīs'tapanīstiauaie, kiai'sīnakix ki omūx'īuix
ipokaniau,

42 Kōmotse'piuax stsīk'ix ki matokotsikōm-
otse'piosiu'ats. Ikūm'ām'īssi Israel otsin'aim,
ūnanīstsīnīsa'atos auai'staksīn, ki nitakau-
mai'tauūnan.

43 Au'maituyiauaie Apīstotoki'i: annok' ūn-
nianīstīkōmotse'piōsaie, maksīnan'attūsaie:
tūk'ka itūniū', nēs'to'akauk Ap'istotokuā ok-
ku'i.

44 Kōmos'ie pitsix ipok'auaistapixk neto'-
yistsk nok ūtsi tūp'apix imiau ēsts okhpe'kīsts.

45 Nau'yi itai'ksīstīkūmiopi kon ūs'ksōk-
kumā itūp'skinatsiu piksu'yi itai'ksīstīkūmi-
opi.

46 Ki otsipik'susi itai'ksīstīkūmiopi, Jesus

aisokse'puyiu, ki itūni'u, Eli, Eli, lama sabachthani? annik' ito'kīsasiik, Nitap'istotokim, Nitap'istotokim, kumauk'skīkīks?

47 Stsīk'ix itai'puyīk, otokh'tsīmsau', an'iau, Am'o *nānau* nan'nikōttsiuaie Elias.

48 Ki tuks'kūmā itauks'kasiu ito'tukkiu ai'ksīppuyīnip, ki ito'kīmiuaie ītsipoku'yi, ki itstom'aie apai'i, ki ikotsiu'aie mōksīmatosai ai'i.

49 Stsīk'ix an'iau, ki'ka, ōk'satsip maks'ikūnipuksipusi mōksikōmotse'piīsaie.

50 Jesus ota'atsoksepuyīssi, itaumūts'kaiuaie Sta'aw.

51 Ki Sat'sit, omūk'atoiapioyīs itsi'koksok'iaikiopi ai'aketsīnikau, spots'im itots'ipīnikau; ki ksōk'kumā itsi'papuyiu, ki ok'otokskuīsts ai'aketopīiau;

52 Ki aken'imanīsts kau'opīiau; ki atsīm'six annīks'īsk ai'okaxk akaiēm ostūm'oauēsts itsipua'ax,

53 Ki ota'atsipua'awsi *Jesus*, itsux'iau aken'imanīsts, ki itūp'ipīmiau atsīm'akap'ioyīsi, ki otsīnok'oaiu akai'tappīix.

54 Annok' eēnakin'au'ā, ki otopokom'ixk, otopokūs'satūkkimaxk Jesus, otsīnno'ōsau ksōk'kumi otsi'papuyīsi, ki otsīnīs'sau annīsts'isk īstutsip'īstsk, eks'kaikopumiau, ki an'iau am'o emūn'iūmiu Ap'istotokiuā okku'i.

55 Ki akai'tappīix akex'pie'tsi itūs'sūmmīauaie, annīks'isk itotopokiuo'iīk Jesus Galilee, ki apotomoyīīkkaie:

56 Ki ipokom'iaua'ax Mary Magdalene, ki Mary, James ki Joses oksīs'toauai, ki Zebedee okku'ix oksīs'toauai.

57 Otau'tük kussi, a kotsin'auä Arimathæa istsitappim'i an'istau Joseph, ito'to, tuks'küma Jesus ot'ūsksin'imats'aie:

58 Itappo' Pilate, ki iköm'ön'istomaie Jesus ostüm'iaie. Pilate itüm'ün'iu mökau mütška-tosaie mostüm'i.

59 Ki Joseph otots'issi mostüm'i, its'isso'-mon'imaie ksix'istokh'ai p'istsi,

60 Ki its'ipststotomaie otau'üt'sinani aken'imani, maniu'aie, annik' itatün'ipik ok'otokskui: ki omük'okotoki itüp'auapimiu aie aken'imani istok'itsim'i, ki its'istapu.

61 Ki Mary Magdalene, ki stsik'i Mary, ito-tau'piauaie aken'imani.

62 Ki annik' ksistsiku'ik otökhs'ap'istutosau, mat'apinök kusi, omük'atoiapiekuax ki Pharisees ikönitoto'iauaie Pilate,

63 Ki an'iau, Nin'a, nit'ūsksksin'ipinan om'ä ai'pistsiks'istu'tük kiuä otan'ipi, otsakiai tap'piisi, nioks'kai ksistsiku'i nitak'aatsipuu.

64 Anit' ökhs'istuts'issi aken'imani nioks'kai ksistsiku'ists, ot'ūs'ksin'imatsax mök'stai'sepiotosax, mök'stai'kömosa'isax, mök'stai'an'istosauax matap'pix, ük'ai puau: ki sako'ipats'istu'tük sinni aks'ist'üpsk'its top matom'ipats'istu'tük sinni.

65 Pilate an'istsiuax mattok'au eän'ak ex; is'tapuk, mi'istutsik.

66 Ki itappo'iau, ki mi'istuts'imiau ake'niman, isksküm'iauaie ok'otoksökh'sepistan, ki istsi'iauaie eän'ak ex.

CHAPTER XXVIII.

ISSĪK'SĪSTSI KUYII ksĭstsi ku'i otai'ksiu os-
aie, otaumütüpapinök'kusaie ĩssĭk'a toĭksĭs-
tsikui, Mary Magdalene ki stsĭk'i Mary itoto'-
iau möks'iniĭsau ake'nimanĭ.

2 Ki, sat'sit, ksök'kumă ai'papyiu: tük'ka
Ap'ĭstotokiua oto'tokatatsĭs spots'im itsĭnnĭs-
so'iĭnai, ki ito'to ki matskoap'imiu aie ok'o-
toksokh'sepĭstan ki itop'aiu aie.

3 Ostoksĭs'si netoinitai'natsiu aie popos'ists,
ki kai'ksĭstotosiu neto'i kon'skui:

4 Ki ũks'katük kix stun'noyiauaie, ki ai'pa-
puyeau netoĭ'nitsĭiau enix'.

5 Ki oto'tokatatsĭs an'ĭstsiuax a kex', pini-
ko'puk; nits'ksĭnip kitap'ũssüm mau au Jesus
annök' kai'ĭstoksauök.

6 Matsĭnakuaiēm'ats: tük'ka, ũk'ai puau ot-
an'ipi. Puk'sipuk, sat'sĭk otsit'sipi Nĭn'ă.

7 Ki kĭpi'tappoak, ki an'ĭstok'ax ot ũs'ksĭn-
ĭmatsax otse'ĭnsĭnni ũkai pua'atomaie; ki, sat'-
sit, kitse'tomomattaak Galilee; omim' kit-
ak'itsĭnnoauau: sat'sĭk, ki kau'anĭstoppau.

8 Ki itsĭkĭp'ĭstüpaatomiauaie ake'niman
ai'kopumau, ki eks'kaetame tük'kiauaie; ki
auks'kasĭau mokitots'ipotosaiaie ot ũs'ksĭnĭm-
atsaxaie otse'poawsĭniaie.

9 Ki otsitappo'sauax mökĭtsĭnniko ũsauax
ot ũs'ksĭnĭmatsaxaie, süm'mĭs, Jesus ito'tatsem-
iuax ki an'ĭstsiuax All hail! Ki ito'toiauaie
ki eĭn'ĭmiauaie oköt'sĭtsaie, ki ita'tsĭmmĭm-
miauaie.

10 Jesus itüm'it ũnĭstsiuax, Pini kopuk;

mīs'tapuk, an'istok'au nīx'okoax mōk'ittapposau Galilee, ki omim' nitak'itsinokiau.

11 Annok'otsa'kiatapposau, sūm'mīs, stsīk'ix ūks'katūkii itoto'iau akap'ioyīs, ki aitsīn'nikoyiauax omūk'atoiapiekuax nitap'ii.

12 Kiotokōnau'moōsau ki omūx'inax otokōnai'puyīsau, ikotsi'auax eēn'akex akaiēm'i itawk'pumau pix,

13 Ki an'istsiauax, ūnik'otūs'ksīmīmatsax nītsa'kiaiokasīnan, sepioto'iax ki itsikōmos'at tsiauaie.

14 Ki nīn'a okhtsīs'saie, nitaksem ūnan ki kitakitsikōmotse'piopīnan.

15 Mat'toyiauax itawk'pumau pix, ki otsksīnīmatsēipuaiax na'tutsīmiau ki annik'anīssīn'nik Jews sa'kiauanīstomiax.

16 Nitsī'koputsiax otūs'ksīmīmatsax itap-po'iax Galilee nitum'mo, Jesus otan'īstopi.

17 Ki otsīnne'ōsauaie itatsīm'mīmīauaie: ki stsīk'ix sai'etūkīax.

18 Ki Jesus ito'toax ki ai'sitsīpsat tsīuax, ki an'istsīuax, kōnau'tūmāpsīnī spots'im ki ksōk'kum nit'okoko.

19 Ūn'nikaie, īs'tapuk, īksīmīmats'okau kōnau'mīanīstsītappīi, ūs'tapīnokau nīnikōt'tokēsts otsīn'īkōsīmēsts kīn'un, ki okku'i, ki atsīm'īstaaw:

20 Isksīmīmats'okau mōk'satsīsīsauēsts kīt-an'īstopuauēsts; ki sat'sit, kitūsks'opoksemopuau an'īstīksīs'tsīkuīsts aiksiuō'sī ksōk'kum.

